RĪGAS VALSTS 3. ĢIMNĀZIJA

Grēcinieku iela 10, Rīga, LV-1050, tālrunis 67037408,
e-pasts: r3g@riga.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

05.10.2026 Nr. ĢV3-26-8-nts

Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība

Izdoti saskaņā ar Vispārējās izglītības likuma 10. panta trešās daļas 2. punktu,
Ministru kabineta 27.11.2018. noteikumu Nr. 747 „Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" 15. punktu un 11. pielikuma 19. punktu,
Ministru kabineta 3.09.2019. noteikumu Nr. 416 „Noteikumi par valsts vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" 20. punktu,
Ministru kabineta 2022.gada 11.janvāra noteikumiem nr. 11 "Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārcelšanai nākamajā klasē",
Grozījumiem Ministru kabineta 2018.gada 27.novembra noteikumiem nr. 747 "Noteikumi par valsts pamatizglītības standartu un pamatizglītības programmu paraugiem" 11.punktu, 15.punktu,un 2019.gada 3.septembra noteikumos nr.416 "Noteikumi par vispārējās vidējās izglītības standartu un vispārējās vidējās izglītības programmu paraugiem" 16.punktu un 20.punktu no 2026.gada 8.septembra,
MK noteikumiem nr.540. un 536., MK noteikumiem nr. 11.

I. Vispārīgie noteikumi

1. Iekšējie noteikumi nosaka Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas (turpmāk – Ģimnāzija) izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību un organizāciju Ģimnāzijā, nodrošinot izglītojamo snieguma vērtēšanas kvalitāti atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
2. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas mērķis ir:
   2.1. veidot vienotu pieeju vērtēšanai kā integrētai izglītības procesa sastāvdaļai Ģimnāzijā;

2.2. iegūt objektīvu un profesionālu izglītojamā kompetenču (zināšanu, prasmju, attieksmju) un paveiktā darba līmeņa konkrētā tēmā un laikā konkrētā mācību priekšmetā snieguma raksturojumu;
2.3. iegūt iespējami precīzu atgriezenisko saiti un informāciju, lai varētu uzlabot mācīšanu un mācīšanos.

3. Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas uzdevumi:
3.1. sekmēt izglītojamo atbildību par sasniedzamo rezultātu mācību procesā;
3.2. sniegt pedagogam informāciju par mācīšanas kvalitāti un tās nepieciešamiem uzlabojumiem;
3.3. veicināt regulāru atgriezenisko saiti par izglītojamo sasniedzamajiem rezultātiem un mācīšanos;
3.4. izvērtēt katra izglītojamā mācību snieguma un izaugsmes dinamiku;
3.5. veicināt pedagogu, izglītojamo un vecāku/aizbildņu sadarbību.
4. Izglītības vērtēšanas pamatprincipus un kārtību, mācību sasniegumu vērtēšanas formas un metodiskos paņēmienus nosaka Ministru kabineta noteikumi.
5. Iekšējie noteikumi ir saistoši Ģimnāzijas izglītojamajiem un pedagogiem.
6. Mācību sasniegumu vērtēšanas veidus, to apjomu, izpildes laiku un vērtēšanas kritērijus nosaka mācību priekšmeta pedagogs, ievērojot Ģimnāzijas īstenoto izglītības programmu, attiecīgā mācību priekšmeta programmu un šos noteikumus.
7. Ģimnāzija aktualizē informāciju par izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību Ģimnāzijas tīmekļa vietnē vai citā izglītojamajiem, pedagogiem un izglītojamo vecākiem/aizbildņiem pieejamā veidā – vecāku sapulcē un klases stundā.
8. Vērtēšanas kārtība ir pieejama Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas tīmekļvietnē www.r3g.lv un skolvadības sistēmā e-klase.lv .

II. Mācību sasniegumu vērtēšanas plānošana

9. Katra mācību gada sākumā mācību priekšmeta pedagogs iepazīstina izglītojamos ar mācību sasniegumu vērtēšanas veidiem, mācību sasniegumu vērtēšanas plānu.
10. Plānojot izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu, mācību priekšmeta pedagogs paredz mācību satura tēmas loģiskas daļas/noslēguma pārbaudes darbus, kas tiek vērtēti 10 ballu skalā, un to norises laikus.
11. Izglītojamajam jāveic visi pedagoga noteiktie temata daļas/temata noslēguma pārbaudes un projekta darbi, kurus vērtē ballēs. Ja izglītojamais nepiedalās stundā un nav veicis darbu ballēs, tad e-klasē ir ieraksts "n/nv", pēc tam izglītojamajam jāveic darbs, iepriekš reģistrējoties ģimnāzijas tiešsaistes mācību sistēmā (moodle). Uz darba veikšanu izglītojamais ierodas, darba vadītājam uzrādot skolēna apliecību (e-talonu).
12. Ja izglītojamais, kurš apgūst pamatizglītības programmu, ir ieguvis mācību priekšmetā apzīmējumu "nv" gadā, ģimnāzijas pedagoģiskās padomes sēdē tiek lemts par papildu mācību pasākumiem izglītojamajam un pēcpārbaudījumiem atbilstoši normatīvo aktu prasībām. Pēcpārbaudījumā 7.,8.klasē iegūtais vērtējums kļūst par skolēna galīgo vērtējumu mācību priekšmetā.
13. Mācību gada pēdējās piecpadsmit mācību dienās neveikto pārbaudes darbu rakstīšana un uzlabošana nenotiek. Mācību gada noslēgumā pārbaudes darbus un atkārtota snieguma demonstrēšanu skolēniem attaisnotu iemeslu vai skolas darba organizācijas dēļ nav bijusi iespēja iegūt vērtējumus, direktora vietnieks izglītības jomā, pamatojoties uz direktora rīkojumu, sadarbībā ar priekšmeta skolotāju, atbalsta personālu, izglītojamā likumisko pārstāvi saskaņo individuālu termiņu atbilstoši normatīvajiem aktiem, organizē atbilstoši grafikam.

14. Mācību gada laikā skolēns drīkst uzlabot vienu temata noslēguma/ temata daļas vērtējumu ballēs vienu reizi katrā mācību priekšmetā.
    14.1. Skolēns piesakās pārbaudes darba vērtējuma uzlabošanai pedagogam, informējot rakstveidā e-klases vēstulē piecu darba dienu laikā pēc vērtējuma paziņošanas.
    14.2. Pedagogs nodrošina desmit darba dienu laikā skolēnam iespēju uzlabot pārbaudes darba vērtējumu, pirms tam skolēnam jāveic iepriekšējā pārbaudes darba kļūdu skaidrojums un jāapmeklē konsultācijas.
    14.3. Uzlabojamā darba sasniedzamie rezultāti atbilst tā darba rezultātiem, kuru skolēns uzlabo.
    14.4. Uzlabojamā darba veikšanas laiku un vietu (atbilstoši mācību priekšmeta specifikai) nosaka mācību priekšmeta pedagogs.
    14.5. Ja skolēns, uzlabojot vērtējumu, iegūst zemāku vērtējumu, tiek atstāts iepriekš saņemtais vērtējums.
    14.6. e-klasē uzlaboto vērtējumu ievada kā "labots pēc būtības".
    14.7. Pedagoga slimības, prombūtnes vai attaisnotu iemeslu dēļ nenotikušas konsultācijas gadījumā darba veikšanas termiņš tiek mainīts, pedagogam vienojoties ar skolēnu.
15. Minimālais vērtējumu skaits mācību gadā

Stundu skaits nedēļā	1-2	3-4	Vismaz 5
Minimālo vērtējumu skaits (ballēs) gadā*	4	5	6
Minimālais formatīvo vērtējumu (%) skaits ,	4	5	6

*Pedagogs nodrošina, ka mācību gadā minimālais summatīvo vērtējumu skaits mācību priekšmetā atbilst mācību gadā apgūstamo tematu skaitam.

16. Pārbaudes darba vērtēšanas kritēriji ballēs

Procenti	0,00-9,99	10,00-20,99	21,00-34,99	35,00-40,99	41,00-59,99	60,00-66,99	67,00-77,99	78,00-86,99	87,00-95,99	96,00-100
Balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Skaidrojums	ļoti, ļoti vāji	ļoti vāji	vāji	gandrīz viduvēji	viduvēji	gandrīz labi	labi	ļoti labi	teicami	izcili

17. Ja katrs nākamais vērtējums ietver jau iepriekš apgūtas prasmes, pedagogam ir iespēja lietot svērto vērtējumu.
18. Projekta darba vērtēšanā 12.klases izglītojamajiem tiek īstenots formatīvais un svērtais vērtējums (ballēs).

	%	1.vērtējums (ballēs)	%	2.vērtējums (ballēs)	%	3.vērtējums (ballēs	%	4.vērtējums (ballēs)
Norises laiks	sept.	Līdz oktobra beigām. Svars 10%	Nov.	Līdz decembra beigām. Svars 15%	febr.	Līdz marta beigām. Svars 25%	Apr.	Aizstāvēšana maija sākumā. Svars 50%.

19. Katra mācību priekšmeta pedagogs iepazīstina ar mācību satura tēmu noslēguma pārbaudes darbu grafika plānojumu.
20. Vienā dienā klasei mācību satura tēmas summatīvos noslēguma pārbaudes darbus drīkst plānot ne vairāk kā divos mācību priekšmetos.
21. Atbilstoši summatīvā pārbaudes darba apjomam un specifikai pedagogs var iekļaut pārbaudes darba kritērijos 0 – 2 punktus darbā kopumā par priekšmeta valodas lietojumu, risinājuma pieraksta organizāciju (ar to skolēns ir iepazīstināts mācību gada sākumā) un iesniegšanas termiņa ievērošanu, vērtējot kritēriju – pašvadīts darbs (vadlīnijas Skola 2030)
22. Mācību sasniegumu vērtēšanas formas, metodiskos paņēmienus, pārbaudījuma apjomu un konkrēto uzdevumu vērtēšanas kritērijus nosaka mācību priekšmeta pedagogs. Projekta darbā (1.-6.pielikums, atbilstoši Skola 2030 vadlīnijām), valsts aizsardzības mācībā (7.pielikums), dzimtajā valodā (8.pielikums), sportā (9.pielikums), svešvalodā (10.pielikums) vērtēšanā izmanto šajos priekšmetos izveidotos vērtēšanas kritērijus. Pielikumi dzimtās valodas un svešvalodas vērtēšanā atbilst centralizēto eksāmenu vērtēšanas kritērijiem.
23. Ar vērtēšanas kritērijiem un darba veikšanai paredzēto laiku izglītojamos mācību priekšmeta pedagogs iepazīstina pirms pārbaudes darba veikšanas.

III. Mācību sasniegumu vērtēšanas organizēšana

24. Formatīvo vērtēšanu veic mācību procesā, lai izglītojamais saņemtu atgriezenisko saiti par savu sniegumu konkrētajā brīdī attiecībā pret sasniedzamo rezultātu un lai uzlabotu mācīšanos.
25. Formatīvi vērtētu darbu vērtējumus neuzlabo. Kļūdas formatīvajā darbā norāda, kas vēl jāuzlabo līdz summatīvajam darbam.
26. Formatīvo vērtējumu pedagogs izsaka mutiski, aprakstoši vai arī e-klasē procentos, vai ar "i" (ieskaitīts) vai "ni" (neieskaitīts). Vērtējums „i" norāda, ka izglītojamajam ir zināšanas un prasmes vismaz 60% apjomā; vērtējums „ni" norāda, ka izglītojamais apguvis zināšanas un prasmes mazāk nekā 60% apjomā.
27. Formatīvais vērtējums (%) un vērtējumi i/ni neietekmē gada vērtējumu.
28. Formatīvo vērtējumu ("%". i/ni). e-klasē atspoguļo vismaz vienu reizi pirms plānotā summatīvā vērtēšanas darba.
29. Diagnosticējošās vērtēšanas nepieciešamību nosaka pedagogi, ģimnāzija vai Valsts izglītības satura centrs, lai izvērtētu izglītojamo vājās un stiprās puses mācību satura apguvē, nosakot nepieciešamo atbalstu, veicot mācību plāna korekcijas, lai efektīvāk plānotu turpmāko mācību procesu. Diagnosticējošās vērtēšanas rezultāts tiek izteikts procentos. Vērtējums ir informatīvs un neietekmē mācību sasniegumu summatīvo rezultātu mācību gada noslēgumā.
30. Pārbaudes darbos, kas tiek vērtēti ballēs, izglītojamajam ir jābūt iespējai saņemt maksimālo vērtējumu 10 ballu skalā.
31. Priekšmetos, kurus izglītojamais apgūst fakultatīvi, vērtē formatīvi. Skolēns kursu ir apguvis, ja pārbaudes darbos ir vismaz 60% vai "i".
32. Gada vērtējums veidojas no visu gadā iegūto vērtējumu ballēs vidējā aritmētiskā (vai svērtā vērtējuma aprēķina), apaļojot uz augšu, sākot ar X,60. Daļu zem X,60 apaļo uz leju.
33. Kursa vērtējums veidojas no visu kursā iegūto vērtējumu ballēs vidējā aritmētiskā (vai svērtā vērtējuma aprēķina), apaļojot uz augšu, sākot ar X,60. Daļu zem X,60 apaļo uz leju.
34. Apzīmējumu "nav vērtējuma" ("nv") lieto, nav veicis summatīvo pārbaudes darbu vai nav objektīvu un ticamu pierādījumu izglītojamā snieguma objektīvai novērtēšanai.
35. Ja izglītojamais nav piedalījies mācību satura tēmas noslēguma pārbaudes darbā, e-klasē fiksē izglītojamā mācību priekšmeta stundas kavējumu un obligāti veicamā pārbaudes darba

neizpildi ("n/nv"). 15 darba dienu laikā pēc atgriešanās skolā, reģistrējoties ģimnāzijas tiešsaistes mācību sistēmā (moodle), izglītojamajam jāpilda līdzvērtīgs darbs par atbilstošajiem sasniedzamajiem rezultātiem. Neierašanās gadījumā, izglītojamajam ir pienākums informēt direktora vietnieci mācību darbā.

36. Ja izglītojamais 15 darba dienu laikā pēc atgriešanas skolā nav veicis nerakstīto darbu ballēs, tad priekšmeta pedagogs sadarbībā ar klases audzinātāju, atbalsta personālu nosaka izglītojamajam darba veikšanas laiku.
37. Par savlaicīgi neveiktajiem darbiem priekšmeta skolotājs informē vecākus/aizbildņus, veicot ierakstus skolēna dienasgrāmatā.
38. Iesniegtajā darbā 0 punktus izglītojamais saņem par darbu/darba daļu, ja
    38.1. rakstiskais pārbaudes darbs nav pildīts atbilstoši prasībām -
        38.1.1. nav rakstīts ar zilu vai melnu neizdzēšamu pildspalvu,
        38.1.2. darbs nav salasāms vai ir nesaprotama pieraksta organizācija;
        38.1.3. darba izpildes laikā tiek konstatēta neatļautu palīglīdzekļu izmantošana;
        38.1.4. darbā vērojams ētikas normu pārkāpums.
    38.2. mutiskās vai kombinētās formas pārbaudes darbs, prezentācija u.c. pārbaudes darba formas saturs vai izpildes forma neatbilst uzdotajam tematam, satur aizvainojošu, vulgāru, cilvēka cieņu aizskarošu u.tml. informāciju;
    38.3. tiek konstatēts, ka darbs nav veikts patstāvīgi (uzdevumi vai to daļas vairākiem skolēniem veikti vienveidīgi vai iegūti no cita, pārbaudāma informācijas avota.). Šādā situācijā pedagogam ir tiesības prasīt skolēnam skaidrojumu par veikto, uzrādot darbu.
39. Pārbaudes darba izpildes laikā pie izglītojamā nedrīkst atrasties elektroniskās saziņas līdzekļi (mobilais telefons, iPad, iPhone u.c.), izņemot gadījumus, kad tas ir nepieciešams mācību procesā un to nosaka pedagogs.
40. Ja izglītojamais ilgstošas slimošanas dēļ nav piedalījies pedagoga noteiktajos mācību satura tēmas noslēguma pārbaudes darbos, izglītojamais, vienojoties ar pedagogu, izstrādā plānu nepieciešamo summatīvo pārbaudes darbu veikšanai. Plāns tiek saskaņots ar direktora vietnieci.

IV. Mācību sasniegumu vērtējumu paziņošana

41. Mācību satura tēmu noslēguma pārbaudes darba ballēs rezultātus ballēs izglītojamajiem paziņo un vērtējumus ieliek e-klasē ne vēlāk kā 7 darba dienu laikā pēc to veikšanas. Mācību gada noslēgumā diagnostikas un eksāmena izmēģinājuma darbu vērtējumus pedagogs fiksē e-klasē ne vēlāk kā 10 darba dienu laikā pēc darba veikšanas.
42. Mutvārdu pārbaudes darbā izglītojamā vērtējums tiek fiksēts līdz nākamajai mācību stundas dienai, kad izglītojamais tiek informēts par saņemto vērtējumu.
43. Pēc summatīvā pārbaudes darba pedagogs mācību stundā veic izglītojamo summatīvā pārbaudes darba analīzi, sniedz atgriezenisko saiti par rezultātiem un pilnveidojamām jomām.. Pēc darba analīzes pedagogs drīkst uzglabāt izglītojamo summatīvos pārbaudes darbus.
44. Pedagogs nodrošina iespēju izglītojamajam un viņa vecākiem/aizbildņiem piecu darba dienu laikā pēc vērtējuma paziņošanas e-klasē pedagoga individuālā darba laikā klātienē iepazīties ar izvērtēto mācību satura tēmas noslēguma pārbaudes darbu (oriģinālu), tā vērtēšanas kritērijiem un iegūto rezultātu.
45. Pedagoga un vecāku/aizbildņu sadarbību izglītojamo mācību snieguma pilnveidē nodrošina arī šādas saziņas formas: individuālas sarunas ar klases audzinātāju un mācību priekšmetu skolotājiem, vecāku sapulces, u.c.

V. Mācību sasniegumu uzlabošana un pārskatīšana

46. Izglītojamajam ir tiesības tuvākajā pedagoga individuālā darba laikā pēc summatīvā pārbaudes darba vērtējuma paziņošanas lūgt pedagogam sniegt individuālu skaidrojumu par pārbaudes darba vērtējumu.
47. Izglītojamais vai viņa likumiskais pārstāvis pēc vērtējuma paziņošanas e-klasē drīkst apstrīdēt vērtējumu ballēs, ja pēc pārbaudes darba vērtējuma saņemšanas nav panākta vienošanās ar pedagogu. Apstrīdēšana notiek, iesniedzot skolas direktoram iesniegumu, par attiecīgā vērtējuma pārskatīšanu, kurā tiek noteiks apelācijas komisijas sastāvs, lēmuma pieņemšanas procedūra normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā
48. Nepietiekamu vērtējumu un zemas mācību motivācijas gadījumos mācību priekšmeta pedagogs / klases audzinātājs / skolas vadības pārstāvis / atbalsta personāla pārstāvis organizē pārrunas ar izglītojamo, pieaicinot izglītojamā vecākus/aizbildņus.. Ja vecāki/aizbildņi nepiedalās individuālajās pārrunās, tad izglītojamā vecākus par sarunas norisi un plānotajiem pasākumiem informē rakstiski. Visas sarunas tiek dokumentētas e-klases vietnē.

VI. Mācību sasniegumu vērtēšanas plānošana un vadība

49. Ģimnāzijas administrācija:
    49.1. nodrošina vienotu izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu;
    49.2. nodrošina un pārrauga pedagogu un vecāku / aizbildņu sadarbību izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanā un analīzē;
    49.3. rīko informācijas dienas izglītojamo vecākiem/aizbildņiem ar iespēju tikties ar klases audzinātāju un mācību priekšmetu pedagogiem;
    49.4. mācību gada sākumā pedagoģiskajā sēdē instruē pedagogus par izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību, un pedagogi to apliecina ar parakstu;
    49.5. vismaz divas reizes gadā pārbauda e-žurnālu un veic atbilstošu ierakstu, kā un cik savlaicīgi pedagogi izdara ierakstus e-žurnālā par izglītojamo sasniegumiem, analizē situāciju, organizē pasākumus trūkumu novēršanai;
    49.6. plāno un organizē nepieciešamos pasākumus pedagogu tālākizglītībā par izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanu un obligātās dokumentācijas aizpildīšanu.
50. Klašu audzinātāji instruē izglītojamos un viņu vecākus/ aizbildņus par izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību katra mācību gada sākumā, kā arī atkārtoti pēc nepieciešamības. Izglītojamie un viņu vecāki /aizbildņi ar parakstu apliecina, ka zina un izprot mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību.
51. Mācību priekšmetu pedagogi pēc pieprasījuma iesniedz klašu audzinātājiem, sociālajiem pedagogiem, psihologam un administrācijai mutisku vai rakstisku aprakstošu vērtējumu par izglītojamā mācību darbību, darba stilu, sadarbības un saskarsmes prasmēm, attieksmi pret mācībām un mācību sasniegumu dinamiku.
52. Vecākiem/ aizbildņiem ir iespēja tikties ar priekšmetu pedagogiem pedagoga individuālā darba laikā/citā laikā, iepriekš par to vienojoties ar pedagogu, kā arī, ja iespējams, radušos jautājumus noskaidro vai problēmas risina elektroniski.

VII. Noslēguma jautājumi

53. Iekšējie noteikumi stājas spēkā 2026.gada 5.oktobrī.
54. Atzīt par spēku zaudējušiem Ģimnāzijas 2025.gada gada 28.augusta iekšējos noteikumus Nr. GV3-25 -4 -nts

Direktors Andris Priekulis

Vērtēšanas kārtība apstiprināta metodiskajā padomē,

protokols nr.2.

2026.gada 30.septembrī.

Direktora vietniece izglītības jomā
Rota Nābele-Šneidere 67037405

Pētnieciskā darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji dabaszinātņu jomā

(fizika II, ķīmija II, bioloģija II, ģeogrāfija II)

Mācību kursā "Projekta darbs", ir jāizstrādā pētniecības darbs[1].
Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:
1) veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu lietpratību kompleksās situācijās dabaszinātņu mācību jomās;
2) pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;
3) izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;
4) veidot izpratni par zināšanu un pieņēmumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu indivīda un grupas līmenī;
5) attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;
6) pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes;
7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;
8) saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplinaritāti;
9) saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.
Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- **iesniedzot projekta darba galarezultātu**, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes;
- **iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio**, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes;
- **prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu**, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

[1] Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu (Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, hipotēzi, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem)

Saturs:

Pētniecības darba **aprakstu veido**:

1) titullapa;
2) saturs;
3) ievads;
4) darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
   a. literatūras apskats/teorētiskā daļa,
   b. metožu apraksts,
   c. rezultātu apkopojums un analīze;
5) secinājumi;
6) informācijas avotu saraksts;
7) pielikumi (ja nepieciešams).

Projekta darba pašnovērtējuma **portfolio veido**:

1) projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (informācijpratība, problēmrisināšana) un tās iekļaujošo prasmju (Skola 2030 materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[2] 1.tabula) izvērtējums, kas ietver:
   a. prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
   b. pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
   c. refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi.
2) apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:
   a. padevās visvieglāk;
   b. sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
   c. ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
   d. identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.

Projekta darba **prezentāciju veido**:

1) kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāstīts darba mērķis, process, iegūtie rezultāti un secinājumi. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kāpēc es izvēlējos šo tēmu?
   b. ko es vēlējos sasniegt?
   c. kā es to sasniedzu?
   d. ko es sasniedzu?
2) kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti aprakstīts apgūtais no projekta darba īstenošanas procesa. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kas man padevās visvieglāk?
   b. kas man sagādāja grūtības vai izaicinājumu?
   c. kas man ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā?
   d. kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai manas izaugsmes iespējas?

---

[2] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Laika plāns:

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**Septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
izvēlas projekta darba formu, formulē pētījuma problēmu un aktualitāti	**Septembra 3.nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
izpēta informācijas avotus	pastāvīgi	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
formulē darba mērķus un uzdevumus	**Septembra 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, kur ievadā iekļauti projekta darba mērķi, uzdevumi, hipotēzes, izstrādāts iespējamais projekta darba saturs.
formulē pētījuma jautājumu/hipotēzi		
veido projekta aprakstā titullapu, satura uzmetumu, ievada melnrakstu		
plāno pētījumu un izvēlas pētījuma metodes	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
veido projekta darba saturu un uzraksta ievadu	**Oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 10%** par ievadu un projekta darba apraksta saturu.
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par literatūras apskatu /teorētisko daļu un metožu aprakstu	pastāvīgi	Projekta darba apraksta daļa ar vismaz 1 pabeigtu nodaļu **Formatīvs starpvērtējums** par literatūras apskatu.
veido projekta apraksta teorētisko daļu	**Decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 15%** par projekta darba apraksta vismaz divām pabeigtām apakšnodaļām (min apjoms 4 lpp teorētiskās nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un literatūras sarakstu)

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
ievāc un apkopo datus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar savāktajiem datiem, to apjomu. Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā dati meklēti/vākti.
apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā. **Formatīvs starpvērtējums.**
Veido un papildina projekta aprakstā teorētisko daļu	**Marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 25%** par projekta darba apraksta daļu ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un eksperimentālās daļas plānu, metodēm un ievāktajiem datiem.
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par rezultātu apkopojumu un analīzi	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
formulē secinājumus	pastāvīgi	
pabeidz projekta aprakstu	**Aprīļa 3.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu apraksta daļu, kas noformēta atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar portfolio mapi.
veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba apraksta gala versija**
pabeidz projekta aprakstu	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba portfolio mapes gala versija**

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Veido projekta prezentāciju	līdz projekta darba aizstāvēšanai	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
Projekta darba aizstāvēšana	norises laiks tiks precizēts	Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba jomas pedagogu komisijai. **Svērtais vērtējums 50%**

Vērtēšana:

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs.

Ko vērtē	īpatsvars, %	Max punktu skaits	Vērtētājs
Projekta darba galarezultāts - apraksts	70%	42 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba prezentācija	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs un vismaz viens jomas pedagogs, kas piedalās projekta darba prezentācijā.
KOPĀ	100%	60 p.	

Pētniecības darba aprakstu vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[3] 5.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem un papildus kritēriju "darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna" sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.
Pētījuma jautājums/ hipotēze	0 p.	0,5 p.	1 p.	2 p.

[3] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	1 p.	3 p.	4 p.	5 p.
Metodes	2 p.	4 p.	6 p.	8 p.
Rezultātu analīze un interpretācija	2 p.	4 p.	6 p.	8 p.
Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi	1 p.	3 p.	4 p.	6 p.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	1 p.	3 p.	4 p.	6 p.
Darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna	Darba gala versija nodota pēc paredzētā termiņa 0 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, darba daļas nodotas pēc paredzētā termiņa 1 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, vairums darba daļas nodotas tam paredzētajā laikā 2 p.	Darba gala versijas un darba daļu nodošanā ievēroti visi nodošanas termiņi 3 p.
			KOPĀ	42 p.

Projekta darba pašnovērtējuma portfolio vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[4] 13.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Pierādījums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Refleksija	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Izvērtējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
			KOPĀ	9 p.

[4] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Projekta darba prezentāciju vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[5] 14.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Satura pārzināšana	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Komunikācija	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
Atbildes uz jautājumiem	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
			KOPĀ	9 p.

[5] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

pielikums

PROJEKTA DARBU IZSTRĀDĀŠANAS UN NOFORMĒŠANAS METODISKIE NORĀDĪJUMI

1. DARBA STUKTŪRA UN SATURS

Rekomendējamā darba **struktūra** ir šāda (% no kopējā darba apjoma):

≈ ievads 3 - 4 %;

≈ darba pamatdaļa 88 - 91 %;

≈ secinājumi un priekšlikumi 6 - 8 %.

Darbā ietilpst:

- titullapa ***(1.pielikums);***
- satura rādītājs ***(2.pielikums);***
- ievads;
- teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsts pa nodaļām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- informācijas avotu saraksts ***(3.pielikums);***
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami).

Satura rādītājā uzrāda darba sastāvdaļas (skat. 2. pielikumu). Darba sastāvdaļu nosaukumiem satura rādītājā precīzi jāatbilst to nosaukumiem darbā.

Ievads ir svarīga darba daļa un tajā jāietver:

- darba aktualitāte;
- darba mērķis;
- darba mērķa sasniegšanai veicamo uzdevumu formulējums;
- izmantoto darba metožu uzskaitījums;
- izmantoto avotu grupu uzskaitījums.

Atcerieties, ka darbam var būt tikai viens *mērķis*, kas izriet no paša darba nosaukuma. Vadoties no izvirzītā mērķa, nepieciešams noteikt tā sasniegšanai risināmos *uzdevumus*. Šie uzdevumi atspoguļo darba galveno saturu un atbilst daļu skaitam darbā. Tātad uzdevumi ir tieši tik cik nodaļas (par katru nodaļu viens) plus viens nemainīgs uzdevums – secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana un argumentēšana.

Pētījuma *metodes* ir dažādas, tāpēc ievadā ir jānorāda, kādas konkrēti dotajā pētījumā autors izmantos. Var lietot, piemēram, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana; grupēšana; vidējo un relatīvo lielumu, indeksu aprēķināšana); ekonomiski matemātiskās metodes; praktiskās

pētījuma metodes; tabulas un grafiskās metodes u.c..

Par pētījuma *avotiem* kalpo fundamentāli zinātniskie pētījumi, Latvijas Republikas un citu valstu likumi un valdības lēmumi, vispārējā un speciālā literatūra, valsts statistikas dati, periodiskie izdevumi, uzņēmējsabiedrību un uzņēmumu nepublicētie materiāli, interneta resursi.

Darba pamatdaļa ir teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsta daļa, kuru sadala nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās, ja nepieciešams, dalot tās vēl sīkāk. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Nodaļai nevar būt tikai viena apakšnodaļa. Katra nodaļa un apakšnodaļa ir garāka par vienu lapaspusi.

Secinājumi un priekšlikumi ir darba noslēdzošā daļa. Tos jāraksta tēžu veidā un jānumurē vai jāizdala ar kādu apzīmējumu.

S*ecinājumiem* jāsatur cēlonis, fakts un rezultāts, tiem jāizriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Secinājumos **nav pieļaujami** citāti no citu autoru darbiem, tajos jāatspoguļo tikai izglītojamā paša domas, spriedumi, atziņas.

Priekšlikumiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem, tiem jābūt konkrētiem, pamatotiem un realizējamiem praksē, jāatbild uz jautājumiem Ko? Kā? Kad? Kāpēc? jādara. Priekšlikumos apkopo rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai, ja tās darbā izvirzītas un pamatotas.

Secinājumi un priekšlikumi jānumurē atsevišķi.

Informācijas avotu saraksts aptver visus literatūras un citus avotus, kas izmantoti darba izstrādāšanā. Izmantotos avotus uzrāda alfabētiskā secībā pēc autora uzvārda pirmā burta vai, ja autors nav norādīts, pēc avota nosaukuma pirmā burta, sagrupētus pa valodām: vispirms latviešu un latīņu cilmes valodās latīņu alfabēta secībā un pēc tam slāvu cilmes valodās slāvu alfabēta secībā. Informācijas avotu sarakstam jābūt noformētam atbilstoši noformēšanas noteikumiem (skat. 2.4. apakšnodaļu un 3.pielikumu).

Pielikumus ievieto darbā pēc informācijas avotu saraksta. Tajos var būt aizpildītas dokumentu vai pārskatu veidlapas, statistiskie dati, analītiskie aprēķini, aizgūtas tabulas, instrukcijas, metodiskie norādījumi, nolikumi, uzskatāmais materiāls u.tml. Pielikumi darba apjomā netiek ieskaitīti un tos numurē secīgi ar arābu cipariem – 1.pielikums, 2.pielikums utt..

Ja pielikums izvietots uz vairākām lapaspusēm, tad uz pirmās lapaspuse konkrētajā pielikumā raksta, *piemēram:* **2.pielikums**, bet uz katras nākošās – **2.pielik. turpinājums** (netrekināmiem burtiem).

2. DARBA NOFORMĒJUMS

2.1. Teksta un lapas noformēšana

Darbs jāraksta *pareizā zinātniskajā valodā*, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam jābūt precīzam, skaidram, loģiskam, īsam un konkrētam;
- jaunu domu sāk rakstīt jaunā rindkopā;
- jaunu nodaļu jāsāk rakstīt jaunā lappusē, apakšnodaļas un punktus raksta iepriekšējā izklāsta turpinājumā;
- katrai nodaļai un apakšnodaļai jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un nosaukums;
- nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem tekstā precīzi jāatbilst attiecīgajiem nosaukumiem satura rādītājā;
- ievadu, secinājumus un priekšlikumus, informācijas avotu sarakstu satura rādītājā un darbā nenumurē (skat. 2.pielikumu);
- lapas numurē ar arābu cipariem lapas augšējā labajā stūrī 10-12 mm attālumā no teksta pirmās rindiņas. Pirmā lapa ir titullapa, otrā – satura rādītājs (taču uz tām numuru neraksta). Lapas numurs jāraksta sākot no ievada lapas, pirms ievada visas lapas tiek skaitītas kopējā lapaspušu skaitā, taču numuru uz tām neraksta;
- citātu, skaitlisko datu, attēlu, tabulu, formulu u.c. izmantošana obligāti norādāma atsaucē (skat. 2.2.apakšnodaļu);

Darbu noformē datorrakstā uz standarta izmēra lapām (formāts A4 - 210x297 mm), rakstot darbu lapas vienā pusē.

Pamatteksta simbolu (burtu un ciparu) lielumam jābūt 12 punkti, intervāls starp rindiņām - 1,5 , rakstības veids *(fonts)* - Times New Roman.

Virsrakstu rindu burtu lielumi:

1. NODAĻAS VIRSRAKSTS

Jaunā lapā, Times New Roman, 18 punkti, BOLD, centrēts, pirms 0 mm, pēc 6 mm, VISI LIELIE BURTI, ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām - single

1.1. Apakšnodaļas virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 16 punkti, BOLD, centrēts, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas nosaukums seko tieši aiz nodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

1.1.1. Apakšnodaļas punkta virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 14 punkti, BOLD, pie kreisās malas, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas punkta virsraksts seko tieši aiz apakšnodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

Virsrakstos ***pārnesumus nelieto***, tos ***nepasvītro***, aiz virsraksta ***punktu neliek***.

Lapām jāatstāj baltas malas:

⇨ kreisajā pusē - 30 mm; ⇩ augšā - 30 mm,

⇦ labajā pusē - 20 mm; ⇧ apakšā - 20 mm.

2.2. Atsauces noformēšana

Burtiska izmantoto ***avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama*** un ir kvalificējama kā autortiesību pārkāpums. Ja tulko no citām valodām, tad jānorāda, kas veicis tulkojumu (vai pats autors, vai kāda cita persona).

Atsauces var izdarīt divējādi, bet **vienā darbā** var lietot tikai **vienu** atsauces variantu:

1. Tekstā kvadrātiekavās divu ar komatu atdalītu skaitļu veidā, **piemēram, [2, 102.lpp.]**, pirmais skaitlis apzīmē izmantotā avota kārtas numuru literatūras sarakstā, otrais lappusi šajā avotā. Ja atsauci izdara uz vairākiem avotiem, norādes atdala ar semikolu, **piemēram, [2, 107.lpp.; 4, 57.lpp.]**;

Tekstā kvadrātiekavās, norādot tikai vienu skaitli, **piemēram, [12],** kas apzīmē interneta resursa avota kārtas numuru literatūras sarakstā vai, **piemēram [11.3],** ja atsauci izdara uz uzņēmuma (iestādes, organizācijas) konkrēto nepublicēto avotu;

Piemēram:

Uzņēmējdarbība ir saimnieciska darbība - ražošana vai pakalpojumu sniegšana, ko veic uzņēmējs ar noteiktu mērķi - parasti peļņas gūšanu [5, 12.lpp.]. Latvijas likumdošanas aktos uzņēmējdarbības vietā oficiāli tiek lietots termins - komercdarbība - saimnieciska darbība, kuru veic komersants ar mērķi gūt peļņu [13].

2. Attiecīgās lappuses apakšā, zem svītras norādot autora (autoru) uzvārdu un iniciāļus, darba nosaukumu, izdošanas vietu, izdevniecību, izdošanas gadu, lappusi. Atsauces numurē katrā lapā atsevišķi, sākot ar 1 vai nepārtraukti visa darba gaitā (no 1 līdz …).

Piemēram:

[1] Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R.Alsiņa, G.Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 154. lpp.

Ja vienā lappusē ir vairākas atsauces uz vienu un to pašu darbu, tad pirmajā atsaucē dod pilnu bibliogrāfisku aprakstu, bet nākošajā aprobežojas ar vārdu ''turpat'', norādot arī avota lappuses numuru.

Piemēram:

---

[1] Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R.Alsiņa, G.Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 154. lpp.

[2] turpat 157. lpp.

Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, tam jābūt objektīvam un bez kropļojumiem. Skaitliskais materiāls, kas dažādu datu, aprēķinu un tabulu veidā aizgūts no uzņēmumu (organizāciju) statistiskajiem ziņojumiem, nepublicētiem avotiem u.tml. un tiek izmantots darbā, arī norādāms atsaucē, minot datu avotu (avotus).

2.3. Tabulu, attēlu un formulu noformēšana

Pārskatāmības dēļ darbā izmantoto skaitlisko informāciju ieteicams izvietot tabulās. Darba ilustrēšanai izmantojamas arī dažādi attēli: shēmas, diagrammas u.c..

Katrai ***tabulai*** jābūt kārtas numuram nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar arābu cipariem un to raksta virs tabulas, labajā pusē.

Piemēram: 3.4. tabula. - Pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - tabulas kārtas numurs, trešajā nodaļā.

Katrai tabulai jādod tās saturam atbilstošs nosaukums (virsraksts). Nosaukumu raksta virs tabulas zem numura. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumus. Tabulas un aiļu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: kas? kur? kad? kādās mērvienībās?

Ja tabulu pārnes nākošajā lappusē, kā arī ērtākai datu analīzei, ailes numurē ar cipariem. Pārnesot tabulu nākošajā lapā, vispirms jāraksta "tab. turpinājums", norādot tās numuru, pēc tam atkārto tabulas aiļu numerāciju.

Piemēram: *Ja tabula* ***<u>neietilpst</u>*** *vienā lapā*

3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes
1	2	3	4	5	6

3.4. tab. turpinājums

1	2	3	4	5	6

*Ja tabula **ietilpst** vienā lapā* 3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes

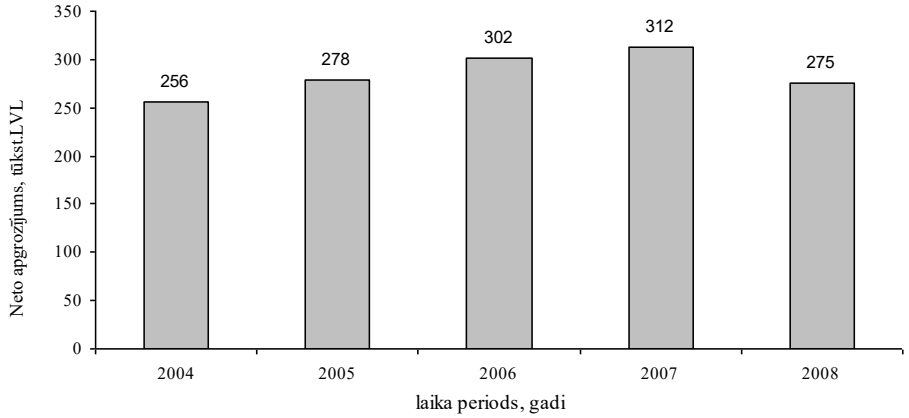
Ieteicams izmantot tabulas, kas izvietojamas vienā lapā un neaizņem vairāk kā pusi no lappuses. Tabulas izvietot tā, lai tās būtu ērti pārskatāmas. Atsaucoties uz tabulu, lieto vārda "tabula" saīsinājumu un norāda tās numuru, *piemēram:* (skat. 3.4.tab.).

Tabulā ieteicams izvairīties no lieliem skaitļiem. Lietderīgi lietot palielinātas mērvienības (piemēram, 1000 000 gab. vietā lieto 1000 tūkst. gab. vai 1 milj. gab.). Nevajadzētu aiz komata atstāt vairāk par diviem skaitļiem, ja tas nav īpaši nepieciešams.

Attēlus jācenšas izvietot tā, lai tos varētu aplūkot, nepagriežot darbu. Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros, numurus raksta zem attēla pa vidu vienā rindā ar attēla nosaukumu, kuru raksta ar maziem burtiem un lielo pirmo burtu, bez punkta nosaukuma beigās.

Piemēram: 1.5. att. - pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - attēla kārtas numurs pirmajā nodaļā.

Atsaucoties uz attēlu, lieto vārda „attēls" saīsinājumu un norāda tā numuru, *piemēram:* SIA „ABC" tīrā apgrozījuma dinamika ir augoša, ja neņem vērā 2008.gadu (skat. 1.5. att.):

1.5. att. SIA „ABC" neto apgrozījums no 2004.-2008.gadam, tūkst. latu

Darbā norādītās ***formulas*** numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Pēc formulas liekams komats. Formulas numuru raksta lapas labajā pusē pretī attiecīgās formulas daļas svītrai vai zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās.

Piemēram: Cenu indekss katru gadu ir atšķirīgs, un to var aprēķināt pēc formulas (2.3):

$$\mathbf{I_p} = \frac{\sum \mathbf{p_1 q_1}}{\sum \mathbf{p_0 q_1}} \quad , (2.3)$$

kur $\mathbf{I_p}$ - cenu indekss;

$\mathbf{p_1}$ - preces cena pārskata periodā, lati;

$\mathbf{q_1}$ - preces daudzums pārskata periodā, gab.;

$\mathbf{p_0}$ - preces cena bāzes periodā, lati.

Formulas skaidrojumā obligāti jānorāda katra simbola mēra vienība, to atdalot ar komatu. Formulu nekad neatdala no tās paskaidrojumiem.

2.4. Informācijas avotu saraksta noformēšana

Sastādot **informācijas avotu sarakstu** jāievēro bibliogrāfijā pieņemtā avotu norādes secība. Avotus apraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti.

Informācijas avotu sarakstu noformē pēc 3.pielikumā dotā parauga. Obligāti jānorāda VISI darbā izmantotie avoti pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma pirmā burta sakārtoti noteiktā secībā:

- publicētie avoti latviešu, angļu, vācu, franču valodā;
- publicētie avoti krievu valodā;
- nepublicētie materiāli.

<u>Grāmatas</u>

Ziņas par grāmatām (monogrāfijas, mācību grāmatas, rokasgrāmatas utt.) jānorāda sekojoši: Autora uzvārds *(nominatīvā)* un iniciāļi. Grāmatas nosaukums. - Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads. - lappušu skaits.

Piemēri:

1 autora grāmata:

Forands I. Biznesa vadības tehnoloģijas. ─ Rīga: Latvijas Izglītības fonds, b.g. ─ 230 lpp.

2-3 autoru grāmata:

Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R. Alsiņa, G. Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 230 lpp.

Vairāk kā 3 autoru grāmata:

Tirgzinības pamati: Mācību līdzeklis / D. Kaparkalēja, A. Pavloviča, J. Matuzāns E. Bušmeistare, V. Suharevs, I. Rusmane.– Rīga: Jumava, 2002. – 305 lpp.

Žurnālu un avīžu raksti

Žurnālu un avīžu rakstus iekļauj kopējā sarakstā, norādot autoru, raksta nosaukumu, žurnāla vai avīzes nosaukumu, izdošanas gadu, numuru un lappusi, kurā raksts nodrukāts.

Piemērs:

Apinis M. Latu depozītu likmes var krist// Kapitāls. – 2008.- Nr.10 (130) – 74. – 75. lpp.

Nedrīkst *i*ekļaut literatūras un avotu sarakstā žurnālu un avīžu komplektus.

Piemēram: žurnāls "Bilance" par 2008. gadu.

Interneta avoti

Elektronisko informācijas avotus literatūras sarakstā iekļauj pēc tiem pašiem principiem, kas ir spēkā pārējiem avotiem. Papildus norāda: kvadrātiekavās - [Elektroniskais resurss], elektroniskā avota pilnu adresi, informācijas izmantošanas datums.

Piemēri:

1. EM Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2009.gada jūnijs // Ekonomikas ministrija [Elektroniskais resurss]. - http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=137.- 2009.g. 2. septembrī

2. Petrāne L. Noskaidrots, kurās nozarēs Latvijā ir vislielākās algas // Dienas bizness [Elektroniskais resurss]. – http://www.db.lv/a/2008/02/25/Noskaidrots,_kuras_nozare. – 2008.g. 24.oktobrī

Nepublicētie materiāli

Informācijas avotu **saraksta nobeigumā** norāda konkrētos uzņēmuma (iestādes, organizācijas u.c.) nepublicētos materiālus.

Piemērs:

8. "N" uzņēmuma nepublicētie materiāli:

8.1. Gada pārskats par 2008.gadu, 10.veidlapa.

8.2. Operatīvās uzskaites dati par 2009.gada septembri.

8.3. Produkta reklāmas buklets par 2008.gadu.

1. pielikums

Titullapas paraugs

RĪGAS VALSTS 3. ĢIMNĀZIJA [18B]

Pētnieciskais darbs [18]

priekšmeta nosaukums [18]

Darba temats [20-24B]

[14]

_____.klases skolnie-ks/-ce

_____

(*vārds, uzvārds)*

Rīga 20 ... [14B]

2. pielikums

Satura rādītāja noformēšanas paraugs

SATURS

lpp.

Ievads.....

1. .....

2. .....

2.1. .....

2.2. .....

2.3. .....

2.4.

3. .....

4. .....

4.1. .....

4.2. .....

4.2.1. .....

4.2.2. .....

4.2.3. .....

4.3. .....

5. .....

Secinājumi un priekšlikumi.....

Informācijas avotu saraksts .....

Pielikumi* .....

** tikai, ja nepieciešams*

3. pielikums

Informācijas avotu saraksta paraugs

INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS

1. Abizāre V. Ievads uzņēmējdarbībā. – Rīga: RAKA, 2004. – 140 lpp.
2. Apinis M. Latu depozītu likmes var krist// Kapitāls. – 2008.- Nr.10 (130) – 74. – 75. lpp.
3. EM Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2009.gada jūnijs // Ekonomikas ministrija [Elektroniskais resurss]. - http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=137.- 2009.g. 2.septembrī
4. Januška M. Grāmatvedības uzskaite praktiskajās situācijās: otrais izdevums (papildināts un pārstrādāts) . – Rīga: Merkūrijs LAT., b.g. – 320 lpp.
5. Kārtība, kādā aprēķināms un maksājams pievienotās vērtības nodoklis par elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības teritorijā: LR MK 2004. gada 15.aprīļa noteikumi Nr.311 (prot. Nr.22 16.§) // Latvijas Vēstnesis. – 2004. – 28.aprīlis.
6. Komerclikums// VSIA "Latvijas Vēstnesis" [Elektroniskais resurss]. - http://www.likumi.lv/doc.php?id=5490. – 2008.g. 12.oktobrī
7. Kotler Ph. Marketing management. – New Jersey: Prentice Hall, Inc., 2000. – 718p.
8. Mediju reklāmas tirgus dati 2009 pirmais pusgads / Latvijas Reklāmas asociācija [Elektroniskais resurss]. – http://www.lra.lv/main.php?item=161. - 2009.g. 2.augustā
9. Praude V. Mārketings: Mācību grāmata. - Rīga: SIA „Izglītības soļi", 2004. – 665 lpp.
10. Tirgzinības pamati: Mācību līdzeklis / D. Kaparkalēja, A. Pavloviča, J. Matuzāns E. Bušmeistare, V. Suharevs, I. Rusmane.– Rīga: Jumava, 2002. – 305 lpp.
11. Усманова Д. Менеджмент. - Рига: Балтийская международная академия, 2007. - 150с.
12. "N" uzņēmuma nepublicētie materiāli:
    12.1. Gada pārskats par 2008.gadu, 10.veidlapa;
    12.2. Operatīvās uzskaites dati par 2009.gada septembri.

Pētnieciskā darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji sociāli pilsoniskajā jomā (vēsture II, sociālās zinības II).

Mācību kursā "Projekta darbs", ir jāizstrādā pētniecības darbs[1].
Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:
1) veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu lietpratību kompleksās situācijās sociāli pilsoniskajā jomā;
2) pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;
3) izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;
4) veidot izpratni par zināšanu un pieņēmumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu indivīda un grupas līmenī;
5) attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;
6) pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes;
7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;
8) saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplinaritāti;
9) saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.
Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- **iesniedzot projekta darba galarezultātu**, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes;
- **iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio**, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes;
- **prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu**, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

[1] Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu (Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, hipotēzi, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem)

Saturs:

Pētniecības darba **aprakstu veido**:

1) titullapa;
2) saturs;
3) ievads;
4) darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
   a. literatūras apskats/teorētiskā daļa,
   b. metožu apraksts,
   c. rezultātu apkopojums un analīze;
5) secinājumi;
6) informācijas avotu saraksts;
7) pielikumi (ja nepieciešams).

Projekta darba pašnovērtējuma **portfolio veido**:

1) projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (informācijpratība, problēmrisināšana) un tās iekļaujošo prasmju (Skola 2030 materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[2] 1.tabula) izvērtējums, kas ietver:
   a. prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
   b. pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
   c. refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi.
2) apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:
   a. padevās visvieglāk;
   b. sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
   c. ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
   d. identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.

Projekta darba **prezentāciju veido**:

1) kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāstīts darba mērķis, process, iegūtie rezultāti un secinājumi. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kāpēc es izvēlējos šo tēmu?
   b. ko es vēlējos sasniegt?
   c. kā es to sasniedzu?
   d. ko es sasniedzu?
2) kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti aprakstīts apgūtais no projekta darba īstenošanas procesa. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kas man padevās visvieglāk?
   b. kas man sagādāja grūtības vai izaicinājumu?
   c. kas man ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā?
   d. kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai manas izaugsmes iespējas?

---

[2] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Laika plāns:

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**Septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
izvēlas projekta darba formu, formulē pētījuma problēmu un aktualitāti	**Septembra 3.nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
izpēta informācijas avotus	pastāvīgi	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
formulē darba mērķus un uzdevumus	**Septembra 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, kur ievadā iekļauti projekta darba mērķi, uzdevumi, hipotēzes, izstrādāts iespējamais projekta darba saturs.
formulē pētījuma jautājumu/hipotēzi		
veido projekta aprakstā titullapu, satura uzmetumu, ievada melnrakstu		
plāno pētījumu un izvēlas pētījuma metodes	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
veido projekta darba saturu un uzraksta ievadu	**Oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 10%** par ievadu un projekta darba apraksta saturu.
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par literatūras apskatu /teorētisko daļu un metožu aprakstu	pastāvīgi	Projekta darba apraksta daļa ar vismaz 1 pabeigtu nodaļu **Formatīvs starpvērtējums** par literatūras apskatu.
veido projekta apraksta teorētisko daļu	**Decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 15%** par projekta darba apraksta vismaz divām pabeigtām apakšnodaļām (min apjoms 4 lpp teorētiskās nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un literatūras sarakstu)

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
ievāc un apkopo datus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar savāktajiem datiem, to apjomu. Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā dati meklēti/vākti.
apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā. **Formatīvs starpvērtējums.**
Veido un papildina projekta aprakstā teorētisko daļu	**Marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 25%** par projekta darba apraksta daļu ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un eksperimentālās daļas plānu, metodēm un ievāktajiem datiem.
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par rezultātu apkopojumu un analīzi	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
formulē secinājumus	pastāvīgi	
pabeidz projekta aprakstu	**Aprīļa 3.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu apraksta daļu, kas noformēta atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar portfolio mapi.
veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba apraksta gala versija**
pabeidz projekta aprakstu	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba portfolio mapes gala versija**

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Veido projekta prezentāciju	līdz projekta darba aizstāvēšanai	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
Projekta darba aizstāvēšana	norises laiks tiks precizēts	Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba jomas pedagogu komisijai. **Svērtais vērtējums 50%**

Vērtēšana:

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs.

Ko vērtē	īpatsvars, %	Max punktu skaits	Vērtētājs
Projekta darba galarezultāts - apraksts	70%	42 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba prezentācija	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs un vismaz viens jomas pedagogs, kas piedalās projekta darba prezentācijā.
KOPĀ	100%	60 p.	

Pētniecības darba aprakstu vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[3] 5.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem un papildus kritēriju "darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna" sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.
Pētījuma jautājums/ hipotēze	0 p.	0,5 p.	1 p.	2 p.

[3] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	1 p.	3 p.	4 p.	5 p.
Metodes	2 p.	4 p.	6 p.	8 p.
Rezultātu analīze un interpretācija	2 p.	4 p.	6 p.	8 p.
Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi	1 p.	3 p.	4 p.	6 p.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	1 p.	3 p.	4 p.	6 p.
Darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna	Darba gala versija nodota pēc paredzētā termiņa 0 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, darba daļas nodotas pēc paredzētā termiņa 1 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, vairums darba daļas nodotas tam paredzētajā laikā 2 p.	Darba gala versijas un darba daļu nodošanā ievēroti visi nodošanas termiņi 3 p.
			KOPĀ	42 p.

Projekta darba pašnovērtējuma portfolio vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[4] 13.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Pierādījums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Refleksija	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Izvērtējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
			KOPĀ	9 p.

[4] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Projekta darba prezentāciju vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[5] 14.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Satura pārzināšana	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Komunikācija	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
Atbildes uz jautājumiem	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
			KOPĀ	9 p.

[5] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

PROJEKTA DARBU IZSTRĀDĀŠANAS UN NOFORMĒŠANAS METODISKIE NORĀDĪJUMI

1. DARBA STUKTŪRA UN SATURS

Rekomendējamā darba **struktūra** ir šāda (% no kopējā darba apjoma):

≈ ievads 3 - 4 %;

≈ darba pamatdaļa 88 - 91 %;

≈ secinājumi un priekšlikumi 6 - 8 %.

Darbā ietilpst:

- titullapa ***(1.pielikums);***
- satura rādītājs ***(2.pielikums);***
- ievads;
- teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsts pa nodaļām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- informācijas avotu saraksts ***(3.pielikums);***
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami).

Satura rādītājā uzrāda darba sastāvdaļas (skat. 2. pielikumu). Darba sastāvdaļu nosaukumiem satura rādītājā precīzi jāatbilst to nosaukumiem darbā.

Ievads ir svarīga darba daļa un tajā jāietver:

- darba aktualitāte;
- darba mērķis;
- darba mērķa sasniegšanai veicamo uzdevumu formulējums;
- izmantoto darba metožu uzskaitījums;
- izmantoto avotu grupu uzskaitījums.

Atcerieties, ka darbam var būt tikai viens *mērķis*, kas izriet no paša darba nosaukuma. Vadoties no izvirzītā mērķa, nepieciešams noteikt tā sasniegšanai risināmos *uzdevumus*. Šie uzdevumi atspoguļo darba galveno saturu un atbilst daļu skaitam darbā. Tātad uzdevumi ir tieši tik cik nodaļas (par katru nodaļu viens) plus viens nemainīgs uzdevums – secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana un argumentēšana.

Pētījuma *metodes* ir dažādas, tāpēc ievadā ir jānorāda, kādas konkrēti dotajā pētījumā autors izmantos. Var lietot, piemēram, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana; grupēšana; vidējo un relatīvo lielumu, indeksu aprēķināšana); ekonomiski matemātiskās metodes; praktiskās pētījuma metodes; tabulas un grafiskās metodes u.c..

Par pētījuma *avotiem* kalpo fundamentāli zinātniskie pētījumi, Latvijas Republikas un citu valstu likumi un valdības lēmumi, vispārējā un speciālā literatūra, valsts statistikas dati, periodiskie izdevumi, uzņēmējsabiedrību un uzņēmumu nepublicētie materiāli, interneta resursi.

Darba pamatdaļa ir teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsta daļa, kuru sadala nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās, ja nepieciešams, dalot tās vēl sīkāk. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Nodaļai nevar būt tikai viena apakšnodaļa. Katra nodaļa un apakšnodaļa ir garāka par vienu lapaspusi.

Secinājumi un priekšlikumi ir darba noslēdzošā daļa. Tos jāraksta tēžu veidā un jānumurē vai jāizdala ar kādu apzīmējumu.

S*ecinājumiem* jāsatur cēlonis, fakts un rezultāts, tiem jāizriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Secinājumos **nav pieļaujami** citāti no citu autoru darbiem, tajos jāatspoguļo tikai izglītojamā paša domas, spriedumi, atziņas.

Priekšlikumiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem, tiem jābūt konkrētiem, pamatotiem un realizējamiem praksē, jāatbild uz jautājumiem Ko? Kā? Kad? Kāpēc? jādara. Priekšlikumos apkopo rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai, ja tās darbā izvirzītas un pamatotas.

Secinājumi un priekšlikumi jānumurē atsevišķi.

Informācijas avotu saraksts aptver visus literatūras un citus avotus, kas izmantoti darba izstrādāšanā. Izmantotos avotus uzrāda alfabētiskā secībā pēc autora uzvārda pirmā burta vai, ja autors nav norādīts, pēc avota nosaukuma pirmā burta, sagrupētus pa valodām: vispirms latviešu un latīņu cilmes valodās latīņu alfabēta secībā un pēc tam slāvu cilmes valodās slāvu alfabēta secībā. Informācijas avotu sarakstam jābūt noformētam atbilstoši noformēšanas noteikumiem (skat. 2.4. apakšnodaļu un 3.pielikumu).

Pielikumus ievieto darbā pēc informācijas avotu saraksta. Tajos var būt aizpildītas dokumentu vai pārskatu veidlapas, statistiskie dati, analītiskie aprēķini, aizgūtas tabulas, instrukcijas, metodiskie norādījumi, nolikumi, uzskatāmais materiāls u.tml. Pielikumi darba apjomā netiek ieskaitīti un tos numurē secīgi ar arābu cipariem – 1.pielikums, 2.pielikums utt..

Ja pielikums izvietots uz vairākām lapaspusēm, tad uz pirmās lapaspuse konkrētajā pielikumā raksta, *piemēram:* **2.pielikums**, bet uz katras nākošās – **2.pielik. turpinājums** (netrekināties burtiem).

2. DARBA NOFORMĒJUMS

2.1. Teksta un lapas noformēšana

Darbs jāraksta *pareizā zinātniskajā valodā*, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam jābūt precīzam, skaidram, loģiskam, īsam un konkrētam;
- jaunu domu sāk rakstīt jaunā rindkopā;
- jaunu nodaļu jāsāk rakstīt jaunā lappusē, apakšnodaļas un punktus raksta iepriekšējā izklāsta turpinājumā;
- katrai nodaļai un apakšnodaļai jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un nosaukums;
- nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem tekstā precīzi jāatbilst attiecīgajiem nosaukumiem satura rādītājā;
- ievadu, secinājumus un priekšlikumus, informācijas avotu sarakstu satura rādītājā un darbā nenumurē (skat. 2.pielikumu);
- lapas numurē ar arābu cipariem lapas augšējā labajā stūrī 10-12 mm attālumā no teksta pirmās rindiņas. Pirmā lapa ir titullapa, otrā – satura rādītājs (taču uz tām numuru neraksta). Lapas numurs jāraksta sākot no ievada lapas, pirms ievada visas lapas tiek skaitītas kopējā lapaspušu skaitā, taču numuru uz tām neraksta;
- citātu, skaitlisko datu, attēlu, tabulu, formulu u.c. izmantošana obligāti norādāma atsaucē (skat. 2.2.apakšnodaļu);

Darbu noformē datorrakstā uz standarta izmēra lapām (formāts A4 - 210x297 mm), rakstot darbu lapas vienā pusē.

Pamatteksta simbolu (burtu un ciparu) lielumam jābūt 12 punkti, intervāls starp rindiņām - 1,5 , rakstības veids *(fonts)* - Times New Roman.

Virsrakstu rindu burtu lielumi:

1. NODAĻAS VIRSRAKSTS

Jaunā lapā, Times New Roman, 18 punkti, BOLD, centrēts, pirms 0 mm, pēc 6 mm, VISI LIELIE BURTI, ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām - single

1.1. Apakšnodaļas virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 16 punkti, BOLD, centrēts, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas nosaukums seko tieši aiz nodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

1.1.1. Apakšnodaļas punkta virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 14 punkti, BOLD, pie kreisās malas, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas punkta virsraksts seko tieši aiz apakšnodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

Virsrakstos ***pārnesumus nelieto***, tos ***nepasvītro***, aiz virsraksta ***punktu neliek***.

Lapām jāatstāj baltas malas:

⇨ kreisajā pusē - 30 mm; ⇩ augšā - 30 mm,

⇦ labajā pusē - 20 mm; ⇧ apakšā - 20 mm.

2.2. Atsauces noformēšana

Burtiska izmantoto ***avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama*** un ir kvalificējama kā autortiesību pārkāpums. Ja tulko no citām valodām, tad jānorāda, kas veicis tulkojumu (vai pats autors, vai kāda cita persona).

Atsauces var izdarīt divējādi, bet **vienā darbā** var lietot tikai **vienu** atsauces variantu:

1. Tekstā kvadrātiekavās divu ar komatu atdalītu skaitļu veidā, **piemēram, [2, 102.lpp.]**, pirmais skaitlis apzīmē izmantotā avota kārtas numuru literatūras sarakstā, otrais lappusi šajā avotā. Ja atsauci izdara uz vairākiem avotiem, norādes atdala ar semikolu, **piemēram, [2, 107.lpp.; 4, 57.lpp.]**;

Tekstā kvadrātiekavās, norādot tikai vienu skaitli, **piemēram, [12],** kas apzīmē interneta resursa avota kārtas numuru literatūras sarakstā vai, **piemēram [11.3],** ja atsauci izdara uz uzņēmuma (iestādes, organizācijas) konkrēto nepublicēto avotu;

Piemēram:

Uzņēmējdarbība ir saimnieciska darbība - ražošana vai pakalpojumu sniegšana, ko veic uzņēmējs ar noteiktu mērķi - parasti peļņas gūšanu [5, 12.lpp.]. Latvijas likumdošanas aktos uzņēmējdarbības vietā oficiāli tiek lietots termins - komercdarbība - saimnieciska darbība, kuru veic komersants ar mērķi gūt peļņu [13].

2. Attiecīgās lappuses apakšā, zem svītras norādot autora (autoru) uzvārdu un iniciāļus, darba nosaukumu, izdošanas vietu, izdevniecību, izdošanas gadu, lappusi. Atsauces numurē katrā lapā atsevišķi, sākot ar 1 vai nepārtraukti visa darba gaitā (no 1 līdz …).

Piemēram:

[1] Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R.Alsiņa, G.Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 154. lpp.

Ja vienā lappusē ir vairākas atsauces uz vienu un to pašu darbu, tad pirmajā atsaucē dod pilnu bibliogrāfisku aprakstu, bet nākošajā aprobežojas ar vārdu ''turpat'', norādot arī avota lappuses numuru.

Piemēram:

---

[1] Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R.Alsiņa, G.Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 154. lpp.

[2] turpat 157. lpp.

Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, tam jābūt objektīvam un bez kropļojumiem. Skaitliskais materiāls, kas dažādu datu, aprēķinu un tabulu veidā aizgūts no uzņēmumu (organizāciju) statistiskajiem ziņojumiem, nepublicētiem avotiem u.tml. un tiek izmantots darbā, arī norādāms atsaucē, minot datu avotu (avotus).

2.3. Tabulu, attēlu un formulu noformēšana

Pārskatāmības dēļ darbā izmantoto skaitlisko informāciju ieteicams izvietot tabulās. Darba ilustrēšanai izmantojamas arī dažādi attēli: shēmas, diagrammas u.c..

Katrai ***tabulai*** jābūt kārtas numuram nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar arābu cipariem un to raksta virs tabulas, labajā pusē.

Piemēram: 3.4. tabula. - Pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - tabulas kārtas numurs, trešajā nodaļā.

Katrai tabulai jādod tās saturam atbilstošs nosaukums (virsraksts). Nosaukumu raksta virs tabulas zem numura. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumus. Tabulas un aiļu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: kas? kur? kad? kādās mērvienībās?

Ja tabulu pārnes nākošajā lappusē, kā arī ērtākai datu analīzei, ailes numurē ar cipariem. Pārnesot tabulu nākošajā lapā, vispirms jāraksta "tab. turpinājums", norādot tās numuru, pēc tam atkārto tabulas aiļu numerāciju.

Piemēram: *Ja tabula* ***<u>neietilpst</u>*** *vienā lapā*

3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes
1	2	3	4	5	6

3.4. tab. turpinājums

1	2	3	4	5	6

*Ja tabula **ietilpst** vienā lapā* 3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes

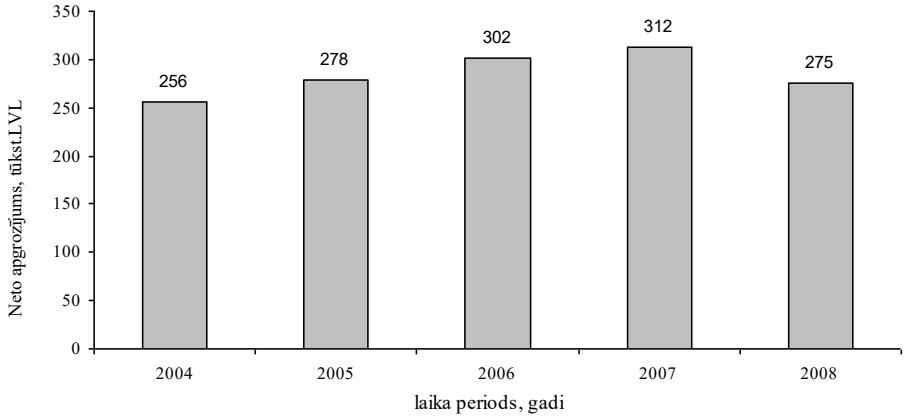
Ieteicams izmantot tabulas, kas izvietojamas vienā lapā un neaizņem vairāk kā pusi no lappuses. Tabulas izvietot tā, lai tās būtu ērti pārskatāmas. Atsaucoties uz tabulu, lieto vārda "tabula" saīsinājumu un norāda tās numuru, *piemēram:* (skat. 3.4.tab.).

Tabulā ieteicams izvairīties no lieliem skaitļiem. Lietderīgi lietot palielinātas mērvienības (piemēram, 1000 000 gab. vietā lieto 1000 tūkst. gab. vai 1 milj. gab.). Nevajadzētu aiz komata atstāt vairāk par diviem skaitļiem, ja tas nav īpaši nepieciešams.

Attēlus jācenšas izvietot tā, lai tos varētu aplūkot, nepagriežot darbu. Attēlus numurē ar arābu ciparіem nodaļas ietvaros, numurus raksta zem attēla pa vidu vienā rindā ar attēla nosaukumu, kuru raksta ar maziem burtiem un lielo pirmo burtu, bez punkta nosaukuma beigās.

Piemēram: 1.5. att. - pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - attēla kārtas numurs pirmajā nodaļā.

Atsaucoties uz attēlu, lieto vārda „attēls" saīsinājumu un norāda tā numuru, *piemēram:* SIA „ABC" tīrā apgrozījuma dinamika ir augoša, ja neņem vērā 2008.gadu (skat. 1.5. att.):

1.5. att. SIA „ABC" neto apgrozījums no 2004.-2008.gadam, tūkst. latu

Darbā norādītās ***formulas*** numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Pēc formulas liekams komats. Formulas numuru raksta lapas labajā pusē pretī attiecīgās formulas daļas svītrai vai zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās.

Piemēram: Cenu indekss katru gadu ir atšķirīgs, un to var aprēķināt pēc formulas (2.3):

$$\mathbf{I_p} = \frac{\sum \mathbf{p_1 q_1}}{\sum \mathbf{p_0 q_1}} \quad , (2.3)$$

kur $\mathbf{I_p}$ - cenu indekss;

$\mathbf{p_1}$ - preces cena pārskata periodā, lati;

$\mathbf{q_1}$ - preces daudzums pārskata periodā, gab.;

$\mathbf{p_0}$ - preces cena bāzes periodā, lati.

Formulas skaidrojumā obligāti jānorāda katra simbola mēra vienība, to atdalot ar komatu. Formulu nekad neatdala no tās paskaidrojumiem.

2.4. Informācijas avotu saraksta noformēšana

Sastādot **informācijas avotu sarakstu** jāievēro bibliogrāfijā pieņemtā avotu norādes secība. Avotus apraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti.

Informācijas avotu sarakstu noformē pēc 3.pielikumā dotā parauga. Obligāti jānorāda VISI darbā izmantotie avoti pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma pirmā burta sakārtoti noteiktā secībā:

- publicētie avoti latviešu, angļu, vācu, franču valodā;
- publicētie avoti krievu valodā;
- nepublicētie materiāli.

<u>Grāmatas</u>

Ziņas par grāmatām (monogrāfijas, mācību grāmatas, rokasgrāmatas utt.) jānorāda sekojoši: Autora uzvārds *(nominatīvā)* un iniciāļi. Grāmatas nosaukums. - Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads. - lappušu skaits.

Piemēri:

1 autora grāmata:

Forands I. Biznesa vadības tehnoloģijas. ─ Rīga: Latvijas Izglītības fonds, b.g. ─ 230 lpp.

2-3 autoru grāmata:

Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R. Alsiņa, G. Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 230 lpp.

Vairāk kā 3 autoru grāmata:

Tirgzinības pamati: Mācību līdzeklis / D. Kaparkalēja, A. Pavloviča, J. Matuzāns E. Bušmeistare, V. Suharevs, I. Rusmane.– Rīga: Jumava, 2002. – 305 lpp.

Žurnālu un avīžu raksti

Žurnālu un avīžu rakstus iekļauj kopējā sarakstā, norādot autoru, raksta nosaukumu, žurnāla vai avīzes nosaukumu, izdošanas gadu, numuru un lappusi, kurā raksts nodrukāts.

Piemērs:

Apinis M. Latu depozītu likmes var krist// Kapitāls. – 2008.- Nr.10 (130) – 74. – 75. lpp.

Nedrīkst *i*ekļaut literatūras un avotu sarakstā žurnālu un avīžu komplektus.

Piemēram: žurnāls "Bilance" par 2008. gadu.

Interneta avoti

Elektronisko informācijas avotus literatūras sarakstā iekļauj pēc tiem pašiem principiem, kas ir spēkā pārējiem avotiem. Papildus norāda: kvadrātiekavās - [Elektroniskais resurss], elektroniskā avota pilnu adresi, informācijas izmantošanas datums.

Piemēri:

1. EM Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2009.gada jūnijs // Ekonomikas ministrija [Elektroniskais resurss]. - http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=137.- 2009.g. 2. septembrī

2. Petrāne L. Noskaidrots, kurās nozarēs Latvijā ir vislielākās algas // Dienas bizness [Elektroniskais resurss]. – http://www.db.lv/a/2008/02/25/Noskaidrots,_kuras_nozare. – 2008.g. 24.oktobrī

Nepublicētie materiāli

Informācijas avotu **saraksta nobeigumā** norāda konkrētos uzņēmuma (iestādes, organizācijas u.c.) nepublicētos materiālus.

Piemērs:

8. "N" uzņēmuma nepublicētie materiāli:

8.1. Gada pārskats par 2008.gadu, 10.veidlapa.

8.2. Operatīvās uzskaites dati par 2009.gada septembri.

8.3. Produkta reklāmas buklets par 2008.gadu.

1. pielikums

Titullapas paraugs

RĪGAS VALSTS 3. ĢIMNĀZIJA [18B]

Pētnieciskais darbs [18]

priekšmeta nosaukums [18]

Darba temats [20-24B]

[14]

_____.klases skolnie-ks/-ce

_____

(*vārds, uzvārds)*

Rīga 20 ... [14B]

2. pielikums

Satura rādītāja noformēšanas paraugs

SATURS

lpp.

Ievads.....

1. .....

2. .....

2.1. .....

2.2. .....

2.3. .....

2.4.

3. .....

4. .....

4.1. .....

4.2. .....

4.2.1. .....

4.2.2. .....

4.2.3. .....

4.3. .....

5. .....

Secinājumi un priekšlikumi.....

Informācijas avotu saraksts .....

Pielikumi* .....

** tikai, ja nepieciešams*

3. pielikums

Informācijas avotu saraksta paraugs

INFORMĀCIJAS AVOTU SARAKSTS

1. Abizāre V. Ievads uzņēmējdarbībā. – Rīga: RAKA, 2004. – 140 lpp.
2. Apinis M. Latu depozītu likmes var krist// Kapitāls. – 2008.- Nr.10 (130) – 74. – 75. lpp.
3. EM Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2009.gada jūnijs // Ekonomikas ministrija [Elektroniskais resurss]. - http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=137.- 2009.g. 2.septembrī
4. Januška M. Grāmatvedības uzskaite praktiskajās situācijās: otrais izdevums (papildināts un pārstrādāts) . – Rīga: Merkūrijs LAT., b.g. – 320 lpp.
5. Kārtība, kādā aprēķināms un maksājams pievienotās vērtības nodoklis par elektroniski sniegtajiem pakalpojumiem Eiropas Savienības teritorijā: LR MK 2004. gada 15.aprīļa noteikumi Nr.311 (prot. Nr.22 16.§) // Latvijas Vēstnesis. – 2004. – 28.aprīlis.
6. Komerclikums// VSIA "Latvijas Vēstnesis" [Elektroniskais resurss]. - http://www.likumi.lv/doc.php?id=5490. – 2008.g. 12.oktobrī
7. Kotler Ph. Marketing management. – New Jersey: Prentice Hall, Inc., 2000. – 718p.
8. Mediju reklāmas tirgus dati 2009 pirmais pusgads / Latvijas Reklāmas asociācija [Elektroniskais resurss]. – http://www.lra.lv/main.php?item=161. - 2009.g. 2.augustā
9. Praude V. Mārketings: Mācību grāmata. - Rīga: SIA „Izglītības soļi", 2004. – 665 lpp.
10. Tirgzinības pamati: Mācību līdzeklis / D. Kaparkalēja, A. Pavloviča, J. Matuzāns E. Bušmeistare, V. Suharevs, I. Rusmane.– Rīga: Jumava, 2002. – 305 lpp.
11. Усманова Д. Менеджмент. - Рига: Балтийская международная академия, 2007. - 150с.
12. "N" uzņēmuma nepublicētie materiāli:
    12.1. Gada pārskats par 2008.gadu, 10.veidlapa;
    12.2. Operatīvās uzskaites dati par 2009.gada septembri.

Pielikums

Laika plāns SMU projekta darbam:

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Iepazīstas ar SMU projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**Septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar SMU projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
Izvēlas SMU projekta darba komandu, formulē risināmo problēmu un aktualitāti, sasniedzamos mērķus .	**Septembra 3.nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
Izpēta informācijas avotus, ģenerē biznesa idejas, analizē idejas dzīvotspēju un analizē tirgu.	**4.nedēļa**	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
Formulē darba mērķus un uzdevumus -veic SMU reģistrāciju	**Oktobra 1.nedēļā**	**Formatīvs starpvērtējums** par izveidotu SMU komandu ,idejas ģenerēšanu.
SMU komandas amatu aprakstu un pienākumu sadale, Darbu plāns ,sapulces protokols.	**Oktobra 2.nedēļa**	Izveidots SMU dalībnieku struktūras plāns, pienākumu apraksts.
SMU dibināšanas dokumentu-reģistrācijas apliecības, statūtu u.c. sakārtošana	**Oktobra 3.nedēļa**	Nodoti SMU reģistrācijas dokumenti un pirmais SMU sapulces protokols.
Veido projekta darba saturu un uzraksta stratēģisko plānu savam SMU.	**Oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 10%** par SMU reģistrācija ,termiņu ievērošana ievadu un projekta darba apraksta saturu.

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Veido projekta aprakstā teorētisko daļu un metožu aprakstu SMU.	Pastāvīgi/pašvadīti	Projekta darba apraksta daļa ar vismaz 1 pabeigtu nodaļu **Formatīvs starpvērtējums**
Veido projekta apraksta teorētisko un tirgus izpētes daļu .	**Decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 15%** par Prototipa demonstēšanu ,mārketinga materiālu izgatavošana Ziemassvētku tirdziņam projekta darba apraksta vismaz divām pabeigtām apakšnodaļām (min apjoms 4 lpp teorētiskās nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un literatūras sarakstu)
Ievāc un apkopo datus par paveikto SMU darbības sākumā.	Pastāvīgi/pašvadīti	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar savāktajiem datiem, to apjomu. SMU portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā dati meklēti/vākti.
Apstrādā SMU datus, analizē un interpretē rezultātus	Pastāvīgi/pašvadīti	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā. **Formatīvs starpvērtējums par Ziemassvētku tirdziņu.**
Veido un papildina projekta aprakstā teorētisko daļu	**Marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Svērtais vērtējums 25%** par Gatavošanās Latvijas mēroga SMU pasākumam Cits Bazārs pavasarī - SR-Praktiskās uzņēmējdarbības prasmju un iemaņu pilnveidošana reālā vidē, realizējot sava skolēnu mācību uzņēmuma preces un pakalpojumus, pilnveidojot savas uzņēmējdarbības prasmes. Skolēnu iegūtās prasmes: Praktiskas iemaņas mārketingā,

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
		uzņēmējdarbībā. Pirmās peļņas iegūšana. Līderības prasmes un komandas veidošana. Lēmumu pieņemšana. Stratēģiskā domāšana. Prezentēšanas prasmes. Laika plānošana Projekta darba apraksta daļu ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) un eksperimentālās daļas plānu, metodēm un ievāktajiem datiem.
Veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par rezultātu apkopojumu un analīzi	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
Formulē secinājumus ,analizē paveikto	pastāvīgi	Par paveikto SMU gada darbības laikā.
pabeidz projekta aprakstu	**Aprīļa** **3.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu apraksta daļu, kas noformēta atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu) Projekta darba noformēšanas tehniskās prasības. SR- ir iepazinies ar tehniskajām prasībām ,veido Soc.zin.2 piekļuves darba melnrakstu , iepazīstas ar paraugiem.
Sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstina ar portfolio mapi-SMU Gada ziņojumu.

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**Iesniegta projekta darba apraksta gala versija SMU Gada ziņojums (iesniegts ,pabeigts ,nodots laikā.)**
Pabeidz projekta aprakstu	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba portfolio mapes gala versija**
Veido projekta prezentāciju	Līdz projekta darba aizstāvēšanai maija sākums.	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
Projekta darba aizstāvēšana	Norises laiks tiek precizēts maijā.	Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba jomas pedagogu komisijai. **Svērtais vērtējums 50%**

Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas pētnieciskā darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji angļu valodā II

Mācību kursā "Projekta darbs", ir jāizstrādā pētniecības darbs[1].
Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:
1) veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu angļu valodas zināšanas ;
2) pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;
3) izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;
4) veidot izpratni par zināšanu un pieņēmumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu indivīda un grupas līmenī;
5) attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;
6) pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes;
7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;
8) saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplinaritāti;
9) saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.
Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- **iesniedzot projekta darba galarezultātu**, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes;
- **iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio**, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes;
- **prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu**, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

[1] Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu (Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, hipotēzi, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem)

Saturs:

Pētniecības darba **aprakstu veido**:

1) titullapa;
2) saturs;
3) ievads;
4) darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
   a. literatūras apskats/teorētiskā daļa,
   b. metožu apraksts,
   c. rezultātu apkopojums un analīze;
5) secinājumi;
6) informācijas avotu saraksts;
7) pielikumi (ja nepieciešams).

Projekta darba pašnovērtējuma **portfolio veido**:

1) projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (informācijpratība, problēmrisināšana) un tās iekļaujošo prasmju (Skola 2030 materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[2] 1.tabula) izvērtējums, kas ietver:
   a. prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
   b. pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
   c. refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi.
2) apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:
   a. padevās visvieglāk;
   b. sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
   c. ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
   d. identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.
3) materiāli, kas parāda veikto darbu.

Projekta darba **prezentāciju veido**:

1) kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāstīts darba mērķis, process, iegūtie rezultāti un secinājumi. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kāpēc es izvēlējos šo tēmu?
   b. ko es vēlējos sasniegt?
   c. kā es to sasniedzu?
   d. ko es sasniedzu?
2) kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti aprakstīts apgūtais no projekta darba īstenošanas procesa. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kas man padevās visvieglāk?
   b. kas man sagādāja grūtības vai izaicinājumu?
   c. kas man ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā?

---

[2] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

d. kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai manas izaugsmes iespējas?

Laika plāns:

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
izvēlas projekta darba formu, formulē pētījuma problēmu un aktualitāti	**septembra 3.nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
izpēta informācijas avotus	pastāvīgi	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
formulē darba mērķus un uzdevumus	**septembra 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, kur ievadā iekļauti projekta darba mērķi, uzdevumi, hipotēze/pētījuma jautājums, metodes, izstrādāts iespējamais projekta darba saturs.
formulē pētījuma jautājumu/hipotēzi		
veido projekta aprakstā titullapu, satura uzmetumu, ievada melnrakstu		
plāno pētījumu un raksta literatūras apskatu	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā tiek iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
veido projekta darba saturu un uzraksta ievadu	**oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvs vērtējums ballēs (10% no svērtā vērtējuma)** par projekta darba apraksta saturu un ievadu noformētu atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par literatūras apskatu /teorētisko daļu un metožu aprakstu	pastāvīgi	Projekta darba literatūras apskats ar apakšnodaļām un bibliogrāfija (avoti)

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
iesniedz literatūras apskatu (var nebūt pabeigts) un bibliogrāfiju	**novembra 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par literatūras apskatu un bibliogrāfiju (avoti)
iesniedz projekta literatūras apskatu un bibliogrāfiju	**decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvs vērtējums ballēs (15% nosvērtā vērtējuma)** par ievadu un literatūras apskatu un bibliogrāfiju (min apjoms 6 lappuses literatūras apskata nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
sagatavo anketas, intervijas jautājumus, saplāno eksperimentu, ievāc un apkopo datus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar savāktajiem datiem, to apjomu. Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā dati meklēti/vākti.
veic anketēšanu, intervē, veic eksperimentu, apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā.
Iesniedz anketēšanas, intervijas vai eksperimenta datu analīzi (pētījums)	**februāra 4. nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par anketēšanas, intervijas vai eksperimenta datu analīzi (pētījums)
veido projekta pētījuma daļas nodaļas un apakšnodaļas par anketēšanu vai eksperimentu, rezultātu apkopojumu un analīzi	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā tiek iepazīstināts ar secinājumiem, lai veiktu uzlabojumus
iesniedz vērtēšanai ievadu, literatūras apskatu un pētījuma daļu (var būt daļēji pabeigts)	**marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvs vērtējums (25% no svērtā vertējuma)** par projekta darba pilnībā pabeigtām darba literatūras apskata un daļēji pabeigtām pētījuma nodaļām, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu).

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
formulē secinājumus un uzlabo projekta	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
formulē secinājumus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā tiek iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
iesniedz projekta darbu ar secinājumus	**aprīļa 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu literatūras apskatu un pētījuma daļu, un secinājumiem, kas noformēti atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu, veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar portfolio mapi.
Iesniedz projekta darbu	**Ne mazāk kā divas nedēļas pirms aizstāvēšanas (maija 1.nedēļa)**	**iesniegta projekta darba gala versija**
veido projekta prezentāciju	līdz projekta darba aizstāvēšanai	nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
projekta darba aizstāvēšana	norises laiks tiks precizēts	norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba vadītājam un vismaz vienam jomas pedagogam. **Summatīvs vērtējums par projekta darbu (50% no svērtā vērtējuma)**

Vērtēšana:

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs.

Ko vērtē	īpatsvars, %	Max punktu skaits	Vērtētājs
Projekta darba galarezultāts - apraksts	70%	42 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba prezentācija	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs un vismaz viens jomas pedagogs, kas piedalās projekta darba prezentācijā.
KOPĀ	100%	60 p.	

Pētniecības darba aprakstu vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[3] 5.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem un papildus kritēriju "darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna".

Vērtēšanas kritērijs	Punkti			
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.
Pētījuma jautājums/ hipotēze	0 p.	0,5 p.	1 p.	2 p.
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	2 p.	5 p.	7 p.	10 p.
Metodes	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.
Rezultātu analīze un interpretācija	2 p.	5 p.	7 p.	10 p.
Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.

[3] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

Vērtēšanas kritērijs	Punkti			
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	1 p.	3 p.	4 p.	5 p.
Darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna	Darba gala versija nodota pēc paredzētā termiņa 0 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, darba daļas nodotas pēc paredzētā termiņa 1 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, vairums darba daļas nodotas tam paredzētajā laikā 2 p.	Darba gala versijas un darba daļu nodošanā ievēroti visi nodošanas termiņi 3 p.
			KOPĀ	42 p.

Projekta darba pašnovērtējuma portfolio vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[4] 13.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Punkti			
Pierādījums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Refleksija	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Izvērtējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
			KOPĀ	9 p.

Projekta darba prezentāciju vērtē saskaņā ar Skola 2030 mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[5] 14.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Punkti			
Satura pārzināšana	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Komunikācija	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
Atbildes uz jautājumiem	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
			KOPĀ	9 p.

[4] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

[5] Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai/ Skola 2030 [Elektroniskais resurss]. - https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view – 2023.gada 29.augustā

pielikums

PROJEKTA DARBU IZSTRĀDĀŠANAS UN NOFORMĒŠANAS METODISKIE NORĀDĪJUMI

1. DARBA STUKTŪRA UN SATURS

Rekomendējamā darba **struktūra** ir šāda (% no kopējā darba apjoma):

≈ ievads 3 - 4 %;

≈ darba pamatdaļa 88 - 91 %;

≈ secinājumi un priekšlikumi 6 - 8 %.

Darbā ietilpst:

- titullapa ***(1.pielikums);***
- satura rādītājs ***(2.pielikums);***
- ievads;
- teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsts pa nodaļām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- informācijas avotu saraksts ***(3.pielikums);***
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami).

Satura rādītājā uzrāda darba sastāvdaļas (skat. 2. pielikumu). Darba sastāvdaļu nosaukumiem satura rādītājā precīzi jāatbilst to nosaukumiem darbā.

Ievads ir svarīga darba daļa un tajā jāietver:

- darba aktualitāte;
- darba mērķis;
- darba pētījuma jautājums;
- darba mērķa sasniegšanai veicamo uzdevumu formulējums;
- izmantoto darba metožu uzskaitījums.

Atcerieties, ka darbam var būt tikai viens *mērķis*, kas izriet no paša darba nosaukuma. Vadoties no izvirzītā mērķa, nepieciešams noteikt tā sasniegšanai risināmos *uzdevumus*. Šie uzdevumi atspoguļo darba galveno saturu un atbilst daļu skaitam darbā. Tātad uzdevumi ir tieši tik cik nodaļas (par katru nodaļu viens) plus viens nemainīgs uzdevums – secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana un argumentēšana.

Pētījuma *metodes* ir dažādas, tāpēc ievadā ir jānorāda, kādas konkrēti dotajā pētījumā autors izmantos. Var lietot, piemēram, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana; grupēšana; vidējo un relatīvo lielumu); gadījuma pētījums (jāiekļauj:intervija; aptauja; novērojumi);

praktiskās pētījuma metodes; tabulas un grafiskās metodes u.c..

Par pētījuma *avotiem* kalpo fundamentāli zinātniskie pētījumi, Latvijas Republikas un citu valstu likumi un valdības lēmumi, vispārējā un speciālā literatūra, valsts statistikas dati, periodiskie izdevumi, uzņēmējsabiedrību un uzņēmumu nepublicētie materiāli, interneta resursi.

Darba pamatdaļa ir teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsta daļa, kuru sadala nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās, ja nepieciešams, dalot tās vēl sīkāk. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Nodaļai nevar būt tikai viena apakšnodaļa. Katra nodaļa un apakšnodaļa ir garāka par vienu lapaspusi.

Secinājumi un priekšlikumi ir darba noslēdzošā daļa. Tos jāraksta tēžu veidā un jānumurē vai jāizdala ar kādu apzīmējumu.

S*ecinājumiem* jāsatur cēlonis, fakts un rezultāts, tiem jāizriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Secinājumos **nav pieļaujami** citāti no citu autoru darbiem, tajos jāatspoguļo tikai izglītojamā paša domas, spriedumi, atziņas.

Priekšlikumiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem, tiem jābūt konkrētiem, pamatotiem un realizējamiem praksē, jāatbild uz jautājumiem Ko? Kā? Kad? Kāpēc? jādara. Priekšlikumos apkopo rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai, ja tās darbā izvirzītas un pamatotas.

Secinājumi un priekšlikumi jānumurē atsevišķi.

Informācijas avotu saraksts aptver visus literatūras un citus avotus, kas izmantoti darba izstrādāšanā. Izmantotos avotus uzrāda alfabētiskā secībā pēc autora uzvārda pirmā burta vai, ja autors nav norādīts, pēc avota nosaukuma pirmā burta, sagrupētus pa valodām: vispirms latviešu un latīņu cilmes valodās latīņu alfabēta secībā un pēc tam slāvu cilmes valodās slāvu alfabēta secībā. Informācijas avotu sarakstam jābūt noformētam atbilstoši noformēšanas noteikumiem (skat. 2.4. apakšnodaļu un 3.pielikumu).

Pielikumus ievieto darbā pēc informācijas avotu saraksta. Tajos var būt aizpildītas dokumentu vai pārskatu veidlapas, statistiskie dati, attēli, aizgūtas tabulas, instrukcijas, metodiskie norādījumi, nolikumi, uzskatāmais materiāls u.tml. Pielikumi darba apjomā netiek ieskaitīti un tos numurē secīgi ar arābu cipariem – 1.pielikums, 2.pielikums utt..

Ja pielikums izvietots uz vairākām lapaspusēm, tad uz pirmās lapaspuse konkrētajā pielikumā raksta, *piemēram:* **2.pielikums**, bet uz katras nākošās – **2.pielik. turpinājums** (netrekninātiem burtiem).

2. DARBA NOFORMĒJUMS

2.1. Teksta un lapas noformēšana

Darbs jāraksta *pareizā literārā valodā*, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam jābūt precīzam, skaidram, loģiskam, īsam un konkrētam;
- jaunu domu sāk rakstīt jaunā rindkopā;
- jaunu nodaļu jāsāk rakstīt jaunā lappusē, apakšnodaļas un punktus raksta iepriekšējā izklāsta turpinājumā;
- katrai nodaļai un apakšnodaļai jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un nosaukums;
- nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem tekstā precīzi jāatbilst attiecīgajiem nosaukumiem satura rādītājā;
- ievadu, secinājumus un priekšlikumus, informācijas avotu sarakstu satura rādītājā un darbā nenumurē (skat. 2.pielikumu);
- lapas numurē ar arābu cipariem lapas augšējā labajā stūrī 10-12 mm attālumā no teksta pirmās rindiņas. Pirmā lapa ir titullapa, otrā – satura rādītājs (taču uz tām numuru neraksta). Lapas numurs jāraksta sākot no ievada lapas, pirms ievada visas lapas tiek skaitītas kopējā lapaspušu skaitā, taču numuru uz tām neraksta;
- citātu, skaitlisko datu, attēlu, tabulu, formulu u.c. izmantošana obligāti norādāma atsaucē (skat. 2.2.apakšnodaļu);

Darbu noformē datorrakstā uz standarta izmēra lapām (formāts A4 - 210x297 mm), rakstot darbu lapas vienā pusē.

Pamatteksta simbolu (burtu un ciparu) lielumam jābūt 12 punkti, intervāls starp rindiņām - 1,5 , rakstības veids *(fonts)* - Times New Roman.

Virsrakstu rindu burtu lielumi:

1. NODAĻAS VIRSRAKSTS

Jaunā lapā, Times New Roman, 18 punkti, BOLD, centrēts, pirms 0 mm, pēc 6 mm, VISI LIELIE BURTI, ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām - single

1.1. Apakšnodaļas virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 16 punkti, BOLD, centrēts, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas nosaukums seko tieši aiz nodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

1.1.1. Apakšnodaļas punkta virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 14 punkti, BOLD, pie kreisās malas, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas punkta virsraksts seko tieši aiz apakšnodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

Virsrakstos ***pārnesumus nelieto***, tos ***nepasvītro***, aiz virsraksta ***punktu neliek***.

Lapām jāatstāj baltas malas:

⇨ kreisajā pusē - 30 mm; ⇩ augšā - 30 mm,

⇦ labajā pusē - 20 mm; ⇧ apakšā - 20 mm.

2.2. Atsauces noformēšana skat. Conventions2020

Burtiska izmantoto ***avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama*** un ir kvalificējama kā autortiesību pārkāpums. Ja tulko no citām valodām, tad jānorāda, kas veicis tulkojumu (vai pats autors, vai kāda cita persona).

Atsauces izdara sekojoši:

Tekstā iekavās norādot autora uzvārdu un gadu, **piemēram, (Jones, 1998)**.

Citāti jāraksta pēdiņās, jānorāda autors, gads un lappuse, **piemēram, According to Jones (1998), "Students often had difficulty using APA style, especially when it was their first time" (p. 199).**

Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, tam jābūt objektīvam un bez kropļojumiem. Skaitliskais materiāls, kas dažādu datu, aprēķinu un tabulu veidā aizgūts no uzņēmumu (organizāciju) statistiskajiem ziņojumiem, nepublicētiem avotiem u.tml. un tiek izmantots darbā, arī norādāms atsaucē, minot datu avotu (avotus).

2.3. Tabulu, attēlu un formulu noformēšana

Pārskatāmības dēļ darbā izmantoto skaitlisko informāciju ieteicams izvietot tabulās. Darba ilustrēšanai izmantojamas arī dažādi attēli: shēmas, diagrammas u.c..

Katrai ***tabulai*** jābūt kārtas numuram nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar arābu cipariem un to raksta virs tabulas, labajā pusē.

Piemēram: 3.4. tabula. - Pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - tabulas kārtas numurs, trešajā nodaļā.

Katrai tabulai jādod tās saturam atbilstošs nosaukums (virsraksts). Nosaukumu raksta virs tabulas zem numura. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumus.

Tabulas un aiļu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: kas? kur? kad? kādās mērvienībās?

Ja tabulu pārnes nākošajā lappusē, kā arī ērtākai datu analīzei, ailes numurē ar cipariem. Pārnesot tabulu nākošajā lapā, vispirms jāraksta "tab. turpinājums", norādot tās numuru, pēc tam atkārto tabulas aiļu numerāciju.

Piemēram: *Ja tabula* ***neietilpst*** *vienā lapā*

3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes
1	2	3	4	5	6

3.4. tab. turpinājums

1	2	3	4	5	6

Ja tabula ***ietilps****t vienā lapā* 3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23.lpp.]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes

Ieteicams izmantot tabulas, kas izvietojamas vienā lapā un neaizņem vairāk kā pusi no lappuses. Tabulas izvietot tā, lai tās būtu ērti pārskatāmas. Atsaucoties uz tabulu, lieto vārda "tabula" saīsinājumu un norāda tās numuru, *piemēram:* (skat. 3.4.tab.).

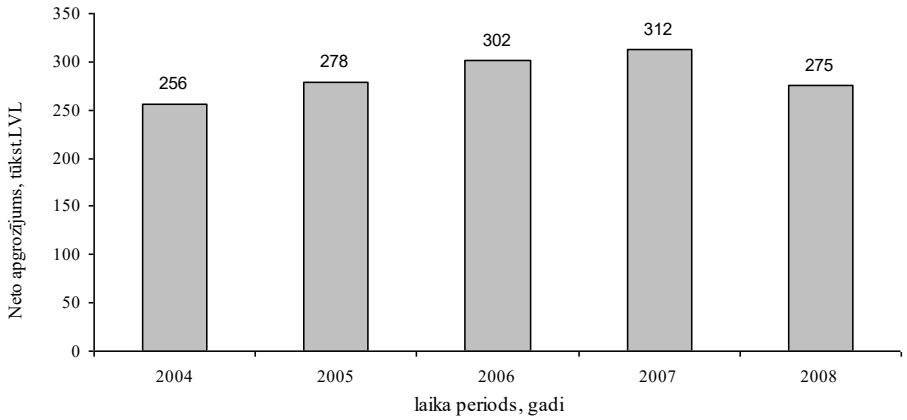
Tabulā ieteicams izvairīties no lieliem skaitļiem. Lietderīgi lietot palielinātas mērvienības (piemēram, 1000 000 gab. vietā lieto 1000 tūkst. gab. vai 1 milj. gab.). Nevajadzētu aiz komata atstāt vairāk par diviem skaitļiem, ja tas nav īpaši nepieciešams.

Attēlus jācenšas izvietot tā, lai tos varētu aplūkot, nepagriežot darbu. Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros, numurus raksta zem attēla pa vidu vienā rindā ar attēla nosaukumu, kuru raksta ar maziem burtiem un lielo pirmo burtu, bez punkta nosaukuma beigās.

Piemēram: 1.5. att. - pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - attēla kārtas

numurs pirmajā nodaļā.

Atsaucoties uz attēlu, lieto vārda „attēls" saīsinājumu un norāda tā numuru, *piemēram:* SIA „ABC" tīrā apgrozījuma dinamika ir augoša, ja neņem vērā 2008.gadu (skat. 1.5. att.):

1.5. att. SIA „ABC" neto apgrozījums no 2004.-2008.gadam, tūkst. latu

Darbā norādītās ***formulas*** numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Pēc formulas liekams komats. Formulas numuru raksta lapas labajā pusē pretī attiecīgās formulas daļas svītrai vai zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās.

Piemēram: Cenu indekss katru gadu ir atšķirīgs, un to var aprēķināt pēc formulas (2.3):

$$\mathbf{I_p} = \frac{\sum \mathbf{p_1 q_1}}{\sum \mathbf{p_0 q_1}} \quad , (2.3)$$

kur $\mathbf{I_p}$ - cenu indekss;

$\mathbf{p_1}$ - preces cena pārskata periodā, lati;

$\mathbf{q_1}$ - preces daudzums pārskata periodā, gab.;

$\mathbf{p_0}$ - preces cena bāzes periodā, lati.

Formulas skaidrojumā obligāti jānorāda katra simbola mēra vienība, to atdalot ar komatu. Formulu nekad neatdala no tās paskaidrojumiem.

2.4. Informācijas avotu saraksta noformēšana

Paraugu skatīt LU Pedagoģijas, psiholoģijas un mākslas fakultātes diplomdarbu noformēšanas prasībās. (Pievienots eklasē)

Sastādot **informācijas avotu sarakstu** jāievēro bibliogrāfijā pieņemtā avotu norādes secība. Avotus apraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti.

Informācijas avotu sarakstu noformē pēc 3.pielikumā dotā parauga. Obligāti jānorāda VISI darbā izmantotie avoti pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma pirmā burta sakārtoti noteiktā secībā:

- publicētie avoti latviešu, angļu, vācu, franču valodā;
- publicētie avoti krievu valodā;
- nepublicētie materiāli.

Grāmatas

Ziņas par grāmatām (monogrāfijas, mācību grāmatas, rokasgrāmatas utt.) jānorāda sekojoši: Autora uzvārds *(nominatīvā)* un iniciāļi. Grāmatas nosaukums. - Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads. - lappušu skaits.

Piemēri:

1 autora grāmata:

Forands I. Biznesa vadības tehnoloģijas. ─ Rīga: Latvijas Izglītības fonds, b.g. ─ 230 lpp.

2-3 autoru grāmata:

Alsiņa R. Uzņēmējdarbības plānošanas principi un metodes/ R. Alsiņa, G. Gertners. – Rīga: RTU, 2007.- 230 lpp.

Vairāk kā 3 autoru grāmata:

Tirgzinības pamati: Mācību līdzeklis / D. Kaparkalēja, A. Pavloviča, J. Matuzāns E. Bušmeistare, V. Suharevs, I. Rusmane.– Rīga: Jumava, 2002. – 305 lpp.

Žurnālu un avīžu raksti

Žurnālu un avīžu rakstus iekļauj kopējā sarakstā, norādot autoru, raksta nosaukumu, žurnāla vai avīzes nosaukumu, izdošanas gadu, numuru un lappusi, kurā raksts nodrukāts.

Piemērs:

Apinis M. Latu depozītu likmes var krist// Kapitāls. – 2008.- Nr.10 (130) – 74. – 75. lpp.

Nedrīkst *i*ekļaut literatūras un avotu sarakstā žurnālu un avīžu komplektus.

Piemēram: žurnāls "Bilance" par 2008. gadu.

Interneta avoti

Elektronisko informācijas avotus literatūras sarakstā iekļauj pēc tiem pašiem principiem, kas ir spēkā pārējiem avotiem. Papildus norāda: kvadrātiekavās - [Elektroniskais resurss], elektroniskā avota pilnu adresi, informācijas izmantošanas datums.

Piemēri:

1. EM Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību 2009.gada jūnijs // Ekonomikas ministrija [Elektroniskais resurss]. - http://www.em.gov.lv/em/2nd/?cat=137.- 2009.g. 2. septembrī

2. Petrāne L. Noskaidrots, kurās nozarēs Latvijā ir vislielākās algas // Dienas bizness [Elektroniskais resurss]. – http://www.db.lv/a/2008/02/25/Noskaidrots,_kuras_nozare. – 2008.g. 24.oktobrī

Nepublicētie materiāli

Informācijas avotu **saraksta nobeigumā** norāda konkrētos uzņēmuma (iestādes, organizācijas u.c.) nepublicētos materiālus.

Piemērs:

8. "N" uzņēmuma nepublicētie materiāli:

8.1. Gada pārskats par 2008.gadu, 10.veidlapa.

8.2. Operatīvās uzskaites dati par 2009.gada septembri.

8.3. Produkta reklāmas buklets par 2008.gadu.

1. pielikums

Titullapas paraugs

RIGA STATE GYMNASIUM NO.3 [18B]

Project Paper [18]

English [18]

Title in English [20-24B]

Grade 12 Student

[14]

_____

(*name, surname)*

Riga 20 ... [14B]

Titullapas paraugs

RĪGAS VALSTS 3. ĢIMNĀZIJA [18B]

Projekta darbs [18]

angļu valoda [18]

Darba temats [20-24B]

[14]

12.klases skolnie-ks/-ce

_____

(*vārds, uzvārds)*

Rīga 20 ... [14B]

2. pielikums

Satura rādītāja noformēšanas paraugs

TABLE OF CONTENTS

p.

Introduction .....

1. .....

1.1. .....

1.2. .....

1.3. .....

2. .....

2.1 .....

2.2. .....

2.3. .....

3. .....

Conclusion.....

Bibliography.....

Appendices .....

1. pielikums

Informācijas avotu saraksta paraugs

BIBLIOGRAPHY

1. Badjanova, J. & Iliško, Dz. (2016). Holistic Approach to Teaching Musical Cultural Values: Latvian and Foreign Experiance. In Čačka, M., Iliško, Dz. & Šļahova, A. (Ed.), *Person, Color, Nature, Music – Scientific Materials of 9th International Conference*. Daugavpils: Daugavpils Mark Rothko art centre and Art Teachers Uinon.
2. Boče, A. (2016). Integrated Teaching in Visual Art Lessons. In Čačka, M., Iliško, Dz. & Šļahova, A. (Ed.), *Person, Color, Nature, Music – Scientific Materials of 9th International Conference*. Daugavpils: Daugavpils Mark Rothko art centre and Art Teachers Uinon.
3. Gulish, S. & Elfstrom, S. (2017). Creativity in the Clasroom. The Netherlands: Sense Publishers.
4. Guoke, L. (2016). Romantic Conceptualism: Metamodern Snsibility in Artistic Works by Young Creators. In Čačka, M., Iliško, Dz. & Šļahova, A. (Ed.), *Person, Color, Nature, Music – Scientific Materials of 9th International Conference*. Daugavpils: Daugavpils Mark Rothko art centre and Art Teachers Uinon.
5. Houmann, A. (2015). "The Soundtrack of My Life": Autobiography as a Tool for Working with Identity in Musical Practice and Learning. In S. Schonmann (Ed.), *International Yearbook for Research in Arts Education Volume 3*. Germany: die Deutsche Nationalbibliothek.
6. Krūmiņa, A. A. (2018). Design Thinking in the Context of Pedagogy. In Lubkina, V., Ušča, S. & Zvaigzne, A. (Ed.), *Society. Integration. Education: Proceedings of the Scientific Conference, Volume IV, Sports and Healts, Arts and Design.* Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija.
7. Liepa, D. (2011). Svešvalodas apguves komponentu integrācija studiju procesā. Rīga: Latvijas Universitātes bibliotēka
8. Lowe, G. M. (2015). Hearing but not Listening: Actively Engaging Students in Listening to Music Beyond the Superficial in the Music Classroom. In S. Schonmann (Ed.), *International Yearbook for Research in Arts Education Volume 3*. Germany: die Deutsche Nationalbibliothek.

9. Lum, C. H. (2015). Multiculturalism, National Identity and Music Education. In S. Schonmann (Ed.), *International Yearbook for Research in Arts Education Volume 3*. Germany: die Deutsche Nationalbibliothek.
10. Marchenoka, M. (2018). Pedagogical Technologies in Music Education as a Factor for Development of the Integral Personality. In Lubkina, V., Ušča, S. & Zvaigzne, A. (Ed.), *Society. Integration. Education: Proceedings of the Scientific Conference, Volume IV, Sports and Healts, Arts and Design*. Rēzekne: Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija.
11. Szekely, G. (2015). Play and Creativity in Art Teaching. New York: Routledge.
12. Vella, R. (2016). Artist-Teachers in Context. The Netherlands: Sense Publishers.
13. Cambridge online dictionary [online] Retrieved from: https://dictionary.cambridge.org/
14. Dema, O. & Moeller, A. K. (2012). Teaching Culture in the 21st Century Language Classroom [PDF document]. Nebraska – Lincoln: Department of Teaching, Learning and Teacher Education. Retrieved from: https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1176&context=teachlearnfacpub
15. Listuen, S. G. (2017). Teaching Culture in the English Classroom [PDF document]. Hosten: Oslo University. Retrieved from: https://www.duo.uio.no/bitstream/handle/10852/60319/Teaching-Culture-in-the-English-Classroom.pdf?sequence=1&isAllowed=y
16. Mackmillan dictionary [online] Retrieved from: https://www.macmillandictionary.com/
17. Oxford online dictionary [online] Retrieved from: https://en.oxforddictionaries.com/
18. Reyner, A. (n.d.). Teaching Culture Through the Arts [online]. Retrieved from: http://www.earlychildhoodnews.com/earlychildhood/article_view.aspx?ArticleID=350
19. Stevie, D. (n.d.). 7 Easy Ways to Jumpstart Teaching Culture in the Foreign Language Classroom [online]. Retrieved from: https://www.fluentu.com/blog/educator/teaching-culture-in-the-foreign-language-classroom/
20. Tran, T. Q. (2014). Culture Teaching in English Language Teaching: Teachers' Beliefs and their Classroom Practices [PDF document]. Vietnam: Ho Chi Minh City University of Technology. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/303339232_Culture_Teaching_in_English_Language_Teaching_Teachers'_Beliefs_and_their_Classroom_Practices
21. Tuna, Y. K. & Razi, S. (2016). Integrating Culture into ELT Classes: What, Why, and How? [PDF document]. Retrieved from:

https://reader.elsevier.com/reader/sd/pii/S187704281631240X?token=E9784783788F6BC412D3EEAA2BD796B6BB02AF5647FC290F1B0F681F86DAB9634BE84C1A6E41E2F2A215704E6FF51710

22. Wooldridge, S. N. (2016). Culture Shock: Understanding World Cultures through Arts Integration [PDF document]. United States: Western Kentucky University. Retrieved from: https://digitalcommons.wku.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1677&context=stu_hon_theses

Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas projekta darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji "Dizains un tehnoloģijas II"

Projektu darba mērķis: izstrādājot dizaina risinājumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu, izmantot dizaina domāšanu un empātiju, lai praktiskajā darbībā izzinātu sabiedrības un noteiktas mērķgrupas vajadzības, vēlmes un iespējas; dokumentēt dizaina risinājuma izstrādes procesu, izveidot aprakstu, demonstrēt dizaina risinājuma prototipu un prezentēt savu darbu, attīstot jaunrades, problēmrisināšanas un plānošanas prasmes.

Projekta darbu izstrādā pēc skolēna ceļveža dizaina risinājumā, skat. 96.- 136. lpp.

https://mape.gov.lv/catalog/materials/B2F2974D-DF49-4C51-AFAC-21235F66DA65/view

Laika plāns:

Darbības	Izpildes termiņš	Projekta darbā iekļaujamā informācija/izpildes fiksēšana
Iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem.	**Septembra** **1.nedēļa**	Izglītojamais konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu.
Izvēlas projekta darba dizaina veidu, formulē pētījuma problēmu, aktualitāli vai izaicinājumu.	**2., 3. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstas ar izglītojamā ieceri, tēmu.
Veido projekta ievadu – tēmas pamatojums, mērķis, uzdevumi, izpētes metodes.	**4. nedēļa**	**Formatīvs vērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, ievada melnrakstu.
Strādā pie vienas no izpētes metodēm.	**Oktobris** **1.– 3. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstas ar izglītojamā izpētes gaitu.
Apkopo izpētes metodes materiālus.	**4. nedēļa**	Pedagogs iepazīstas ar izpētes materiāliem. **Svērtais vērtējums 10% par ievadu un vienas izpētes metodes materiāliem.**

Darbības	Izpildes termiņš	Projekta darbā iekļaujamā informācija/izpildes fiksēšana
Strādā pie otras izpētes metodes.	**Novembris** **1.- 3. nedēļa**	Pedagogs iepazīstas ar izpētes materiāliem.
Apkopo otrās metodes materiālus. Raksta lietotāja profilu.	**4. nedēļa**	**Formatīvs vērtējums par projekta darba izpētes materiāliem un lietotāja profilu.**
Attīsta praktiskā darba ideju. Izpēta praktiskā darba izvēlēto materiālu. Sāk praktisko darbu.	**Decembris** **1., 2. nedēļa**	Pedagogs iepazīstas ar dizaina idejas attīstību, prototipēšanu un rezultātiem.
Apkopo materiālus, turpina praktisko darbu.	**3. nedēļa**	**Svērtais vērtējums 15% par ievadu un darba divām lielajām nodaļām.**
Īsteno dizaina risinājumu (Alfa prototips).	**Janvāris**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstas ar apkopotajiem datiem, to apjomu un praktisko darbu.
Īsteno dizaina risinājumu (Alfa prototips).	**Februāris** **1.-3. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā izvērtē dizaina risinājuma progresu.
Apkopo materiālus - prototipēšana, testēšana.	**4. nedēļa**	**Formatīvs vērtējums par idejas ģenerēšanu, prototipēšanu un testēšanu. Praktiskais darbs paveikts 50%.**
Pabeidz praktisko darbu, produkta darba gaitu un dzīves ciklu.	**Marts** **1.,2. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā izvērtē darba progresu.
Pabeidz projekta aprakstu atbilstoši noformēšanas kritērijiem.	**3. nedēļa**	**Svērtais vērtējums 25% par 70% pabeigtu darba aprakstu.**
Veic mārketinga aktivitātes.	**Aprīlis** **1., 2. nedēļa**	**Formatīvs vērtējums** par produkta mārketinga aktivitātēm.
Veic projekta aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus.	**3., 4. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā veic pēdējos labojumus.
Iesniedz darba aprakstu digitāli e- klasē.	**Ne mazāk kā 1. nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**Iesniegta projekta darba apraksta gala versija.**

Darbības	Izpildes termiņš	Projekta darbā iekļaujamā informācija/izpildes fiksēšana
Veido projekta prezentāciju.	Līdz projekta darba aizstāvēšanai	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pedagogu.
Projekta darba aizstāvēšana.	Maja otrā nedēļa	Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba vadītājam un vismaz diviem jomas pedagogiem.

Vērtēšana:

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs.

Projekta darba vērtēšanā 12.klases izglītojamajiem tiek īstenots formatīvais un svērtais vērtējums (ballēs).

	%	1.vērtējums (ballēs)	%	2.vērtējums (ballēs)	%	3.vērtējums (ballēs	%	4.vērtējums (ballēs)
Norises laiks	sept.	Līdz oktobra beigām. Svars 10%	Nov.	Līdz decembra beigām. Svars 15%	febr.	Līdz marta beigām. Svars 25%	Apr.	Maija beigas darba aizstāvēšana. Svars 50%.

Nr.	**Vērtēšanas kritēriji**	**Punkti**
1.	Ievads – problēmas apraksts, izpētes mērķis, uzdevumi, metodes.	6
2.	Izpētes rezultātu analīze, secinājumi.	12
3.	Dizaina koncepcija un idejas attīstība.	12
4.	Prototipēšana.	6
5.	Testēšana.	6
6.	Darba gaita.	12
7.	Augstas detalizācijas prototips.	30
8.	Mārketinga aktivitātes.	8
9.	Secinājumi.	6
10.	Darba noformējums.	6
11.	Prezentācijas saturs, kopskats, prezentēšana.	9
12.	Darba apraksts iesniegts laikā.	6
	Kopā.	**119**

Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas pētnieciskā darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji "Programmēšana II"

Mācību kursā "Projekta darbs", kas saistīts ar mācību kursa Programmēšana II apguvi, ir jāizstrādā pētniecības darbs[1].
Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:

1. veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu lietpratību kompleksās situācijās programmēšanas mācību jomā;
2. pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;
3. izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;
4. veidot izpratni par zināšanu un pieņēmumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu indivīda un grupas līmenī;
5. attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;
6. pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes; 7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;
7. saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplinaritāti;
8. saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.

Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- **iesniedzot projekta darba galarezultātu**, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes;
- **iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio**, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes;
- **prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu**, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

[1] Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu (Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem)

Saturs:

Pētniecības darba **aprakstu veido**:

1. titullapa;
2. saturs;
3. ievads;
4. darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
   a. literatūras apskats/teorētiskā daļa,
   b. esošo pētījumu apraksts,
   c. praktiskā daļa,
   d. rezultātu apkopojums un analīze;
5. secinājumi;
6. informācijas avotu saraksts;
7. pielikumi (ja nepieciešams).

Projekta darba pašnovērtējuma **portfolio veido**:

1) projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (informācijpratība, problēmrisināšana) un tās iekļaujošo prasmju (Skola 2030 materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[1] 1.tabula) izvērtējums, kas ietver:

   a. prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
   b. pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
   c. refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi.

2) apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:

   d. padevās visvieglāk;
   e. sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
   f. ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
   g. identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.

Projekta darba **prezentāciju veido**:

1) kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāstīts darba mērķis, process, iegūtie rezultāti un secinājumi. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:

   a. kāpēc es izvēlējos šo tēmu?
   b. ko es vēlējos sasniegt?
   c. kā es to sasniedzu?
   d. ko es sasniedzu?

2) kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti aprakstīts apgūtais no projekta darba īstenošanas procesa. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:

   e. kas man padevās visvieglāk?
   f. kas man sagādāja grūtības vai izaicinājumu?
   g. kas man ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā?
   h. kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai manas izaugsmes iespējas?

Aptuvenais laika plāns:

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**Septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
izvēlas projekta darba formu, formulē pētījuma problēmu un aktualitāti	**Septembra 3.nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
izpēta informācijas avotus	pastāvīgi	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
formulē darba mērķus un uzdevumus	**Septembra 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, kur ievadā iekļauti projekta darba mērķi, uzdevumi, izstrādāts iespējamais projekta darba saturs.
veido projekta aprakstā titullapu, satura uzmetumu, ievada melnrakstu		
plāno pētījumu un izvēlas pētījuma metodes	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
veido projekta darba saturu un uzraksta ievadu	**Oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta saturu un ievadu.
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par literatūras apskatu /teorētisko daļu un praktisko daļu	pastāvīgi	Projekta darba apraksta daļa ar vismaz 1 pabeigtu nodaļu
veido projekta apraksta teorētisko daļu	**Decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta vismaz divām pabeigtām apakšnodaļām (min apjoms 4 lpp teorētiskās nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu))
strādā pie sava darba praktiskās daļas	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar praktiskās daļas izstrādes progresu. Portfolio

		pievienotas dokumentālas liecības par to, kas un kā ir darīts.
apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā.
Veido un papildina projekta aprakstā teorētisko un praktisko daļu	**Marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba apraksta daļu ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu).
veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par rezultātu apkopojumu un analīzi	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
formulē secinājumus	pastāvīgi	
pabeidz projekta aprakstu	**Aprīļa 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu apraksta daļu, kas noformēta atbilstoši noformēšanas kritērijiem (skat. pielikumu)
sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu	pastāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar portfolio mapi.
veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba apraksta gala versija**
pabeidz projekta aprakstu	**Ne mazāk kā 1.nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**iesniegta projekta darba portfolio mapes gala versija**
Veido projekta prezentāciju	līdz projekta darba aizstāvēšanai	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
Projekta darba aizstāvēšana	norises laiks tiks precizēts	Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba vadītājam un vismaz vienam jomas pedagogam.

Vērtēšana:

Balstoties uz Rīgas Valsts 3. ģimnāzijas Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtību, projekta darba vērtēšanā 12. klases izglītojamajiem tiek īstenots formatīvais un svērtais vērtējums (ballēs)

	%	1. vērtējums (ballēs)	%	2. vērtējums (ballēs)	%	3. vērtējums (ballēs)	%	4. vērtējums (ballēs)
Norises laiks	Sept.	Līdz oktobra beigām **Svars 10%**	Nov.	Līdz decembra beigām **Svars 15%**	Febr.	Līdz marta beigām **Svars 25%**	Apr.	Maija beigas darba aizstāvēšana **Svars 10%**

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs.

Ko vērtē	īpatsvars, %	Max punktu skaits	Vērtētājs
Projekta darba galarezultāts - apraksts	70%	42 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba pašnovērtējuma portfolio	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs
Projekta darba prezentācija	15%	9 p.	Vērtē projekta darba vadītājs un vismaz viens jomas pedagogs, kas piedalās projekta darba prezentācijā.
KOPĀ	100%	60 p.	

Pētniecības darba aprakstu vērtē saskaņā ar MAPE mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba novērtēšanai"[2] 4. tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem un papildus kritēriju "darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna" sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	1 p.	2 p.	3 p.	4 p.
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	1 p.	3 p.	4 p.	5 p.
Darba praktiskā daļa	2 p.	5 p.	7 p.	11 p.
Rezultātu analīze	2 p.	4 p.	6 p.	8 p.

Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi	1 p.	3 p.	4 p.	5 p.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	1 p.	3 p.	4 p.	6 p.
Darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna	Darba gala versija nodota pēc paredzētā termiņa 0 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, darba daļas nodotas pēc paredzētā termiņa 1 p.	Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, vairums darba daļas nodotas tam paredzētajā laikā 2 p.	Darba gala versijas un darba daļu nodošanā ievēroti visi nodošanas termiņi 3 p.
			KOPĀ	42 p.

Projekta darba pašnovērtējuma portfolio vērtē saskaņā ar MAPE mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai" 13.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Pierādījums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Refleksija	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Izvērtējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
			KOPĀ	9 p.

Projekta darba prezentāciju vērtē saskaņā ar MAPE mājas lapā publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai" [3]14.tabulā apkopotajiem kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem sekojoši:

Vērtēšanas kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Satura pārzināšana	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	0 p.	1 p.	2 p.	3 p.
Komunikācija	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
Atbildes uz jautājumiem	0 p.	0,5 p.	1 p.	1,5 p.
			KOPĀ	9 p.

Pētnieciskā darba izstrādes kalendārais plāns un vērtēšanas kritēriji matemātikas jomā "Matemātika II"

Mācību kursā "Projekta darbs", ir jāizstrādā pētniecības darbs[1].

Projekta darba izstrādes mērķis skolēnam ir:

1) veikt patstāvīgu darbu, lai nostiprinātu lietpratību kompleksās situācijās matemātikas vai dabaszinātņu mācību jomās;

2) pārdomāti un atbildīgi izvēlēties sev saistošu tematu un projekta darba formu patstāvīgai darbībai;

3) izvirzīt un sasniegt mērķus, sadarbojoties ar darba procesā iesaistītajām pusēm;

4) veidot izpratni par zināšanu un pieņēmumu veidošanos un to kritisku izvērtēšanu indivīda un grupas līmenī;

5) attīstīt un lietot kritiskās domāšanas un problēmrisināšanas prasmes;

6) pilnveidot jaunrades, plānošanas, darba uzraudzības un darba prezentēšanas prasmes;

7) attīstīt un pilnveidot pašvadītas mācīšanās prasmes un kritisku mācīšanās pieeju, kā arī regulāri un sistemātiski izvērtēt savu sniegumu;

8) saskatīt kursā attīstīto prasmju pārneses iespējas uz citām mācību jomām, apzinoties un izprotot šo prasmju starpdisciplinaritāti;

9) saistīt kursā iegūto mācību un mācīšanās pieredzi ar personisko izaugsmi un profesionālo mērķu realizēšanas iespējām.

Īstenotu projekta darbu skolēns apliecina:

- **iesniedzot projekta darba galarezultātu (pētnieciskais darbs)**, kurā galvenokārt demonstrē problēmrisināšanas, informācijpratības, kā arī digitālās prasmes;
- **iesniedzot projekta darba pašnovērtējuma portfolio**, kurā demonstrē pašvadītas mācīšanās prasmes – apraksta, pamato un izvērtē projekta gaitā iegūtās prasmes, apkopojot liecības (konkrētus pierādījumus) par apguves procesu;
- **prezentējot projekta darba galarezultātu un procesu**, kurā atspoguļots sniegums informācijpratības (komunicē informāciju) un digitālajās prasmēs.

[1] Īstenojot pētījumu saistībā ar padziļinātā kursa mācību saturu un izmantojot zinātnisko metodi, neatkarīgi rast atbildi uz izvirzīto pētāmo problēmu, padziļināt izpratni par mūsdienu pētniecības procesu un attīstīt iepriekš apgūtās un apgūt jaunas prasmes darbā ar zinātnisko literatūru, pētījuma gaitā iegūtajiem empīriskajiem datiem, rezultātiem un to komunicēšanu (Patstāvīgi plānot kompleksu pētījumu, formulējot pētāmo problēmu, hipotēzi, mērķi un uzdevumus; izvēlēties mērķa sasniegšanai piemērotas pētniecības metodes; empīriski iegūt, apstrādāt, kritiski izvērtēt un analizēt iegūtos datus un rezultātus, izmantot teorētiskās atziņas konkrētu problēmu izpētē un formulēt pamatotus secinājumus par iegūtajiem atklājumiem)

Saturs

Pētniecības darba **aprakstu veido**:

1) titullapa;
2) saturs;
3) ievads;
4) darba satura izklāsta nodaļas un apakšnodaļas:
   a. literatūras apskats/teorētiskā daļa,
   b. metožu apraksts,
   c. rezultātu apkopojums un analīze;
5) secinājumi;
6) informācijas avotu saraksts;
7) pielikumi (ja nepieciešams).

Projekta darba pašnovērtējuma **portfolio veido**:

1) projekta darba veidam raksturīgo caurviju prasmju grupu (informācijpratība, problēmrisināšana) un tās iekļaujošo prasmju (Skola 2030 materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[2] 1.tabula) izvērtējums, kas ietver:
   a. prasmju (ne mazāk kā trīs), kas ietvertas pašnovērtējuma portfolio, uzskaitījumu;
   b. pierādījumus, kas apliecina prasmju grupas apguvi un tās attīstību;
   c. refleksiju, kurā skolēns pamato pierādījuma saistību ar prasmju grupu un reflektē par prasmes apguvi.
2) apkopojošs pašnovērtējums par sava projekta darba īstenošanas procesu (attiecībā pret visiem projekta darba īstenošanas posmiem), izvērtējoši aprakstot, kas projekta darba īstenošanas pieredzē:
   a. padevās visvieglāk;
   b. sagādāja grūtības vai izaicinājumus,
   c. ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā,
   d. identificēti kā iespējami uzlabojumi un/vai izaugsmes iespējas.

Projekta darba **prezentāciju veido**:

1) kopsavilkums par paveikto, kur secīgi un loģiski izklāstīts darba mērķis, process, iegūtie rezultāti un secinājumi. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kāpēc es izvēlējos šo tēmu?
   b. ko es vēlējos sasniegt?
   c. kā es to sasniedzu?
   d. ko es sasniedzu?
2) kopsavilkums par sava projekta darba novērtējumu un secinājumiem, kur pamatoti aprakstīts apgūtais no projekta darba īstenošanas procesa. Iekļautas atbildes uz jautājumiem:
   a. kas man padevās visvieglāk?
   b. kas man sagādāja grūtības vai izaicinājumu?
   c. kas man ir nozīmīgākais no apgūtā un pieredzētā?
   d. kādi ir iespējamie uzlabojumi un/vai manas izaugsmes iespējas?

[2] VIAA. 2024. "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai." Atjaunots 2024. gada 21. janvārī. https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view

Laika plāns

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
Iepazīstas ar projekta darba izstrādes plānu, sasniedzamajiem rezultātiem	**Septembra 1.-2. nedēļa**	Izglītojamais personiski konsultāciju laikā iepazīstināts ar prasībām, kas saistītas ar projekta darba izstrādi un vērtējuma iegūšanu
Izvēlas projekta darba formu, formulē pētījuma problēmu un aktualitāti	**Septembra 3. nedēļa**	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri, tēmu vai darbības sfēru.
Izpēta informācijas avotus	patstāvīgi	Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā informācijas avoti meklēti. Tam jāatspoguļo izpētes regularitāti, periodiskumu un patstāvību.
Formulē darba mērķus un uzdevumus	**Septembra 4. nedēļa**	**Formatīvs vērtējums** par projekta darba apraksta uzmetumu, kur ievadā iekļauti projekta darba mērķi, uzdevumi, hipotēzes, izstrādāts iespējamais projekta darba saturs.
Formulē pētījuma jautājumu/hipotēzi		
Veido projekta aprakstā titullapu, satura uzmetumu, ievada melnrakstu		
Plāno pētījumu	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā ieceri
Veido projekta darba saturu un uzraksta ievadu	**Oktobra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvais vērtējums ar 10% svaru** par projekta darba apraksta saturu un ievadu.
Veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par literatūras apskatu /teorētisko daļu	patstāvīgi	Projekta darba apraksta daļa ar vismaz 1 pabeigtu nodaļu. Portfolio pievieno dokumentālas liecības par teorētisko literatūras avotu izpēti un analīzi, meklēšanas procesu.
Veido projekta apraksta teorētisko daļu	**Novembra 4. nedēļa**	**Formatīvais vērtējums** par projekta darba apraksta vienu pabeigtu nodaļu, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (*skat. 1. pielikumu*).
Veido projekta apraksta teorētisko daļu	**Decembra nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvais vērtējums ar 15% svaru** par projekta darba apraksta vismaz divām pabeigtām apakšnodaļām (min apjoms 4 lpp. teorētiskās nodaļas teksta, kas noformēts atbilstoši noformēšanas kritērijiem (*skat. 1. pielikumu*)).
Ievāc informāciju par iespējamām metodēm un	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar iespējamām pētījuma metodēm un

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
izvēlas projekta darbam atbilstošāko		pamatota projekta darbam atbilstošākā. Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā iespējamās metodes meklētas/vāktas.
Veido projekta darba metožu aprakstu	**Janvāra 4. nedēļa**	**Formatīvais vērtējums** par projekta darba metožu aprakstu.
Ievāc un apkopo datus	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar savāktajiem datiem, to apjomu. Portfolio pievienotas dokumentālas liecības par to, kur un kā dati meklēti/vākti.
Apstrādā datus, analizē un interpretē rezultātus	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu apstrādes izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu vākšanas rezultātā.
Veido un papildina projekta aprakstā teorētisko daļu	**Marta nedēļa PIRMS brīvlaika**	**Summatīvais vērtējums ar 25% svaru** par projekta darba apraksta daļu ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām un metožu aprakstu, kas noformētas atbilstoši noformēšanas kritērijiem (*skat. 1. pielikumu*).
Veido projekta aprakstā nodaļas un apakšnodaļas par rezultātu apkopojumu un analīzi	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar izglītojamā datu analīzes apraksta izaicinājumiem. Portfolio pievienots pašvērtējums par grūtībām un izaicinājumiem, kas sastapti datu analīzes un interpretācijas rezultātā.
Formulē secinājumus	patstāvīgi	
Pabeidz projekta aprakstu	**Aprīļa 4.nedēļa**	**Formatīvs starpvērtējums** par projekta darba pilnībā pabeigtu apraksta daļu (teorētiskais apskats, metožu un pētījuma rezultātu apraksts un secinājumi), kas noformēta atbilstoši noformēšanas kritērijiem (*skat. 1. pielikumu*).
Sistematizē un apkopo portfolio mapes saturu	patstāvīgi	Pedagogs konsultāciju laikā iepazīstināts ar portfolio mapi.
Veic projektā aprakstā pedagoga ieteiktos uzlabojumus un labojumus	**Ne mazāk kā 1 nedēļu pirms aizstāvēšanas**	**Iesniegta projekta darba apraksta gala versija un portfolio mapes gala versija.**
Veido projekta prezentāciju	līdz projekta darba aizstāvēšanai	Nepieciešamības gadījumā konsultējas ar pasniedzēju
Projekta darba aizstāvēšana	norises laiks tiks precizēts	**Summatīvais vērtējums ar 50% svaru** par pilnībā pabeigtu projekta darba

Darbības	Izpildes termiņš	Portfolio iekļaujamā informācija/ Izpildes fiksēšana
		aprakstu, portfolio mapes gala versiju un prezentāciju. Norādītajā laikā un vietā prezentē savu projekta darbu projekta darba vadītājam un vismaz vienam jomas pedagogam.

Ja izglītojamais ilgstošas slimošanas dēļ nav piedalījies projekta darba izstrādes posmā, izglītojamais, vienojoties ar projekta darba vadītāju, izstrādā plānu darbu veikšanai.

Vērtēšana

Vērtējums mācību kursā tiek izteikts summatīvi 10 ballu skalā, kuru izliek saskaņā ar spēkā esošās vērtēšanas kārtības pārbaudes darba vērtēšanas kritērijiem ballēs. Kursa laikā skolēns iegūst 4 svērtos vērtējumus.

Ko vērtē?	Norises laiks	Svars	Vērtētājs
Projekta darba apraksta saturu un ievadu	Oktobris	10%	Projekta darba vadītājs
Projekta darba apraksta vismaz divas pabeigtas apakšnodaļas	Decembris	15%	Projekta darba vadītājs
Projekta darba apraksta daļa ar pilnībā pabeigtām darba teorētiskajām nodaļām un metožu aprakstu	Marts	25%	Projekta darba vadītājs
Pilnībā pabeigts projekta darba apraksts, portfolio mapes un prezentāciju	Maija beigas	50%	Projekta darba gala rezultātu – aprakstu – un pašnovērtējuma portfolio vērtē projekta darba vadītājs. Projekta darba prezentāciju vērtē projekta darba vadītājs un vismaz viens jomas pedagogs, kas piedalās projekta darba prezentācijā.

Projekta darbs tiek vērtēts pamatojoties uz Skola2030 publicētā materiāla "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai"[3] kritērijiem un to snieguma līmeņa aprakstiem:

- **Pētniecības darba apraksts** tiek vērtēts atbilstoši Skola2030 kritērijiem un papildus kritēriju "darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna" sekojoši (*skat. 2. pielikumu*);
- **Projekta darba pašnovērtējuma portfolio** vērtē atbilstoši Skola2030 kritērijiem (*skat. 3. pielikumu*);
- **Projekta darba prezentāciju** vērtē atbilstoši Skola2030 kritērijiem (*skat. 4. pielikumu*).

Skolēna pienākums ir ievērot laika plānu un projekta darba vadītāja noteiktos darba daļu iesūtīšanas termiņus, lai saņemtu visus kursa vērtējumus. Ja darba daļa nav iesniegta, skolēna

[3] VIAA. 2024. "Vadlīnijas projekta darba vidējās izglītības pakāpē novērtēšanai." Atjaunots 2024. gada 21. janvārī. https://mape.gov.lv/catalog/materials/24CC5382-562C-48D9-AF71-B656DB7CC7F1/view

pienākums ir to nosūtīt projekta darba vadītājam 15 darba dienu laikā pēc noteiktā termiņa. Par savlaicīgi neveiktiem darbiem projekta darba vadītājs informē klases audzinātāju un skolēna likumīgos aizbildņus, veicot ierakstu e-klases dienasgrāmatā. Ja noteiktajā laikā skolēns darba daļu nav iesniedzis, sadarbojoties ar klases audzinātāju, atbalsta personālu, projekta darba vadītājs nosaka laiku, kad skolēnam darba daļa jāveic "Projekta darbs" mācību stundu vai skolotāja konsultāciju laikā.

1. pielikums "Projekta darbu izstrādāšanas un noformēšanas norādījumi"

1. DARBA STUKTŪRA UN SATURS

Rekomendējamā darba **struktūra** ir šāda (% no kopējā darba apjoma):

≈ ievads 3 - 4 %;

≈ darba pamatdaļa 88 - 91 %;

≈ secinājumi un priekšlikumi 6 - 8 %.

Darbā ietilpst:

- titullapa ***(1.1. pielikums);***
- satura rādītājs ***(1.2. pielikums);***
- ievads;
- teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsts pa nodaļām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- informācijas avotu saraksts*;*
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami).

Satura rādītājā uzrāda darba sastāvdaļas (*skat. 1.2. pielikumu*). Darba sastāvdaļu nosaukumiem satura rādītājā precīzi jāatbilst to nosaukumiem darbā.

Ievads ir svarīga darba daļa un tajā jāietver:

- darba aktualitāte;
- darba mērķis;
- darba mērķa sasniegšanai veicamo uzdevumu formulējums;
- izmantoto darba metožu uzskaitījums;
- izmantoto avotu grupu uzskaitījums.

Atcerieties, ka darbam var būt tikai viens *mērķis*, kas izriet no paša darba nosaukuma. Vadoties no izvirzītā mērķa, nepieciešams noteikt tā sasniegšanai risināmos *uzdevumus*. Šie uzdevumi atspoguļo darba galveno saturu un atbilst daļu skaitam darbā. Tātad uzdevumi ir tieši tik cik nodaļas (par katru nodaļu viens) plus viens nemainīgs uzdevums – secinājumu un priekšlikumu izstrādāšana un argumentēšana.

Pētījuma *metodes* ir dažādas, tāpēc ievadā ir jānorāda, kādas konkrēti dotajā pētījumā autors izmantos. Var lietot, piemēram, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana; grupēšana; vidējo un relatīvo lielumu, indeksu aprēķināšana); ekonomiski matemātiskās metodes; praktiskās pētījuma metodes; tabulas un grafiskās metodes u.c..

Par pētījuma *avotiem* kalpo fundamentāli zinātniskie pētījumi, Latvijas Republikas un citu valstu likumi un valdības lēmumi, vispārējā un speciālā literatūra, valsts statistikas dati, periodiskie izdevumi, uzņēmējsabiedrību un uzņēmumu nepublicētie materiāli, interneta

resursi.

Darba pamatdaļa ir teorētisko zināšanu un praktisko pētījumu izklāsta daļa, kuru sadala nodaļās. Apjoma ziņā lielas nodaļas lietderīgi sadalīt apakšnodaļās, ja nepieciešams, dalot tās vēl sīkāk. Nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Nodaļai nevar būt tikai viena apakšnodaļa. Katra nodaļa un apakšnodaļa ir garāka par vienu lapaspusi.

Secinājumi un priekšlikumi ir darba noslēdzošā daļa. Tos jāraksta tēžu veidā un jānumurē vai jāizdala ar kādu apzīmējumu.

S*ecinājumiem* jāsatur cēlonis, fakts un rezultāts, tiem jāizriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Secinājumos **nav pieļaujami** citāti no citu autoru darbiem, tajos jāatspoguļo tikai izglītojamā paša domas, spriedumi, atziņas.

Priekšlikumiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem, tiem jābūt konkrētiem, pamatotiem un realizējamiem praksē, jāatbild uz jautājumiem Ko? Kā? Kad? Kāpēc? jādara. Priekšlikumos apkopo rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai, ja tās darbā izvirzītas un pamatotas.

Secinājumi un priekšlikumi jānumurē atsevišķi.

Informācijas avotu saraksts aptver visus literatūras un citus avotus, kas izmantoti darba izstrādāšanā. Izmantotos avotus uzrāda alfabētiskā secībā pēc autora uzvārda pirmā burta vai, ja autors nav norādīts, pēc avota nosaukuma pirmā burta, sagrupētus pa valodām: vispirms latviešu un latīņu cilmes valodās latīņu alfabēta secībā un pēc tam slāvu cilmes valodās slāvu alfabēta secībā. Informācijas avotu sarakstam jābūt noformētam atbilstoši noformēšanas noteikumiem (*skat. 2.4. apakšnodaļu*).

Pielikumus ievieto darbā pēc informācijas avotu saraksta. Tajos var būt aizpildītas dokumentu vai pārskatu veidlapas, statistiskie dati, analītiskie aprēķini, aizgūtas tabulas, instrukcijas, metodiskie norādījumi, nolikumi, uzskatāmais materiāls u.tml. Pielikumi darba apjomā netiek ieskaitīti un tos numurē secīgi ar arābu cipariem – 1. pielikums, 2. pielikums utt..

2. DARBA NOFORMĒJUMS

2.1. Teksta un lapas noformēšana

Darbs jāraksta *pareizā zinātniskajā valodā*, ievērojot šādas prasības:

- izklāstam jābūt precīzam, skaidram, loģiskam, īsam un konkrētam;
- jaunu domu sāk rakstīt jaunā rindkopā;
- jaunu nodaļu jāsāk rakstīt jaunā lappusē, apakšnodaļas un punktus raksta iepriekšējā izklāsta turpinājumā;
- katrai nodaļai un apakšnodaļai jānorāda kārtas numurs (ar arābu cipariem) un nosaukums;
- nodaļu un apakšnodaļu nosaukumiem tekstā precīzi jāatbilst attiecīgajiem nosaukumiem satura rādītājā;
- ievadu, secinājumus un priekšlikumus, informācijas avotu sarakstu satura rādītājā un darbā nenumurē;
- lapas numurē ar arābu cipariem lapas augšējā labajā stūrī 10-12 mm attālumā no teksta pirmās rindiņas. Pirmā lapa ir titullapa, otrā – satura rādītājs (taču uz tām numuru neraksta). Lapas numurs jāraksta sākot no ievada lapas, pirms ievada visas lapas tiek skaitītas kopējā

lapaspušu skaitā, taču numuru uz tām neraksta;

- citātu, skaitlisko datu, attēlu, tabulu, formulu u.c. izmantošana obligāti norādāma atsaucē (*skat. 2.2. apakšnodaļu*);

Darbu noformē datorrakstā uz standarta izmēra lapām (formāts A4 - 210x297 mm), rakstot darbu lapas vienā pusē.

Pamatteksta simbolu (burtu un ciparu) lielumam jābūt 12 punkti, intervāls starp rindiņām - 1,5 , rakstības veids *(fonts)* - Times New Roman.

Virsrakstu rindu burtu lielumi:

1. NODAĻAS VIRSRAKSTS

Jaunā lapā, Times New Roman, 18 punkti, BOLD, centrēts, pirms 0 mm, pēc 6 mm, VISI LIELIE BURTI, ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām - single

1.1. Apakšnodaļas virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 16 punkti, BOLD, centrēts, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas nosaukums seko tieši aiz nodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

1.1.1. Apakšnodaļas punkta virsraksts

Lapas turpinājumā, Times New Roman, 14 punkti, BOLD, pie kreisās malas, pirms 12 mm, pēc 6 mm, ja apakšnodaļas punkta virsraksts seko tieši aiz apakšnodaļas nosaukuma, tad pirms liekama 6 mm atstarpe; ja virsraksts sadalās 2 rindiņās, intervāls starp rindiņām – single.

Virsrakstos ***pārnesumus nelieto***, tos ***nepasvītro***, aiz virsraksta ***punktu neliek***.

Lapām jāatstāj baltas malas:

- ⇨ kreisajā pusē - 30 mm;
- ⇦ labajā pusē - 20 mm;
- ⇩ augšā - 30 mm,
- ⇧ apakšā - 20 mm.

2.2. Atsauces noformēšana

Burtiska izmantoto ***avotu pārrakstīšana bez atsaucēm nav pieļaujama*** un ir kvalificējama kā autortiesību pārkāpums. Ja tulko no citām valodām, tad jānorāda, kas veicis tulkojumu (vai pats autors, vai kāda cita persona).

Atsauces jānoformē atbilstoši starptautiski pieņemtajam Chicago Athor-Date 17ed stilam (vairāk informācija pieejama www.chicagomanualofstyle.org).

Tekstā atsauci var ievietot kā tiešu citātu vai tā pārfrāzējumu (skat. tabulu). Citāti jāraksta pēdiņās. Citu autoru domu atstāstījums nav jāraksta pēdiņās, tam jābūt objektīvam un bez kropļojumiem. Skaitliskais materiāls, kas dažādu datu, aprēķinu un tabulu veidā aizgūts no uzņēmumu (organizāciju) statistiskajiem ziņojumiem, nepublicētiem avotiem u.tml. un tiek izmantots darbā, arī norādāms atsaucē, minot datu avotu (avotus).

Tiešs citāts	**Pārfrāzējums**
Jāzeps Vītols ([gads], [lpp, ja tāda ir]) apgalvo: “saule ir silta”. (*tiešs citāts*)	Saule ir silta ([Autora uzvārds] [gads] , [lpp, ja tāda ir]).
	Pēc Jāzepa Vītola ([gads] , [lpp, ja tāda ir])

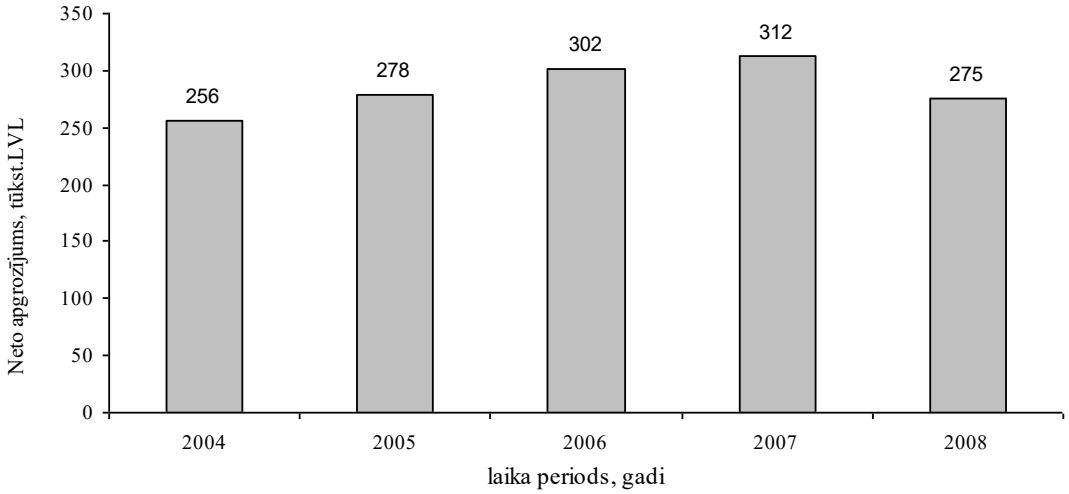
	pētījumiem var secināt, ka saule ir silta.

2.3. Tabulu, attēlu un formulu noformēšana

Pārskatāmības dēļ darbā izmantoto skaitlisko informāciju ieteicams izvietot tabulās. Darba ilustrēšanai izmantojamas arī dažādi attēli: shēmas, diagrammas u.c.

Attēlus jācenšas izvietot tā, lai tos varētu aplūkot, nepagriežot darbu. Attēlus numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros, numurus raksta zem attēla pa vidu vienā rindā ar attēla nosaukumu, kuru raksta ar maziem burtiem un lielo pirmo burtu, bez punkta nosaukuma beigās.

Piemēram: 1.5. att. – pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - attēla kārtas numurs pirmajā nodaļā.

1.5. att. SIA „ABC" neto apgrozījums no 2004.-2008.gadam, tūkst. latu

Atsaucoties uz attēlu, lieto vārda „attēls" saīsinājumu un norāda tā numuru, *piemēram:* SIA „ABC" tīrā apgrozījuma dinamika ir augoša, ja neņem vērā 2008. gadu (*skat. 1.5. att.*).

Katrai ***tabulai*** jābūt kārtas numuram nodaļas ietvaros. Tabulas numurē ar arābu cipariem un to raksta virs tabulas, labajā pusē.

Piemēram: 3.4. tabula. - Pirmais cipars nozīmē nodaļas numuru, bet otrais - tabulas kārtas numurs, trešajā nodaļā.

Katrai tabulai jādod tās saturam atbilstošs nosaukums (virsraksts). Nosaukumu raksta virs tabulas zem numura. Tabulas saturu sadala attiecīgās ailēs, kurām dod nosaukumus. Tabulas un aiļu nosaukumiem jādod atbildes uz jautājumiem: kas? kur? kad? kādās mērvienībās? Ja tabulas dati ir ievākti no ārēja avota, uz to jābūt atsaucei.

3.4. tabula

Latvijas Republikas iedzīvotāju sastāvs 2003. - 2008. gadā [5, 23]

Gads	Pastāvīgie iedzīvotāji (tūkst.)	Tai skaitā		Iedzīvotāju kopskaitā, %	
		vīrieši	sievietes	vīrieši	sievietes

Ieteicams izmantot tabulas, kas izvietojamas vienā lapā un neaizņem vairāk kā pusi no lappuses. Tabulas izvietot tā, lai tās būtu ērti pārskatāmas. Atsaucoties uz tabulu, lieto vārda "tabula" saīsinājumu un norāda tās numuru, piemēram: (*skat. 3.4. tab.*).

Tabulā ieteicams izvairīties no lieliem skaitļiem. Lietderīgi lietot palielinātas mērvienības (piemēram, 1 000 000 gab. vietā lieto 1000 tūkst. gab. vai 1 milj. gab.). Nevajadzētu aiz komata atstāt vairāk par diviem skaitļiem, ja tas nav īpaši nepieciešams.

Darbā norādītās ***formulas*** numurē ar arābu cipariem nodaļas ietvaros. Pēc formulas liekams komats. Formulas numuru raksta lapas labajā pusē pretī attiecīgās formulas daļas svītrai vai zemākās rindas līmenī un iekļauj iekavās.

Piemēram: Cenu indekss katru gadu ir atšķirīgs, un to var aprēķināt pēc formulas (2.3):

$$\mathbf{I_p} = \frac{\sum \mathbf{p_1 q_1}}{\sum \mathbf{p_0 q_1}}, \qquad (2.3)$$

kur $\mathbf{I_p}$ - cenu indekss;
$\mathbf{p_1}$ - preces cena pārskata periodā, lati;
$\mathbf{q_1}$ - preces daudzums pārskata periodā, gab.;
$\mathbf{p_0}$ - preces cena bāzes periodā, lati.

Formulas skaidrojumā obligāti jānorāda katra simbola mēra vienība, to atdalot ar komatu. Formulu nekad neatdala no tās paskaidrojumiem.

2.4. Informācijas avotu saraksta noformēšana

Sastādot **informācijas avotu sarakstu** jāievēro bibliogrāfijā pieņemtā avotu norādes secība. Avotus apraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti.

Informācijas avotu sarakstu noformē atbilstoši Chicago Author-Date 17ed stilam (*skat. 1.3. pielikumu*). Obligāti jānorāda VISI darbā izmantotie avoti pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma pirmā burta sakārtoti noteiktā secībā: (1) publicētie avoti latviešu, angļu, vācu, franču valodā; (2) publicētie avoti krievu valodā; (3) nepublicētie materiāli. Izmantotie avoti **jāatdala ar "piekārto atkāpi"** (ang. val. *"hanging indent"*) - pirmā rindiņa sākas pie kreisās malas, bet katra nākamā rindiņa sākas 1 cm pa labi no pirmās rindiņas.

1.1. pielikums “Titullapas paraugs”

RĪGAS VALSTS 3. ĢIMNĀZIJA [18B]

Pētnieciskais darbs [18]

priekšmeta nosaukums [18]

Darba temats [20-24B]

[14]

_____.klases skolnie-ks/-ce

_____

(*vārds, uzvārds)*

Rīga 20 ... [14B]

1.2. pielikums “Satura rādītāja noformēšanas paraugs”

SATURS

lpp.

Ievads.....

1. .....
2. .....
   - 2.1. .....
   - 2.2. .....
   - 2.3. .....
   - 2.4.
3. .....
4. .....
   - 4.1. .....
   - 4.2. .....
     - 4.2.1. .....
     - 4.2.2. .....
     - 4.2.3. .....
   - 4.3. .....
5. .....

Secinājumi un priekšlikumi.....

Informācijas avotu saraksts .....

Pielikumi* .....

** tikai, ja nepieciešams*

1.3. Pielikums "Informācijas avotu saraksta noformēšana"

Veids	**Izmantotajā literatūrā**	**Minot tekstā**
Grāmatas	[Autora uzvārds], [Pirmais vārds] [Otrā vārda iniciālis, ja tāds ir]. [Publikācijas gads]. [*Grāmatas nosaukums*]. [Izdevniecības nosaukums]	([Autora uzvārds] [Gads], [Lappuse])
Viena autora darbs	Yu, Charles. 2020. *Interior Chinatown*. Pantheon Books.	(Yu 2020, 45)
Divu autoru darbs	Binder, Amy J., un Jeffrey L. Kidder. 2022. *The Channels of Student Activism: How the Left and Right Are Winning (and Losing) in Campus Politics Today*. University of Chicago Press.	(Binder un Jeffrey 2022, 117-118)
Trīs un vairāk autoru darbs	Ai-Youbi, Abdulrahman Obaid, Adnan Hamza Mohammad Zahed, Mahmoud Nadim Nahas un Ahmad Abousree Hegazy. 2021. *The Leading World's Most Innovative Universities*. Springer eBooks. doi: https://doi.org/10.1007/978-3-030-59694-1.	(Ai-Youbi et. al. 2019, 3)
Grāmatas nodaļa	Doyle, Kathleen. 2023. "The Queen Mary Psalter." Grāmatā *The Book by Design: The Remarkable Story of the World's Greatest Invention*, red. P. J. M. Marks un Stephen Parkin. University of Chicago Press.	(Doyle 2023, 64)
Tulkota grāmata	Freud, Sigmund. 2018. *Sapņu interpretācija.* Tulkoj. I. Bērziņa. Rīga: Zvaigzne ABC.	(Freud 2018)
Žurnāla raksts	[Autora uzvārds], [Pirmais vārds] [Otrā vārda iniciālis, ja tāds ir]. [Publikācijas gads]. "[Raksta nosaukums]." [*Žurnāla nosaukums*] [Žurnāla sērijas nosaukums/volume number] ([Žurnāla numurs /issue]): [lappuses no] – [līdz]. [DOI kods]	([Autora uzvārds] [Gads], [Lappuse])
Viena autora darbs	Daniela, L. 2020. Virtual museums as learning agents. *Sustainability* 12(7): 1-24. https://doi.org/10.3390/su12072698	(Daniela 2020)
Divu autoru darbs	Dittmar, Emily L., un Douglas W. Schemske. 2023. "Temporal Variation in Selection Influences Microgeographic Local Adaptation." *American Naturalist* 202 (4): 471–85. https://doi.org/10.1086/725865.	(Dittmar et. at. 2023)
Trīs līdz sešu autoru darbs	Campitelli, Guillermo, Martín Labollita, and Merim Bilalić. 2025. "Planning, Cognitive Reflection, Inter-Temporal Choice, and Risky Choice in Chess Players: An Expertise Approach." *Journal of Intelligence* 13 (3): 40. https://doi.org/10.3390/jintelligence13030040.	(Campitelli 2025)
Septiņu un vairāk autoru darbs	Dror, Amiel A., Nicole Morozov, Amani Daoud, et al. 2022. "Pre-Infection 25-Hydroxyvitamin D3 Levels and Association with Severity of COVID-19 Illness." *PLOS ONE* 17 (2): e0263069. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0263069.	(Dror et al. 2022, 10-11)

6.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

Ziņu vai iespiestās preses raksts	[Autora uzvārds], [Pirmais vārds] [Otrā vārda iniciālis, ja tāds ir]. [Publikācijas gads]. "[Raksta nosaukums]." [*Ziņu vai iespiestās preses nosaukums*], [Raksta izdošanas datums]. [URL, ja tāds ir]	([Autors] [Gads], [Lappuse])
Iespiests raksts	Mead, Rebecca. 2023. "Terms of Aggrievement." *New Yorker*, 18. decembris.	(Mead 2023, 21)
Raksts, kas pieejams tiešsaistē	Blum, Dani. 2023. "Are Flax Seeds All That?" *New York Times*, 13. decembris. https://www.nytimes.com/2023/12/13/well/eat/flax-seeds-benefits.html	
Intervija	[Intervējamā uzvārds], [Pirmais vārds] [Otrā vārda iniciālis, ja tāds ir]. "[Intervijas nosaukums]." Intervija ar [Intervētāja vārds un uzvārds]. [*Žurnāla nosaukums*], [Intervijas izdošanas datums]. [URL, ja tāds ir]	([Intervējamā uzvārds] [Gads])
Publicēta intervija	Palamars, Svjatoslavs. 2025. " "Azov" komandieris intervijā LTV: Krieviju var uzvarēt, aizgriežot naftas krānu." Intervija ar Gintu Amoliņu. *Krievijas iebrukums Ukrainā,* LSM, 26. Oktobris. https://www.lsm.lv/raksts/zinas/arzemes/26.10.2025-azov-komandieris-intervija-ltv-krieviju-var-uzvaret-aizgriezot-naftas-kranu.a619852/	(Palamars 2025)
Intervija pieejama tikai audio	Buolamwini, Joy. 2023. " 'If You Have a Face, You Have a Place in the Conversation About AI,' Expert Says." Intervija ar Tonya Mosley. *Fresh Air*, NPR, 28. novembris. Audio, 37:58. https://www.npr.org/2023/11/28/1215529902/unmasking-ai-facial-recognition-technology-joy-buolamwini.	(Mosley 2023)
Nepublicēta intervija	Ozoliņa, Judīte. 2025. "Par aukstās zupas taisīšanu." Intervija ar Janīni Ozoliņu. *Nepublicēta intervija.* Rīga, 10. septembris.	(Ozoliņa 2025)
Interneta resursi	[Autora uzvārds], [Pirmais vārds] [Otrā vārda iniciālis]. [Gads]. "[Resursa nosaukums]." [Datums un laiks, kad resurss pēdējo reizi atjaunots]. [URL]	
Ja zināms datums, kad resurss atjaunots	Wikimedia Foundation. 2023. "Wikipedia: Manual of Style." Atjaunots 19. decembrī, plkst. 21:54 (GMT +2).	(Wikimedia Foundation 2022)
Ja nav zināms, kad resurss atjaunots	Yale University. n.d. "About Yale: Yale Facts." Skatīts 8. martā, 2022. https://www.yale.edu/about-yale/yale-facts.	(Yale University n.d.)

6.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

2. Pielikums "Pētnieciskā darba apraksta vērtēšanas kritēriju snieguma līmeņa apraksts"

Kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Problēma, pētījuma aktualitāte, mērķis un uzdevumi	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
	Formulē pētījuma problēmu, kas nav balstīta tās aktualitātē konkrētajā jomā. Pētījuma problēmu apraksta pārāk vispārīgi, pretrunīgi, neskaidri, bez precizējumiem, un/ vai problēmai trūkst pamatojuma. Neapraksta pētījuma aktualitāti vai aprakstītās aktualitātes pamatojumu veido neskaidru, pretrunīgu, nepārliecinošu u. tml. Pretrunīgi vai arī neatbilstoši pētījuma problēmai formulē pētījuma mērķi; mērķis nav sasniedzams. Neatbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie norādīti jauktā secībā un/vai neaptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.	Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz nepārliecinošiem pierādījumiem par tās aktualitāti konkrētajā jomā. Pētījuma problēmu apraksta vietām neskaidri, problēmas robežas nav noteiktas, un/vai problēmu pamato daļēji. Pilnībā vai daļēji apraksta pētījuma aktualitāti, bet tās pamatojumu veido vāju vai pretrunīgu. Daļēji atbilstoši pētījuma problēmai formulē pētījuma mērķi; mērķis ir daļēji sasniedzams. Daļēji atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, tomēr tās aprakstītas nepietiekami precīzi, lai sasniegtu pētījuma mērķi.	Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz identificētajām aktualitātēm konkrētajā jomā. Skaidri un saprotami apraksta pētījuma problēmu, sniedzot būtiskāko informāciju, kas nepieciešama tās izpratnei. Skaidri apraksta pētījuma aktualitāti, bet tās pamatojumu izklāsta daļēji vai arī argumentē nepilnīgi. Pārāk plaši vai pārāk šauri formulē pētījuma mērķi, tomēr tas atbilst pētījuma problēmai; mērķis ir sasniedzams. Atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.	Formulē pētījuma problēmu, balstoties uz identificētajām aktualitātēm konkrētajā jomā. Visaptveroši, skaidri un saprotami apraksta pētījuma problēmu, sniedzot visu būtisko informāciju, kas nepieciešama pilnīgai tās izpratnei. Skaidri apraksta pētījuma aktualitāti un tās pamatojumu veido visaptverošu, izvērstu un pārliecinoši argumentētu. Kodolīgi, loģiski un skaidri formulē pētījuma mērķi, norādot sasniedzamos rezultātus, un tas atbilst pētījuma problēmai; mērķis ir sasniedzams. Kodolīgi, loģiski un precīzi, kā arī pilnībā atbilstoši pētījuma mērķim formulē pētījuma uzdevumus; tie secīgi aptver visas veicamās darbības, lai sasniegtu pētījuma mērķi.
Pētījuma jautājums/ hipotēze	0 punkti	0,5 punkti	1 punkts	2 punkti
	Formulē teorijā nepamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi un/vai neatbilstoši pētījuma problēmai.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi atbilstoši pētījuma problēmai pazīstamā situācijā.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi atbilstoši pētījuma problēmai jaunā situācijā.	Formulē teorijā pamatotu pētījuma jautājumu/hipotēzi, kas liecina par dziļu problēmas

				izpratni un atbilst starpdisciplināra pētījuma problēmai.
Literatūras apskata analīze un kvalitāte	1 punkts	3 punkti	4 punkti	5 punkti
	Literatūras apskatā demonstrē saturu, kam trūkst loģikas, vai arī tas neatbilst pētījuma mērķim. Izklāsta teorētisko pamatojumu kā vien dažu informācijas avotu konspektu, neanalizējot un neizvēršot nozīmīgākos argumentus, un nodaļā neaplūko svarīgākās idejas. Galvenokārt izmanto pētījuma problēmai neatbilstošus informācijas avotus (piemēram, vispārīgas enciklopēdijas, mācību grāmatas, neakadēmiskas publikācijas).	Literatūras apskatā demonstrē saturu, kurā pētījumam nozīmīgas sadaļas atspoguļotas daļēji, vai arī tikai daļēji atspoguļo ar pētījuma tematu saistītos konceptus, vai arī tie tikai daļēji atbilst pētījuma mērķim. Aprakstošā veidā izklāsta teorētisko pamatojumu kā svarīgāko pētījuma aspektu kopsavilkumu, tomēr argumentācija ir nepilnīgi izvērsta. Izmanto pētījuma tematam atbilstošus informācijas avotus, empīriskos pētījumus u. c., kas tikai daļēji atspoguļo izpratni par pētījuma problēmu.	Literatūras apskatā demonstrē izpratni par galvenajiem ar pētījuma tematu saistītajiem konceptiem, tomēr pārāk plaši vai pārāk šauri atspoguļo nepieciešamos konceptus un saistību starp tiem; literatūras apskata analīze saskan ar pētījumam izvirzīto mērķi. Veido teorētisko pamatojumu, definējot svarīgākos pētījuma aspektus, iekļaujot dažādu saistīto pētījumu rezultātu un atšķirīgu viedokļu analīzi un argumentāciju. Izmanto pētījuma tematam atbilstošu literatūru, empīriskos pētījumus u. c., kas apliecina pietiekamu izpratni par pētījuma problēmu.	Literatūras apskatā demonstrē izpratni par galvenajiem ar pētījuma tematu saistītajiem konceptiem un to saistību; literatūras apskata analīze saskan ar pētījumam izvirzīto mērķi. Veido teorētisko pamatojumu, definējot svarīgākos pētījuma aspektus, iekļaujot dažādu saistīto pētījumu rezultātu un atšķirīgu viedokļu analīzi un izvēršot argumentāciju gan par argumentu apstiprinošām tēzēm, gan kritiku. Izmanto jaunāko tematam atbilstošo literatūru, empīriskos pētījumus u. c., kas apliecina pietiekamu izpratni par pētījuma problēmu un pētījuma tematam nozīmīgākajiem pētījumiem.
Metodes	1 punkts	4 punkti	6 punkti	8 punkti
	Sniedz būtiski nepietiekamu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm un/vai izvēlas neatbilstošas plānošanas, datu ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes.	Sniedz ierobežotu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm un/vai izvēlas daļēji atbilstošas plānošanas, datu ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes. Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā neiekļauj dažas	Sniedz pētāmajai problēmai atbilstošu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm, tomēr iekļauj vien būtiskāko informāciju, neatklājot visas detaļas pilnībā, un/vai arī neizvēlas atbilstošākās plānošanas, datu	Sniedz detalizētu informāciju par mērķa sasniegšanai atbilstošām datu ievākšanas, apstrādes un analīzes pētniecības metodēm. Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā iekļauj visas detaļas un tādējādi nodrošina tā atkārtojamību un iespēju iegūt

	Pētījuma metožu aprakstā un pamatojumā pieļauj būtiskas kļūdas, un/vai tajā iztrūkst vairākas būtiskas detaļas, kas neļauj pētījumu atkārtot un iegūt rezultātus, kurus var salīdzināt ar iepriekš veiktajiem. Pilnībā neievēro pētījuma ētiku.	būtiskas detaļas, kas ļauj pētījumu atkārtot tikai daļēji. Pieļauj būtiskus pētījuma ētikas pārkāpumus.	ievākšanas, apstrādes un analīzes metodes. Pētījuma metožu aprakstu un pamatojumu veido pietiekami detalizētu, tādējādi nodrošina tā atkārtojamību un iespēju iegūt līdzvērtīgus rezultātus. Pieļauj dažas nebūtiskas pētījuma ētikas nepilnības.	rezultātus, kurus var salīdzināt ar iepriekš veiktajiem. Pilnībā ievēro pētījuma ētiku.
Rezultātu analīze un interpretācija	2 punkti	4 punkti	6 punkti	8 punkti
	Apraksta tikai daļu no nozīmīgākajiem rezultātiem, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm. Analizē pētījuma datus, pieļaujot būtisku kļūdu (piemēram, kļūdaini formulē likumsakarību), rezultātus nesalīdzina ar informācijas avotiem, zinātnisku terminoloģiju, nekorekti lieto specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības. Izklāsta rezultātus neatbilstošā vai pretrunīgā veidā attiecībā pret izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiālus veido vizuāli nepārdomātus, neprecīzus, un tie nesniedz papildu ieskatu saturā.	Nesaistītā secībā apraksta nozīmīgākos rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm. Nepilnīgi analizē pētījumu, pieļaujot neprecizitātes, aprakstot pētījuma datus un atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar informācijas avotiem, lietojot zinātnisku terminoloģiju, specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības. Izklāsta rezultātus nekonsekventā veidā attiecībā pret izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiāli ir daļēji precīzi, un tie sniedz daļēju ieskatu saturā.	Loģiskā secībā apraksta visus nozīmīgākos rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm. Analizē pētījuma datus, identificējot kļūdainus datus, aprakstot un skaidrojot atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar primāriem un sekundāriem informācijas avotiem, korekti izmantojot zinātnisku terminoloģiju, specifiskus apzīmējumus un atbilstošas mērvienības. Izklāsta rezultātus pārdomātā veidā, atbilstoši un saskaņā ar izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiāli ir precīzi, un tie sniedz papildu ieskatu saturā.	Loģiskā secībā apraksta visus rezultātus, kas attiecas uz darba mērķi, pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi un sasniegti ar izmantotajām pētījuma metodēm. Analizē pētījuma datus, identificējot kļūdainus datus, aprakstot un skaidrojot atklātās likumsakarības, salīdzinot rezultātus ar primāriem informācijas avotiem, izmantojot datubāzes. Veic datu analīzi, izmantojot zinātniskās valodas stilu. Izklāsta rezultātus pārdomātā veidā, pamatojot izvēli, atbilstoši un saskaņā ar izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Pārskata materiālus veido vizuāli uzskatāmus, precīzus, un tie sniedz padziļinātu ieskatu saturā.

6.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

Pētījuma rezultātu praktiskā nozīme un lietojamība, pētījuma vērtējums un iespējamie uzlabojumi, secinājumi	1 punkts	3 punkti	4 punkti	6 punkti
	Vispārīgi apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, nepamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem. Pētījuma izvērtējumā norāda nebūtiskus vai konstatē atsevišķus pētījuma trūkumus vai ierobežojumus. Ierosina uzlabojumus, ko nav iespējams īstenot. Apraksta neatbilstošus ieteikumus turpmākajiem pētījumiem. Formulē secinājumus, kas nav balstīti iegūto rezultātu analīzē, vai nepilnīgi saista izvirzīto pētījuma jautājumu un/ vai hipotēzi ar iegūtajiem rezultātiem, formulējot secinājumus par saskatītajām likumsakarībām.	Daļēji apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem. Pētījuma izvērtējumā pieļauj neprecizitātes, aprakstot pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Ierosina nebūtiskus uzlabojumus, kas neietekmē iegūto datu ticamību un precizitāti. Apraksta ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi nenorādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus. Formulē secinājumus atbilstoši izvirzītajam pētījuma jautājumam un/vai hipotēzei, tomēr tie tikai daļēji rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas (piemēram, ir plašāki, nekā to pieļauj pētījuma rezultāti), un/vai secinājumos iekļauti vispārzināmi fakti un teorētiskās atziņas.	Daudzpusīgi apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem. Pētījuma izvērtējumā ietver būtiskākos pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Piedāvā reālus, konkrētus iespējamos pētījuma uzlabojumus identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem. Apraksta būtiskākos ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi un detalizēti norādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus. Formulē secinājumus, kas rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas, un sniedz daļējas atbildes uz izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi.	Visaptveroši apraksta rezultātu praktisko nozīmi un lietojamību, pamatojot ar pētījumos iegūtiem faktiem un ar atbilstoši un korekti apstrādātiem datiem. Pētījuma izvērtējumā apraksta visus pētījuma trūkumus un ierobežojumus. Piedāvā iespējamos pētījuma uzlabojumus vai citus reālus, konkrētus risinājuma veidus identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem. Apraksta daudzpusīgus ieteikumus turpmākajiem pētījumiem, precīzi un detalizēti norādot tēmas, kurām nepieciešama rūpīgāka pārbaude un kuras var atklāt jaunus pētījuma virzienus. Formulē secinājumus, kas ir analītiski, rodas no iegūto rezultātu analīzes un interpretācijas, un sniedz pilnīgas atbildes uz izvirzīto pētījuma jautājumu un/vai hipotēzi. Apraksta secinājumu ierobežojumus, atsaucoties uz pierādījumu trūkumu.
Organizācija, struktūra, noformējums (tai	1 punkts	3 punkti	4 punkti	6 punkti
	Neskaidri vai nepārliecinoši organizē paustās idejas darbā.	Daļēji skaidri organizē paustās idejas darbā.	Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju, veidojot kopējo argumentu.	Demonstrē loģisku pausto ideju organizāciju – iekļauj pārejas, lai

skaitā atsauces un bibliogrāfiskās norādes) un darba valoda	Nodaļas iekšējai struktūrai trūkst loģiskas organizācijas. Teksta daļas ir daļēji saskaņotas, taču kopumā nav vienotas. Noformē darbu neatbilstoši prasībām. Nepieciešamajās vietās atsauces neizmanto vai izmanto dažviet. Atsauču noformējums neatbilst kādam vispārpieņemtam stilam. Literatūras sarakstā nenorāda bibliogrāfiskās norādes, vai to uzskaitījums ir nepilnīgs. Rakstveida tekstu veido stilistiski nekorektu un neviendabīgu. Pieļauj vairākas būtiskas pareizrakstības nepilnības, kas apgrūtina teksta uztveri.	Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, tomēr dažas idejas lietotas nevietā un/vai neatbilst formulētajai problēmai. Noformē darbu daļēji atbilstoši prasībām. Izmanto atsauces, bet darbā tās nav lietotas visās nepieciešamajās vietās (dažviet atsauces trūkst). Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces neatbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam). Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes neatbilstoši vispārpieņemtam stilam. Rakstveida tekstu veido, pārsvarā ievērojot noteiktu valodas stilu, tomēr tas nav viendabīgs. Pieļauj vairākas nebūtiskas pareizrakstības nepilnības, tomēr tās neapgrūtina teksta uztveri.	Veido saskaņotu un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, iekļauj pārejas starp paustajām idejām un teksta daļām. Teksta daļas ir savstarpēji saskaņotas. Noformē darbu pārsvarā atbilstoši prasībām, ir iespējamas dažas nebūtiskas nepilnības. Atbilstoši izmanto atsauces gandrīz visās nepieciešamajās vietās (pāris vietās atsauces nenorāda). Atsauču noformējums ne visos gadījumos ir precīzs (piemēram, noformē atsauces atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam, tomēr nekonsekventi). Literatūras sarakstā nekonsekventi noformē bibliogrāfiskās norādes, un tās atbilst atšķirīgiem stiliem. Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu un vienotu. Kopumā ievēro pareizrakstības normas, pieļaujot atsevišķas pareizrakstības kļūdas, tomēr tās neietekmē teksta uztveri.	teksta daļas labi saplūst kopā, un tādējādi rada pārliecinošu argumentāciju. Veido saskaņotu, vispusīgi un loģiski sakārtotu nodaļas iekšējo struktūru, ja nepieciešams, izmanto apakšvirsrakstus, kas lasītāju rosina pašam izdarīt secinājumus un/vai iedziļināties formulētajā problēmā. Noformē darbu pilnībā atbilstoši prasībām. Atsauces ir noformētas korekti. Atbilstoši izmanto atsauces visās nepieciešamajās vietās. Literatūras sarakstā noformē bibliogrāfiskās norādes atbilstoši kādam vispārpieņemtam stilam. Rakstveida tekstu veido stilistiski korektu, vienotu un pārdomātu. Pilnībā ievēro pareizrakstības normas.
Darba izstrādes savlaicīgums un disciplīna	0 punkti Darba gala versija nodota pēc paredzētā termiņa.	1 punkts Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, darba daļas nodotas pēc paredzētā termiņa.	2 punkti Darba gala versija nodota paredzētajā termiņā, vairums darba daļas nodotas tam paredzētajā termiņā.	3 punkti Darba gala versija un darba daļu nodošanā ievēroti visi nodošanas termiņi.

6.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

3. Pielikums "Portfolio vērtēšanas kritēriju snieguma līmeņa apraksts"

Kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Projekta darba veidam raksturīgo prasmju izvērtējums				
Pierādījumi	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Pievieno pierādījumu(-us), kas neatbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas nepietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas daļēji atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas daļēji pietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas kopumā atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas pietiekami atspoguļo identificētās prasmes apguvi.	Pievieno pierādījumu(-us), kas pilnībā atbilst identificētajai prasmei. Iekļauj pierādījumu klāstu, kas visaptveroši un detalizēti atspoguļo identificētās prasmes apguvi.
Refleksija	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Paustajās pārdomās neprecīzi pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmi un/vai neapraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi; paustās pārdomas neietver turpmākos iespējamos izaugsmes mērķus (ilgtermiņā un īstermiņā). Neizvērtē prasmes apguves līmeni – norāda nebūtiskus vai konstatē atsevišķus trūkumus vai ierobežojumus; piedāvā neīstenojamus uzlabojumus, apraksta tos pārāk vispārīgi – nav skaidrs, vai un kā aprakstīto prasmi varētu uzlabot.	Pārāk vispārīgi (nepieciešami precizējumi) vai tikai dažās paustajās pārdomās skaidri pamato, kas paskaidrotu pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmi, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi, un iezīmē, kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Nepilnīgi izvērtē prasmes apguves līmeni, neprecīzi aprakstot iespējamos kļūdu iemeslus; piedāvā nebūtiskus uzlabojumus.	Vairumā paustajās pārdomās skaidri pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmi, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi, un iezīmē, kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Demonstrē spēju izvērtēt prasmes apguves līmeni, apraksta iespējamos kļūdu iemeslus; piedāvā uzlabojumus attiecībā uz identificētajiem trūkumiem un ierobežojumiem.	Visās paustajās pārdomās skaidri, detalizēti un visaptveroši pamato pierādījuma(-u) nozīmi attiecībā pret identificēto prasmi, apraksta, kā pierādījums demonstrē prasmes izaugsmi un kādi ir turpmākie iespējamie izaugsmes mērķi (ilgtermiņā un īstermiņā). Demonstrē spēju efektīvi izvērtēt prasmes apguves līmeni un iespējamos kļūdu iemeslus; piedāvā uzlabojumus vai citus alternatīvus risinājuma veidus.
Projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējums				
Izvērtējums	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti

	Atbild uz vienu no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, vienpusīgi un/vai virspusīgi reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.	Atbild uz diviem no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, vienpusīgi, tomēr skaidri un pamatoti reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.	Atbild uz trim no četriem projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem. Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, skaidri, pamatoti un daudzpusīgi, bet ne visaptveroši reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un starp tām pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.	Atbild uz visiem (četri no četriem) projekta darba īstenošanas procesa pašnovērtējuma jautājumiem (četri no četriem). Izmantojot kritiskās domāšanas prasmes, skaidri, pamatoti un visaptveroši (zināšanu un prasmju lietošanas un emociju un sajūtu pieredzes) reflektē par savu pieredzi projekta darba īstenošanas procesā un pamanītām sakarībām, kas veicina mācīšanos.

6.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

4. Pielikums "Prezentācijas vērtēšanas kritēriju snieguma līmeņa apraksts"

Kritērijs	Sācis apgūt	Turpina apgūt	Apguvis	Apguvis padziļināti
Satura pārzināšana	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Prezentācijā iekļauj saturu, kas minimāli atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, bet neatklāj tā būtību. Nepārzina un nepārvalda saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas daļēji atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un tikai daļēji atklāj tā būtību. Nepietiekami pārzina saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas kopumā atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un atklāj tā būtību. Orientējas un kopumā pārvalda saturu, kuru prezentē.	Prezentācijā iekļauj saturu, kas pilnībā un precīzi atbilst projekta darba tematam un apgūtajam projekta darba īstenošanas procesā, un atklāj tā būtību. Pārzina un brīvi pārvalda saturu, kuru prezentē.
Prezentācijas struktūra un vizuāli tehniskais noformējums	0 punkti	1 punkts	2 punkti	3 punkti
	Visā prezentācijā satura izklāstā neievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izklāsta neprecīzi un pārāk izvērsti. Prezentācijā neievēro teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu veido atšķirīgā dizainā, un tas apgrūtina satura uztveri. Darbā nav izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas), vai arī to lietojums ir bezmērķīgs	Tikai atsevišķās daļās satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu vietām izklāsta aprakstoši, taču bieži vien pietrūkst kodolīguma un/vai precizitātes. Prezentācijā ievēro tikai dažas teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu atsevišķās vietās veido vienotā dizainā, tomēr tas vietām apgrūtina satura uztveršanu. Darbā izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas), taču to lietojuma mērķis nav skaidrs.	Pārsvarā visā prezentācijā satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izstāsta aprakstoši, kodolīgi, taču vietām pietrūkst precizitātes. Prezentācijā ievēro lielāko daļu teksta noformējuma prasību. Prezentācijas noformējumu kopumā veido vienotā dizainā, un tas ir viegli uztverams, tomēr vietām tas nedaudz apgrūtina satura uztveršanu. Darbā mērķtiecīgi izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas).	Visā prezentācijā satura izklāstā ievēro secīgumu, loģiskumu starp daļām un to savstarpējo sasaisti. Saturu izklāsta aprakstoši, kodolīgi un precīzi, akcentējot būtiskāko. Prezentācijā ievēro visas teksta noformējuma prasības. Prezentācijas noformējumu veido vienotā dizainā, un tas atvieglo satura uztveršanu. Mērķtiecīgi un pārdomāti izmantoti vizuālie materiāli (piemēram, skices, attēli, diagrammas)
Komunikācija	0 punkti	0,5 punkti	1 punkts	1,5 punkti
	Izmanto nepārliecinošas runas stratēģijas, nepārvalda ķermeņa valodu. Nepārvalda telpu, veido	Lieto daļēji pārliecinošas runas stratēģijas un ierobežoti pārvalda ķermeņa valodu. Nepilnīgi pārvalda	Prezentācijas saturu prezentē mērķtiecīgi, taču reizēm novirzās no tēmas. Izmanto galvenokārt	Prezentācijas saturu prezentē mērķtiecīgi, brīvi un plūstoši, izmantojot pārliecinošas runas

	mērķim un auditorijai neatbilstošu tēlu. Mutvārdu tekstā valodas plūdums ir nevienmērīgs, daudz lieku paužu; neverbālie izteiksmes līdzekļi ir neiederīgi vai samāksloti. Neievēro laika ietvaru.	telpu, veido mērķim un auditorijai nepietiekami atbilstošu tēlu, izmanto daļēji piemērotus tehniskos un vizuālos palīglīdzekļus. Mutvārdu tekstā dažos gadījumos valodas plūdums ir nevienmērīgs; izmanto neverbālos izteiksmes līdzekļus, kas daļēji nesader ar teksta saturu. Kopumā ievēro laika ietvaru, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	pārliecinošas runas stratēģijas un pārvalda ķermeņa valodu. Pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai atbilstošu tēlu, izmanto piemērotus tehniskos un vizuālos palīglīdzekļus. Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums; izmanto iederīgus neverbālos izteiksmes līdzekļus. Ievēro laika ietvaru.	stratēģijas un pilnībā pārvaldot ķermeņa valodu. Pārliecinoši pārvalda telpu, veido mērķim un auditorijai atbilstošu tēlu, prasmīgi izmanto piemērotus tehniskos un vizuālos palīglīdzekļus. Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums; meistarīgi un radoši izmanto iederīgus verbālos un neverbālos izteiksmes līdzekļus. Ļoti precīzi ievēro laika ietvaru, izmantojot visu paredzēto laika ietvaru un nepārsniedzot to.
Atbildes uz jautājumiem	0 punkti	0,5 punkti	1 punkts	1,5 punkti
	Sniedz īsas, nekonkrētas atbildes uz dažiem jautājumiem, izmantojot atsevišķus vārdus un vienkāršas frāzes, un/vai sniegtās atbildes neatbilst darba saturam.	Uz lielāko daļu jautājumu sniedz īsas un vienkāršas atbildes, kas tikai daļēji saistās ar darba saturu un/vai nav pārliecinošas (izmantojot iegaumētas frāzes), un/vai atbild uz jautājumiem ar intervētāja palīdzību.	Uz visiem jautājumiem sniedz atbildes, kas saistās ar darba saturu, dažreiz pamatojot ar piemēriem vai argumentiem, taču ne visas atbildes apliecina autora pārliecību.	Uz visiem jautājumiem sniedz atbildes, kas saistās ar darba saturu, pamatojot ar piemēriem vai argumentiem, un demonstrē pārliecību, akcentējot paralēles ar iepriekš teikto.

7..pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

Atbilstoši Ministru kabineta 2019. gada 3. septembra noteikumiem Nr. 416

Izglītojamā mācību snieguma vērtēšana kursā "Valsts aizsardzības mācība"

1. Izglītojamā mācību sniegumu kursā "Valsts aizsardzības mācība" (turpmāk – kurss) atbilstoši plānotajam sasniedzamajam rezultātam vērtē saskaņā ar šādiem kritērijiem:

1.1. demonstrēto zināšanu, izpratnes, pamatprasmju apjoms un kvalitāte;

1.2. atbalsta nepieciešamība;

1.3. spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā.

2. Izglītojamā mācību sniegumu kursā vērtē atbilstoši tabulā noteiktajiem mācību snieguma līmeņu aprakstiem:

Nr. p. k.	Kritērijs	Nav apguvis	Daļēji apguvis	Apguvis
1.	Demonstrēto zināšanu, izpratnes, pamatprasmju apjoms un kvalitāte	izglītojamā sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts nav sasniegts	izglītojamā sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts daļēji un tas nav noturīgs	izglītojamā sniegums (demonstrētās zināšanas, izpratne, pamatprasmes) liecina, ka plānotais sasniedzamais rezultāts sasniegts pilnībā un tas ir noturīgs
2.	Atbalsta nepieciešamība	izglītojamajam nepieciešams atbalsts un regulāri pedagoga apstiprinājumi uzdevuma izpildei	izglītojamajam dažkārt nepieciešams pamudinājums, lai sekotu uzdevuma izpildei	izglītojamais uzdevumu izpilda patstāvīgi
3.	Spēja lietot apgūto tipveida vai nepazīstamā situācijā	izglītojamais demonstrē sniegumu ar atbalstu zināmā tipveida situācijā	izglītojamais demonstrē sniegumu pārsvarā patstāvīgi tipveida situācijā, atsevišķā gadījumā – arī mazāk zināmā situācijā. Ja nepieciešams, izmanto atbalsta materiālus	izglītojamais demonstrē sniegumu gan zināmā tipveida situācijā, gan nepazīstamā situācijā

3.2. vērtējumu "daļēji apguvis" un "apguvis" piemērošanu temata, mācību gada un kursa noslēgumā;

3.3. mācību snieguma vērtēšanas organizēšanu un dokumentēšanu: pārbaudes darbu plānošanu, formas un vērtēšanas kritērijus;

3.4. izglītojamā attaisnojošu iemeslu dēļ iepriekš neiegūto mācību snieguma vērtējumu ieguvi;

3.5. izglītojamā mācību snieguma vērtējuma uzlabošanas iespējas mācību gada un kursa noslēgumā.

4. Vērtējumu "nav apguvis" kursa noslēgumā piemēro, ja izglītojamais nav ieguvis kursā vismaz astoņus vērtējumus un nespēj demonstrēt pēctecīgu satura apguvi un pozitīvu satura apguves dinamiku.

5. Vērtējumu mācību gada un kursa noslēgumā var apstrīdēt, ja tas ietekmē izglītojamā tiesības un intereses.

DZIMTĀS VALODAS JOMAS VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

8.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

TEKSTVEIDES (PĀRSPRIEDUMA) VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI PAMATSKOLĀ (30 punkti)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, punkti				
1. Temata atklāsme **0 punktu,** ja darbs neatbilst pārsprieduma žanra domrakstam un/vai tematam. **Darbs netiek vērtēts.**	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**	**5 punkti**
	Saturs daļēji atbilst tematam un pārsprieduma žanram (dominē vēstījuma un/vai apraksta elementi). Skatījums uz tematu ir virspusējs. Izteiktās domas ir frāžainas.	Saturs atbilst tematam un pārsprieduma žanram, taču temats atklāts vienkāršoti, ir novirze no temata. Spriedumi ir trafareti/ neveikli, nav iekļauti secinājumi.	Saturs atbilst tematam un pārsprieduma žanram, taču temats ir sašaurināts vai paplašināts. Vispārīgi spriedumi un secinājumi, kas pilnībā neatklāj temata būtību un autora personisko attieksmi.	Pārsprieduma saturs atbilst tematam. Temats aplūkots loģiski un saprotami; tekstā ietverti atsevišķi patstāvīgi spriedumi un secinājumi, daļēji atklāta autora personiskā attieksme.	Temats izprasts un saturīgi izvērsts. Patstāvīgas domas. Temats aplūkots plaši, loģiski un saprotami; atklāta autora personiskā attieksme un pārliecinoši secinājumi.
2. Argumentēšana	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**	**5 punkti**
	Tekstā izmantoti vispārīgi apgalvojumi, tie nav pamatoti ar faktiem vai autora personisko attieksmi/pieredzi. Darbs ir bezpersonisks.	Tekstā iekļautie apgalvojumi ir sašaurināti vai pārāk vispārīgi un nav pamatoti ar faktiem. Argumentēšanai izmantota tikai autora personiskā attieksme/pieredze.	Tekstā iekļautie apgalvojumi ir saprotami, tie ir saistīti ar teksta saturu. Argumentēšanai izmantota autora personiskā attieksme/pieredze. Ir 1 skaidri formulēts kultūras/literatūras un/vai nozīmīgu sabiedrisko norišu fakts.	Tekstā iekļautie apgalvojumi ir skaidri formulēti. Pierādījumi ir skaidroti un atklāj rakstītāja personisko attieksmi/pieredzi. Argumentēšanai izmantoti 2 vai 3 skaidri formulēti kultūras/literatūras un/vai nozīmīgu sabiedrisko norišu fakti. Kāda fakta izvēlē trūkst mērķtiecīguma.	Tekstā iekļautie apgalvojumi ir formulēti skaidri un precīzi. Pierādījumi ir izvērsti un skaidroti, atklājot rakstītāja personisko attieksmi/pieredzi. Argumentēšanai izmantoti 2 vai 3 skaidri, precīzi un mērķtiecīgi formulēti kultūras/literatūras un/vai nozīmīgu sabiedrisko norišu fakti.
3. Teksta struktūra un apjoms Ja teksta apjoms ir mazāks par 120 vārdiem, darbs netiek vērtēts	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**	
	Darbs nav plānveidīgs. Trūkst nobeiguma vai ievada. Nav dalījuma rindkopās. Nav ievērotas atkāpes. Teksta apjoms nav pietiekams temata atklāsmei – 120-150 v. (*kritērijos **gramatikas, ortogrāfijas un interpunkcijas normas** kļūdu skaitu reizina ar 2*).	Darba plānojums ir formāls, maz saistības ar saturu. Teksta daļu apjoms ir nesamērīgs, nepamatoti plašs/īss ievads vai nobeigums. Atkāpes un dalījums rindkopās ir daļēji ievērots. Trūkst saistījuma starp rindkopām. Teksta apjoms ir ievērots daļēji –– 151-249 v.	Teksts ir plānveidīgs, bet pietrūkst mērķtiecības galvenās domas atklāsmē. Atkāpes un dalījums rindkopās ir daļēji ievērots. Vietām nav saistījuma starp rindkopām. Ir ievērots noteiktais apjoms. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	Teksts ir plānveidīgs, loģisks, strukturāli vienots. Ievērots dalījums 4 vai 5 rindkopās, tās ir saturiski saistītas. Ir ievērotas atkāpes. Ir ievērots noteiktais apjoms. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	

4. Vārdu krājums**	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Tekstā ir vienveidīgs un ierobežots vārdu lietojums, kā arī nozīmes ziņā neprecīzu vārdu lietojums.	Tekstā kopumā ir atbilstošs vārdu lietojums, taču ir pieļauta nepamatota vārdu atkārtošanās un frāžainība, kā arī nozīmes ziņā neprecīzu vārdu lietojums.	Tekstā ir daudzveidīgs vārdu un izteiksmes līdzekļu lietojums. Pieļautās neprecizitātes neapgrūtina teksta uztveri.	Tekstā ir tematam un satura atklāsmei atbilstošs, bagātīgs un precīzs vārdu un izteiksmes līdzekļu lietojums. Pieļaujama viena neprecizitāte.
5. Gramatikas normas**	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Tekstā kopumā ir pieļautas 8–11* atkāpes no literārās valodas normām dažādu vārdformu un/vai sintaktisko konstrukciju lietojumā, tās apgrūtina teksta uztveri.	Tekstā kopumā ir pieļautas 4–7 atkāpes no literārās valodas normām dažādu vārdformu un/vai sintaktisko konstrukciju lietojumā, kas vietām apgrūtina teksta uztveri.	Tekstā kopumā ir pieļautas 2 vai 3 atkāpes no literārās valodas normām dažādu vārdformu un/vai sintaktisko konstrukciju lietojumā, kas neapgrūtina teksta uztveri.	Tekstā ir ievērotas literārās valodas normas dažādu vārdformu un/vai sintaktisko konstrukciju lietojumā. Pieļaujama 1 kļūda.
6. Ortogrāfijas normas**	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Tekstā pieļautas 8–11* ortogrāfijas kļūdas.	Tekstā pieļautas 4–7 ortogrāfijas kļūdas.	Tekstā pieļautas 2 vai 3 ortogrāfijas kļūdas.	Tekstā ir ievērotas ortogrāfijas normas. Pieļaujama 1 kļūda.
7. Interpunkcijas normas	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Pieļautas 8–11* interpunkcijas kļūdas.	Pieļautas 4–7 interpunkcijas kļūdas.	Pieļautas 4–7 interpunkcijas kļūdas.	Tekstā ir precīzi ievērotas interpunkcijas normas. Pieļaujama 1 kļūda.

***12 un vairāk kļūdu** (kritēriji: *Gramatikas normas. Ortogrāfijas normas. Interpunkcijas normas.*) – **0 punktu.**
**** Vārdu krājuma, gramatikas, ortogrāfijas kļūdu veidi (tabula pielikumā).**
Pārspriedumu nevērtē, ja

- uzdevums nav izpildīts;
- darbs neatbilst kādam no piedāvātajiem tematiem;
- darbs apjoms ir mazāks par 120 vārdiem;
- darbs nav salasāms vai atrodas ārpus tekstam paredzētā laukuma;
- darbā vērojamas plaģiāta pazīmes;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Eksāmena latviešu valodā 9. klasei "Darba vērtētāja lapa", 2026
(www.viaa.gov.lv/lv/media/51303/download?attachment)

MUTVĀRDU RUNAS VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI PAMATSKOLĀ (20 punkti)

Vērtēšanas kritērijs	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
1.Temata atklāsme un argumentēšana *(vērtē tikai runā)*	Temats nav pilnībā izprasts, skatījums ir virspusējs. Runa ir bezpersoniska, argumenti nav pamatoti ar faktiem, izmanto vispārīgus apgalvojumus.	Vērojamas novirzes no temata; temats atklāts daļēji. Runātāja personiskā attieksme tiek nosaukta formāli, temata aktualitāte nav atklāta. Argumentēšanai izmanto tikai personisko pieredzi vai tikai faktus par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Pamatojumam neizmanto informatīvu tekstu vai literāru darbu, kas saistīts ar izvēlēto tematu.	Temats ir nosaukts, izprasts un atklāts teksta saturā, taču tas ir paplašināts vai sašaurināts. Runātāja personiskā attieksme un/vai temata aktualitāte tiek atklāta daļēji. Argumentēšanai izmanto personisko pieredzi un vismaz vienu saprotami formulētu faktu par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Izmanto vispārīgu informāciju no informatīva teksta vai literāra darba, kas saistīts ar izvēlēto tematu.	Temats ir nosaukts, izprasts un skaidri atklāts teksta saturā. Ir atklāta runātāja personiskā attieksme, temata aktualitāte tiek atklāta un pamatota. Argumentēšanai izmanto personisko pieredzi un skaidri un precīzi formulētus faktus par sabiedriskajām un/vai kultūras norisēm Latvijā/pasaulē. Pierādījumam izmanto informatīvu tekstu vai literāru darbu, kas saistīts ar izvēlēto tematu.
2. Runas uzbūve un runas plūdums *(vērtē tikai runā)*	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Runas uzbūve tikai daļēji atbilst saziņas situācijai, tajā nav iekļautas vairākas teksta daļas (piemēram, ievads, nobeigums). Runa ir haotiska. Runā ir nemotivētas pauzes. Runa ir ļoti klusa, grūti saklausāma. Runa īsāka par 2 minūtēm.	Runas uzbūve pamatā atbilst saziņas situācijai, taču tā nav pilnībā pārdomāta, tajā nav iekļauta kāda teksta daļa (piemēram, ievads, nobeigums). Starp teksta daļām nav ievērota loģiska sasaiste. Var būt pauzes, meklējot vārdus. Runa ir monotona vai pārspīlēti tiek izmantotas balss intonācijas. Runas ilgums pamatā ir ievērots, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	Runas uzbūve atbilst saziņas situācijai, saturs ir plānveidīgs un secīgi izklāstīts, tomēr atsevišķas teksta daļas nav proporcionālas – tās ir pārāk izvērstas vai sašaurinātas (piemēram, pārāk garš/īss ievads vai nobeigums). Dažkārt var būt pauzes, meklējot precīzāku izteiksmi. Cenšas izmantot balss intonāciju. Runas ilgums (3–5 minūtes) ir ievērots.	Runas uzbūve pilnībā atbilst saziņas situācijai. Runa ir strukturēta, teksta daļas (ievads, galvenā daļa, nobeigums) ir saturiski saistītas un samērīgas. Runā brīvi un pārliecinoši. Maina balss intonācijas, lai uzsvērtu teiktā jēgu. Runas ilgums (3–5 minūtes) ir ievērots.

3. Vārdu krājums un gramatika* *(vērtē gan runā, gan saziņā)* **0 punktu, vārdu krājums ierobežots, traucē uztvert stāstījumu, neveido atbildi.*	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Nepietiekams vārdu krājums un grūtības vārdu izvēlē, izklāstot temata saturu un atbildot uz jautājumiem. Runas situācijai un komunikācijas nolūkam nepiemērots vārdu lietojums un pēc formas vienveidīgi izteikumi. Runā pieļauj nozīmīgas vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, kas traucē uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem. Atbildes uz jautājumiem formulētas neskaidri, nepabeigtos teikumos vai frāzēs. Nav saskaņots laiks, dzimte, locījumi.	Pietiekams vārdu krājums, lai izklāstītu skaidri runas saturu un atbildētu uz jautājumiem; taču atsevišķos gadījumos ir grūtības precīzu vārdu izvēlē, izpaužas liekvārdība. Runā pieļauj vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, kas apgrūtina uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem. Atbildot uz jautājumiem, vārdu krājums un valodas lietojums būtiski atšķiras no sagatavotā stāstījuma.	Pietiekams vārdu krājums, lai izklāstītu runas saturu un atbildētu uz jautājumiem; runas situācijai un komunikācijas nolūkam atbilstošs vārdu lietojums. Runā un atbildēs uz jautājumiem pieļauj vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas, bet tās netraucē uztvert stāstījumu un atbildes uz jautājumiem.	Plašs, bagāts vārdu krājums (piemēram, sinonīmi, frazeoloģismi un citi iederīgi valodas līdzekļi). Runas situācijai un komunikācijas nolūkam atbilstošs vārdu lietojums, kas ļauj brīvi, skaidri un pārliecinoši izteikties par tematu un atbildēt uz jautājumiem. Runā un atbildēs uz jautājumiem pieļauj dažas nebūtiskas vārdu krājuma un/vai gramatikas kļūdas.
4. Saziņa (jautājumu izpratne un atbilžu uz jautājumiem saturs)* *(vērtē tikai saziņā)* **0 punktu – nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem, vai atbild tikai uz vienu jautājumu.*	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Atbild uz diviem jautājumiem un/vai jautājumus izprot daļēji, nespēj skaidri formulēt savu atbildi/atbild īsi, formāli.	Atbild uz trim jautājumiem. Jautājumus izprot, atbildes ir vispārīgas.	Atbild uz trim jautājumiem. Jautājumus izprot, domu izklāsts skaidrs, taču atbildes nav pietiekami izvērstas vai kāda no atbildēm daļēji atklāj viedokli/attieksmi/vērtējumu.	Atbild izvērsti, precīzi un skaidri uz trim jautājumiem. Spēj brīvi pamatot savu viedokli/attieksmi/vērtējumu.
5. Runas plūdums un domas strukturēšana saziņā* *(vērtē tikai saziņā)* **0 punktu – nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem, vai atbild tikai uz vienu jautājumu.*	**1 punkts**	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
	Sniegtajās atbildēs ir pauzes, parazītvārdi un parazītskaņas (piemēram, "ēmm", "nu, lūk"), kas apgrūtina runātā uztveri. Vērojama vilcināšanās un iederīgu vārdu meklēšana. Domas ir fragmentāras.	Sniegtajās atbildēs ir pauzes vai parazītvārdi un parazītskaņas, kas dažkārt apgrūtina runātā uztveri. Kādā no atbildēm vērojama vilcināšanās. Domas izklāstā reizēm trūkst loģiskuma.	Sniegtajās atbildēs var būt pauzes, taču tās neapgrūtina runātā uztveri. Doma ir izklāstīta loģiski, bet dažreiz trūkst strukturētības.	Runas plūdums, atbildot uz jautājumiem, ir brīvs un pārliecinošs. Doma izklāstīta skaidri, loģiski, strukturēti un mērķtiecīgi.

****Runas traucējumus, akcentu un neverbālos izteiksmes līdzekļus nevērtē.**

Eksāmena latviešu valodā 9. klasei "Darba vērtētāja lapa", 2026
(www.viaa.gov.lv/lv/media/51303/download?attachment)

TEKSTVEIDES (ĪSĀ VIEDOKĻRAKSTA) VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJU PAMATSKOLĀ (9 punkti) PARAUGS

Kritēriji / Punkti	Saturs	Stils	Ortogrāfijas kļūdas un interpunkcijas kļūdas
3	Saturs atbilst tematam. Domas izteiktas plānveidīgi un loģiski, tās ir pamatotas.	Dažādas un stilistiski iederīgas teikumu konstrukcijas. Viegli uztverams teksts. Pieļaujama viena neprecizitāte vārdu izvēlē.	0
2	Saturs atbilst tematam. Izteiktās domas pamatotas, bet atkārtojas.	Vienveidīgi teikumi. Viena kļūda teksta uzbūvē vai divas stila kļūdas.	1–2
1	Izteikts pretrunīgs viedoklis. Domas nepamatotas vai haotiskas.	Trīs vai četras stila kļūdas.	3–4
0	Darbs neatbilst tematam. Tekstā paustā doma nav uztverama.	Piecas un vairāk stila kļūdu.	5 un vairāk

Vērtējamās stila kļūdas:

- nepamatoti atdalīti un nepareizi novietoti palīgteikumi;
- nepilnīgi, nepabeigti teikumi;
- nepareizi lietots „ka" un „kad";
- nepamatota personas un laiku maiņa;
- šķīruma un/vai vienojuma saikļu nemotivēts lietojums;
- saturiski neloģisks teikums;
- neloģiska vārdu secība un kļūdas sintaktisko saistījumu izveidē;
- vārdu izvēles un vārdu formu izveides kļūdas.

Eksāmena latviešu valodā 9. klasei "Darba vērtētāja lapa", 2022
(www.viaa.gov.lv/lv/media/22758/download?attachment)

TEKSTVEIDES (PĀRSPRIEDUMA) VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI LATVIEŠU VALODAS OPTIMĀLĀ MĀCĪBU SATURA APGUVES LĪMENIM (40 punkti)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	**2 punkti**	**3 punkti**	**4 punkti**
1. Temata atklāsme (kopā 8 p.)* 1.1. Temata izpratne un vērtējums (4 p.)	Temats atklāts virspusīgi, vērojama novirze no tā, temata aktualitāte nav nosaukta.	Temats ir daļēji atklāts – tas ir sašaurināts vai paplašināts; temata aktualitāte ir nosaukta.	Temats ir izprasts un pietiekami atklāts; temata aktualitāte ir raksturota.	Temats ir izprasts un izvērsts; temata aktualitāte ir raksturota un pamatota.
1.2.Tematā risinātā problēma (4 p.)	Problēma pieminēta vispārīgi, frāžaini.	Problēma ir nosaukta, trūkst loģiska pamatojuma un personiskā vērtējuma.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota; ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Problēma ir skaidra, loģiski pamatota, ir piedāvāts risinājums, patstāvīgi spriedumi izriet no personiskās pieredzes, var būt arī netipisks skatījums.
2. Argumentēšana* (kopā 8 p.) 2.1. Argumentu saikne ar tematu (4 p.)	Formulēti apgalvojumi, kas nav saistīti ar tematu vai pieteikto problēmu.	Formulēti vispārīgi vai sašaurināti apgalvojumi, kas daļēji atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.	Formulētie apgalvojumi atbilst tematam un pieteiktajai problēmai. Viens no apgalvojumiem ir pārāk vispārīgs vai sašaurināts.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pārliecinoši atbilst tematam un pieteiktajai problēmai.
2.2.Argumentu izvērsums (4 p.) *Ja argumentēšanā izmantota informācija tikai no dotajiem tekstiem, maksimālais vērtējums – 3 punkti*	Argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem. Kultūras faktu nav.	Argumenti pamatoti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi. Izvērsts viens kultūras fakts, pieļaujamas 2 faktu kļūdas.	Argumenti pamatoti ar iederīgiem pierādījumiem, izmantojot faktus, kas pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Izvērsti 2 vai 3 kultūras fakti, ir pieļaujama maznozīmīga faktu kļūda, kas neietekmē saturu.	Argumenti pamatoti ar precīziem un iederīgiem pierādījumiem. Mērķtiecīgi izvēlēti un izvērsti vismaz 3 kultūras fakti, tie vispārināti un pēc nepieciešamības papildināti ar savu pieredzi. Faktu kļūdu nav.
3. Teksta struktūra, žanrs un apjoms (4 p.)* *Teksta struktūru vērtē atbilstoši skolēna norādītajam teksta žanram (argumentētā eseja/ pārspriedums).* *Ja teksta žanrs nav norādīts, kritērijā mīnus 1 punkts.* ***Ja teksta apjoms ir mazāks par 150 vārdiem, darbu nevērtē.***	Teksta struktūra nav atbilstoša žanram; dalījums rindkopās neprecīzs, nepārdomāts vai/un haotisks. Teksta apjoms nav pietiekams temata atklāsmei **(kritērijos – *gramatikas normas, ortogrāfijas normas, interpunkcijas normas* – kļūdu skaitu reizina ar 2).**	Teksta struktūra daļēji atbilst žanram; dalījums rindkopās ir nepilnīgs – kāda rindkopa ir pārāk īsa vai pārāk izvērsta; trūkst tematiskas pārejas. Teksta apjoms daļēji atbilst nosacījumiem.	Teksta struktūra pamatā atbilst žanram; teksta daļas ir daļēji tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.	Teksta struktūra atbilst žanram; teksta uzbūve ir loģiska un mērķtiecīga, teksta daļas ir tematiski saistītas; ir ievērots dalījums rindkopās. Teksts atbilst prasītajam apjomam. Pārsniegts apjoms neietekmē vērtējumu.

4. Teksta autora individualitāte (4 p.)*	Teksts ir stereotipisks un šablonisks.	Tekstā fragmentāri vērojamas autora individualitātes izpausmes.	Teksta saturā izpaužas autora individualitāte.	Tekstā pārliecinoši izpaužas autora individualitāte, personība, uzskati un redzesloks.
5. Vārdu krājums un stils (4 p.)**	Vārdu krājums vienveidīgs, tas apgrūtina teksta uztveri. Nav ievērots vienots teksta stils; izteiksmes līdzekļi izmantoti haotiski.	Vārdu krājums ir pietiekams, ir vērojamas atkāpes no valodas stila, tas neapgrūtina teksta uztveri. Daļēji ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļu izvēlē nav vērojams mērķtiecīgs nolūks.	Vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski precīzs. Ir ievērots teksta stils; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi izvēlēti un stilistiski iederīgi.	Vārdu krājums ir pārdomāts, daudzveidīgs, funkcionāli un semantiski precīzs *(individuālā valodas stila pazīmes)*. Teksta stils ir pārdomāts; izteiksmes līdzekļi ir mērķtiecīgi, stilistiski iederīgi un iedarbīgi.
6. Gramatikas normas (4 p.)**	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Ievēroti vārdu veidošanas, vārdu formu un teikumu veidošanas, teikuma daļu attieksmju nosacījumi. Nav kļūdu.
7. Ortogrāfijas normas (4 p.)**	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Nav kļūdu.
8. Interpunkcijas normas (4 p.)	7–10 kļūdas***.	4–6 kļūdas.	1–3 kļūdas.	Nav kļūdu.

*** 0 punktu, ja konkrētais kritērijs nav novērtējams.**
**** Vārdu krājuma un stila, gramatikas, ortogrāfijas kļūdu veidi (tabula pielikumā).**
***** 11 un vairāk kļūdu** (kritēriji: *Vārdu krājums un stils. Gramatikas normas. Ortogrāfijas normas. Interpunkcijas normas.*) **– 0 punktu.**

Atbildi nevērtē, ja

- uzdevums nav izpildīts (pārstāstīts doto tekstu saturs, teksts neatbilst argumentētās esejas/pārsprieduma žanram (piem., vēstījums, apraksts, atstāstījums u. tml.);
- darbs neatbilst kādam no piedāvātajiem tematiem;
- darbs neatbilst apjomam (mazāk par 150 vārdiem);
- darbs nav salasāms vai teksts atrodas ārpus tekstam paredzētā laukuma;
- darbā ir vērojamas plaģiāta pazīmes;
- darbā ir lasāmi cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.

Eksāmena latviešu valodā (optimālais līmenis) "Darba vērtētāja lapa", 2026
(www.viaa.gov.lv/lv/media/51306/download?attachment)

MUTVĀRDU RUNAS VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI OPTIMĀLĀ MĀCĪBU SATURA APGUVES LĪMENIM (20 punkti)

Vērtēšanas kritēriji	Snieguma apraksts, punkti			
	1 punkts	2 punkti	3 punkti	4 punkti
1. Runas saturs. Biļetē formulēto jautājumu/ uzdevumu izpratne un izvērsums skolēna veidotā teksta saturā	Jautājumi/uzdevumi izprasti virspusīgi, skolēna veidotā teksta saturā vērojama daļēja novirze no temata un/vai skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir vienkāršots, shematisks, virspusīgs un bezpersonisks un/vai pārliecinoši atstāsta tekstu.	Jautājumi/uzdevumi ir daļēji atklāti – tie ir sašaurināti vai paplašināti un/vai skatījums uz tiem ir fragmentārs vai vienpusīgs, vienkāršots personiskais vērtējums un/vai vērojams teksta pārstāsts.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pietiekami izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir strukturēts, tajā ir patstāvīgi spriedumi, kas ietver personisko vērtējumu.	Jautājumi/uzdevumi ir izprasti un pārliecinoši izvērsti skolēna veidotā teksta saturā; skatījums uz jautājumiem/ uzdevumiem ir pārdomāts un radoši strukturēts, tajā ietverti patstāvīgi spriedumi, kas ir mērķtiecīgi pamatoti un ietver personisko vērtējumu.
2. Argumentēšana*	Formulēti neskaidri vai nepilnīgi apgalvojumi, tie nav saistīti ar uzdevumiem/jautājumiem; argumenti pierādīti ar vienpusējiem spriedumiem, kas pamatā balstīti uz savu pieredzi, nevis precīziem faktiem.	Formulēti pārāk vispārīgi vai pārāk sašaurināti apgalvojumi, kas neatklāj izpratni par uzdevumiem/ jautājumiem; argumenti pierādīti ar vairākiem pierādījumiem, izmantojot gan vispārīgus, nekonkrētus, arī neprecīzus faktus, gan savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas atbilst uzdevumiem/jautājumiem; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot nepieciešamo informāciju, precīzus faktus, kas var būt papildināti arī ar savu pieredzi.	Formulēti skaidri un precīzi apgalvojumi, kas pilnībā atbilst uzdevumiem/ jautājumiem, salīdzināti dažādi apgalvojumi, izvēloties situācijā atbilstošākos; argumenti pierādīti ar precīziem, pamatotiem un iederīgiem pierādījumiem, izmantojot daudzveidīgu informāciju, savu pieredzi, kā arī vispārinot, iesaistot kontekstuāli iederīgas atsauces un izmantojot iegūtās likumsakarības jaunā kontekstā.

3. Valodas kvalitāte*	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir nepārdomāts, funkcionāli un semantiski neprecīzs; tekstā regulāri tiek pārkāptas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) normas, un tas apgrūtina teksta uztveri.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir daudzveidīgs, tomēr vairāki vārdi nav funkcionāli un/vai semantiski iederīgi kontekstā; tekstā bieži ir sastopamas gramatikas (morfoloģijas un sintakses) nepilnības un kļūdas, kas neapgrūtina teksta uztveri.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir pārdomāts, funkcionāli un semantiski prasmīgi izvēlēts; teksta gramatiskais (morfoloģiskais un sintaktiskais) noformējums atbilst komunikatīvajam nolūkam. Pieļautas dažas kļūdas sarežģītākās gramatiskās konstrukcijās.	Veido tekstu, kurā vārdu krājums ir meistarīgi izvēlēts; teksts ir gramatiski precīzs, mērķtiecīgs un atbilst saziņas nolūkam un kontekstam. Nav gramatisku kļūdu vai pieļautas 1–2 nebūtiskas (piemēram, pārteikšanās) kļūdas.
4. Runas plūdums un laika limita ievērošana* *Laika limita uzskaite sākas no brīža, kad skolēns sāk runu, un tā attiecas tikai uz skolēna runas laiku.*	Mutvārdu tekstā valodas plūdums ir nevienmērīgs, daudz lieku paužu, kas traucē uztvert tekstu. Laika limits nav ievērots, skolēna runas ilgums ir mazāks par 3 minūtēm.	Mutvārdu tekstā ir liekas pauzes, bet tas netraucē uztvert tekstu. Laika limits pamatā ir ievērots, vai arī vērojamas nelielas nobīdes.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums. Laika limits ir ievērots.	Mutvārdu tekstā ir vienmērīgs valodas plūdums, runā prasmīgi izmantotas balss intonācijas. Laika limits ir ievērots.
5. Mijiedarbība saziņas procesā, jautājumu izpratne, atbilžu saturs un izvērsums* *0 punktu, ja skolēns nespēj vai atsakās atbildēt uz jautājumiem*	Daļēji ievēro runātāja kultūru. Atbildot uz jautājumiem, veido ļoti īsas, nepārliecinošas atbildes.	Pamatā ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem strukturēti, tomēr atbildēs trūkst precizitātes.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti un precīzi.	Ievēro runātāja kultūru. Atbild uz jautājumiem pārdomāti, strukturēti, pārliecinoši, precīzi un izvērsti.
Runas traucējumus, akcentu un neverbālos izteiksmes līdzekļus nevērtē Atbildi nevērtē, ja ● uzdevums nav izpildīts vai tā izpildē ignorēti uzdevuma nosacījumi; ● atbildē ir ietverti cilvēka cieņu aizskaroši izteikumi.				

Eksāmena latviešu valodā (optimālais līmenis) "Darba vērtētāja lapa", 2026
(www.viaa.gov.lv/lv/media/51306/download?attachment)

TEKSTVEIDES (ĪSĀ VIEDOKĻRAKSTA) VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJU OPTIMĀLĀ MĀCĪBU SATURA APGUVES LĪMENIM (9 punkti) PARAUGS

<table>
<tr><th>Punkti</th><th>Saturs</th><th>Forma/apjoms</th><th colspan="2">Ortogrāfija, interpunkcija, stils
(vārdu skaits/kļūdu skaits)</th></tr>
<tr><td>4</td><td>Temats izprasts. Patstāvīgas domas, loģisks, argumentēts spriedums, skaidra atbilde uz jautājumu.
(Saprotama un argumentēta atbilde, izpratne par mākslas nozīmi, ietekmi uz cilvēku, kā arī dažādu mākslas veidu savstarpējo mijiedarbību, skaidra personīgā attieksme, minēti konkrēti piemēri, kā citi mākslas veidi sekmē/traucē literāru darbu izpratni.)</td><td rowspan="2"></td><td colspan="2" rowspan="2"></td></tr>
<tr><td rowspan="2">3</td><td rowspan="2">Temats izprasts. Argumentēts viedoklis, skaidra autora pozīcija.
(Laba atbilde ar pamatotu izteikto domu, daļēja argumentācija; runā par mākslas veidiem un to nozīmi kopumā; ir sava personīgā pieredze, kā citi mākslas veidi palīdzējuši/traucējuši saprast literatūru.)</td><td>līdz 70 vārdiem</td><td>vairāk kā 70 vārdu</td></tr>
<tr><td>0</td><td>Ne vairāk kā 1 kļūda.</td></tr>
<tr><td>2</td><td>Temats izprasts. Šaurs izpratnes atspoguļojums
(stāsta tikai par savu pieredzi, vispārīgās frāzēs minot dažādus mākslas veidus, to iespēju ietekmēt lasītāju; trūkst argumentācijas), ir faktu kļūdas, temata sašaurinājums/ paplašinājums. Frāžainība.</td><td>• Ievērota teksta uzbūve / plānojums.
• Ievērots apjoms – 70 un vairāk vārdu.
(Ievēroti abi kritēriji.)</td><td>1-2</td><td>2–4 kļūdas.</td></tr>
<tr><td>1</td><td>Temats izprasts. (Vispārīgas frāzes par mākslas veidiem un personīgo attieksmi pret tiem.) Pretrunīgs viedoklis/ nav argumentācijas, domas haotiskas.</td><td>Ievērota teksta uzbūve/ plānojums, apjoms- 31-69 vārdu.
VAI
Ievērots apjoms 70 un vairāk vārdu /
nav kāda no teksta uzbūves elementiem.
(Nav ievērots viens kritērijs.)</td><td>3-4</td><td>5–7 kļūdas.</td></tr>
<tr><td>0</td><td>Neatbilst tematam / paustā doma nav uztverama.</td><td>Nav vērtējams.
(Nav ievēroti abi kritēriji.)</td><td>5 un vairāk kļūdu.</td><td>8 un vairāk kļūdu.</td></tr>
</table>

Eksāmena latviešu valodā 12. klasei "Darba vērtētāja lapa", 2019
(www.viaa.gov.lv/lv/media/23421/download?attachment)

RADOŠA DARBA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJU PARAUGS

	Temata izpratne/ saturs	Teksta kompozīcija	Darba apjoms	Tēli un mākslinieciskā izteiksme	Vārdu krājums	Valodas stils	Teikumu uzbūve	Ortogrāf. kļūdas	Interpunkc. kļūdas	Rakstu kultūra
4	Temats izprasts, radoši, oriģināli , patstāvīgi spriedumi			Tēlu un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu lietojums spilgti un pārliecinoši atklāj ideju						
3	Saturs izprasts, atsevišķi patstāvīgi un oriģināli spriedumi	Teksta kompozīcija pilnībā atbilst radoša darba būtībai, mērķtiecīgi atklāta doma		Tēlu un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu lietojums pamatā atklāj ideju	Bagāts, tematam atbilstošs vārdu krājums	Vienots stils, nav vai 1 stila kļūda	Daudzveidīgas, stilam atbilstošas teikuma konstrukcijas	1 kļūda	1 kļūda	
2	Daļēji atklāts un izprasts temats, trūkst oriģinalitātes	Darbs plānveidīgs, bet pietrūkst mērķtiecības galvenās domas atklāsmē	Ir ievērots noteiktais apjoms	Tēli un mākslinieciskās izteiksmes līdzekļu lietojums daļēji atklāj ideju	Pamatā saturam atbilstošs vārdu krājums	2-3 kļūdas	Pamatā daudzveidīgas teikuma konstrukcijas	2-3 kļūdas	2-3 kļūdas	Glīts, salasāms, atbilstoši noformēts
1	Temata virspusēja izpratne un saturiska atklāsme	Nav skaidras, galvenajai domai atbilstošas kompozīcijas	Noteiktais apjoms nav sasniegts, bet pārsniedz vismaz pusi no noteiktā	Tēlu un mākslinieciskās izteiksmes nepārliecinošs lietojums	Ierobežots vārdu krājums	4-5 kļūdas	Nepamatoti lietoti vienkāršoti teikumi	4-5 kļūdas	4-5 kļūdas	Vērojamas dažas nepilnības
0	Saturs neatbilst tematam	Haotiski izteiktas domas, nav plānveidības	Apjoms nav ievērots	Nav mērķtiecības tēlu un mākslinieciskās izteiksmes lietojumā	Vārdu krājums traucē uztvert saturu	6 un vairāk stila kļūdas	Teikumu uzbūve traucē uztvert saturu	6 un vairāk kļūdas	6 un vairāk kļūdas	Rakstu kultūra, noformējums traucē uztvert saturu

9.pielikums Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai nr. GV3-26-8-nts no 05.10.2026.

.

Izglītojamo mācību sasniegumu vērtēšanas kārtība sportā un veselībā.

1. Summatīvais vērtējums tiek izlikts katras tēmas noslēgumā-vērtē komplekso sasniedzamo rezultātu, zināšanas un prasmes, ieradumus un caurviju prasmes.
   1.1. Katrai tēmai paredzētas vismaz 10-12 nodarbības.
   1.2. Ar tēmas ieskaites vērtēšanas kritērijiem skolēni tiek iepazīstināti, uzsākot jaunu tēmu.
   1.3. Katrā tēmā ir vismaz viens formatīvais vērtējums-i,ni , procentuālais. Formatīvo vērtējumu skolēns drīkst uzlabot konsultāciju laikā.
   1.4. Ja skolēns attaisnotu iemeslu dēļ ir kavējis kādu stundu tēmā, noslēguma darbā ir "nv" un viņam ir tiesības, individuāli vienojoties ar skolotāju, 3 nedēļu laikā atstrādāt konsultācijā ,ja stundu neatstrādā, pie "nv" tiek izlikts vērtējums atbilstoši nopelnītajiem punktiem.
   1.5. Skolēniem, kuri ir atbrīvoti no sporta nodarbībām uz vienu semestri , tiek piemēroti individuālie stundu plāni ,ņemot vērā speciālistu ieteikumus par kustību un fiziskās slodzes ierobežojumiem, lai skolēns varētu iesaistīties sporta stundā atbilstoši savai veselībai. Uzdevumi, vingrinājumi tiek pielāgoti atļautajai slodzei, ja veselība neļaus pildīt pamata uzdevumus, tad būs jāatbild teorētiski.
   1.6. Ja skolēns slimo un ir ārsta atbrīvojums uz noteiktu laiku, (žurnālā tiek ierakstīts -atb.) un vienojas par laiku, kad tiks nokārtots pārbaudes darbs.
   1.7. Ārsta atbrīvojuma zīmes atrāda sporta skolotājam un pēc tam nodod skolas medmāsai.
2. Paredzamie vērtējumi gada laikā
   2.1. 12.klase- 1 vērtējums sporta spēlē ar atvieglotiem noteikumiem , 2 vērtējumi -kustību māksla , 1 vērtējums- vienspēlē -badmintons
   2.2. 10.-11.klase 2- vērtējumi sporta spēlēs ar atvieglotiem noteikumiem ,2 vērtējumi -kustību mākslā .
   2.3. 9.klase -3 vērtējumi sporta spēles ar atvieglotiem noteikumiem ,1 vērtējums kustības mākslā ,2 vērtējumi -VFS.
   2.4. 8.,7.klase -3 vērtējumi sporta spēlēs,1-vērtējums vienspēlē, 1 vērtējums VFS

3. Gada un kursa vērtējums tiek izlikts atbilstoši Rīgas Valsts 3.ģimnāzijas vērtēšanas kārtībai.

ANGĻU VALODAS AUGSTĀKĀ LĪMEŅA KURSA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

(balstīti uz VIAA centralizētā angļu valodas eksāmena vērtēšanas kritērijiem)

ESEJAS UN PĀRSPRIEDUMI

	Saturs un uzdevuma izpilde (teksta atbilstība uzdevuma prasībām, iedevuma satura izpratne, izmantošana un integrēšana tekstā atbilstoši uzdevuma mērķim, argumentācija)	**Organizācija un tekstveide**	**Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) daudzveidība**	**Valodas lietojuma pareizība un precizitāte (leksika, gramatika un pareizrakstība)**
5	Uzdevuma nosacījumiem pilnībā atbilstošs teksta saturs ir papildināts ar iedevuma analīzi. Autora pozīcija ir skaidra un pamatota ar izvērstiem, pārliecinošiem argumentiem un atsaucēm uz mērķtiecīgi izvēlētiem teksta fragmentiem, raksturojot/komentējot tos. Iedevuma saturs ir mērķtiecīgi integrēts tekstā, izmantojot citātus, efektīvu parafrāzi vai apkopojumu.	Skaidrs, loģiski strukturēts un līdzsvarots teksts; saistītājvārdu daudzveidība un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un uztveri atvieglojošam satura izklāstam.	Ļoti bagāts vārdu krājums un daudzveidīgas kompleksas gramatiskās struktūras ļauj atklāt smalkas nozīmes atšķirības un valodas nianses, kā arī izvērstas pārdomas.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir nemainīgi augsta. Kļūdas ir retas un grūti pamanāmas.
4	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu. Autora pozīcija ir skaidra un pamatota ar izvērstiem, pārliecinošiem argumentiem un piemēriem ar atsaucēm uz konkrētiem teksta fragmentiem, raksturojot tos. Iedevuma saturs ir integrēts tekstā, izmantojot citātus, parafrāzi vai kopsavilkumu	Skaidrs un loģiski strukturēts teksts; saistītājvārdi un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Bagāts vārdu krājums un kompleksas gramatiskās struktūras, kas izmantotas atbilstoši kontekstam.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir diezgan augsta, nepieļauj kļūdas, kas rada pārpratumu.
3	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu. Autora pozīcija nav pārliecinoša, bet ir pamatota ar atbilstošiem argumentiem un piemēriem no iedevuma. Iedevuma saturs ir pietiekami	Loģiski strukturēts teksts; saistītājvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Pietiekami bagāts vārdu krājums un kompleksas gramatiskās struktūras, kas pārsvarā izmantotas atbilstoši kontekstam.	Valodas lietojums ir pārsvarā precīzs un pareizs, nedaudzās nesistemātiskās kļūdas netraucē saprast rakstīto

	integrēts tekstā, izmantojot citātus, parafrāzi vai kopsavilkumu.			
2	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, izmantojot iedevumu, pamatojot savu viedokli ar atsevišķiem piemēriem no piedāvātā teksta, kas tikai daļēji atklāj autora pozīciju. Iedevuma saturs ir daļēji integrēts tekstā, dažreiz izmantojot iedevuma oriģinālos formulējumus un secību.	Pārsvarā strukturēts teksts; saistītājvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam	Pietiekams vārdu krājums, lai izteiktos vienkāršā veidā, lietojot gramatiskās pamatstruktūras	Valodas lietojums ir samērā precīzs un pareizs, kļūdas netraucē saprast rakstīto
1	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pārstāstot informāciju no iedevuma un/vai savas personiskās pieredzes. Pārraksta iedevuma tekstu.	Teksts daļēji strukturēts, saistītājvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam	Ierobežots savu vārdu krājums un vienkāršas gramatiskās struktūras, kas bieži atkārtojas.	Valodas lietojums ir kļūdains, kas dažreiz traucē saprast rakstīto
0	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem./ Teksta apjoms nesasniedz 150 vārdus.			

PREZENTĀCIJAS

	Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)	**Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)**	**Valodas plūdums (izruna, uzsvari, ritms un intonācija)**
5	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus un daudzveidīgus valodas līdzekļus. Ir ļoti bagāts vārdu krājums, kas ļauj izteikties skaidri, neierobežojot sakāmā saturu.	Runā ar nemainīgi augstu valodas pareizību un precizitāti. Kļūdas ir retas, gandrīz nemanāmas un parasti tiek tūlīt izlabotas.	Bez grūtībām izsakās spontāni un raiti. Izruna un intonācija atbilstoša mērķvalodai un saziņas situācijai.
4	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus un daudzveidīgus valodas līdzekļus. Ir bagāts vārdu krājums, lai spētu sniegt skaidru salīdzinājumu, izteiktu argumentētu viedokli, īpaši nemeklējot vārdus.	Pārsvarā runā gramatiski pareizi un leksiski precīzi. Nav kļūdu, kas rada pārpratumus.	Runā tekoši. Pauzes ir pamatotas. Izruna un intonācija pārsvarā mērķvalodai atbilstoša.
3	Lieto saziņas situācijai piemērotus valodas līdzekļus. Pietiekams vārdu krājums, lai spētu brīvi izteikties par dažādiem tematiem, reti kad meklē vārdus vai izsakās aprakstoši.	Pārsvarā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus, nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Runā diezgan tekoši. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamas pauzes nevietā. Izrunā pieļaujamas nelielas kļūdas.
2	Lieto pietiekamu vārdu un struktūru krājumu, lai spētu izteikties vispārīgi un aprakstoši, un/vai pārmērīgi izmanto iedevuma leksiku.	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus, kļūdas netraucē saziņai.	Runā ar vilcināšanos, dažreiz meklējot vārdus. Izrunas kļūdas netraucē uztvert domu.
1	Lieto ierobežotu vārdu krājumu un vienkāršas un vienveidīgas struktūras, lai izteiktos par doto kontekstu.	Izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus ar kļūdām, kuras dažreiz traucē uztvert teikto	Runā ar biežām pauzēm, izmantojot atsevišķus izteikumus. Izrunas kļūdas var kavēt izpratni.

Punkti	**10**	**9**	**8**	**7**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**	**0**
Saturs (kritēriji katrai konkrētai prezentācijai tiek izstrādāti atsevišķi)											Nav ko vērtēt

Uzstāšanās								Veido kontaktu ar klausītājiem	Mēģina veidot kontaktu ar klausītājiem	Nav kontakta ar klausītājiem	Nav ko vērtēt
Vizuālais noformējums								Atbilstošs darba uzdevumam	Novērojamas kļūdas vai paviršība	Primitīvs vizuālais noformējums	Nav ko vērtēt
Laika ievērošana									Laika limits pilnībā ievērots	Pārsniedz laiku vai prezentācija ir par īsu	Nav ko vērtēt

Kopā: ____/33

ANGĻU VALODAS OPTIMĀLĀ LĪMEŅA KURSA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

(balstīti uz VIAA centralizētā angļu valodas eksāmena vērtēšanas kritērijiem)

VĒSTULES / E-PASTI

Vērtēšanas kritēriji	**Snieguma apraksts, punkti**			
Saturs un uzdevuma izpilde	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem. ai teksta apjoms nesasniedz 50 vārdu.	Teksts daļēji atbilst uzdevuma nosacījumiem. Iespējama atkārtošanās vai novirze no uzdevuma nosacījumiem.	Teksts atbilst saziņas situācijai un uzdevuma nosacījumiem. Atbildei trūkst izvērsuma vai pamatojuma vai iespējama novirze no uzdevuma nosacījumiem kādā no satura punktiem.	Teksta saturs pilnībā atbilst saziņas situācijai un uzdevuma nosacījumiem. Atbilde ir izvērsta un pamatota.
Organizācija un tekstveide		Tekstā daži savstarpēji saistīti teikumi un daži noformējuma elementi.	Uzdevumam daļēji atbilstošs teksta noformējums un teksta saistījums.	Uzdevumam un saziņas situācijai pilnībā atbilstošs teksta noformējums un teksta saistījums.
Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) daudzveidība un lietojuma precizitāte		Uzdevuma izpildei ierobežots vārdu krājums un gramatiskās struktūras. Sistemātiski pieļauj elementāras kļūdas, kas traucē saprast rakstīto, un/vai pārsvarā lietots teksts no uzdevuma nosacījumiem.	Uzdevuma izpildei un komunikācijai pietiekams vārdu krājums un gramatiskās struktūras. Valodas lietojums daļēji precīzs, kļūdas pārsvarā netraucē saprast rakstīto.	Saziņas situācijai, pārliecinošai uzdevuma izpildei un skaidrai komunikācijai atbilstošs vārdu krājums un gramatiskās struktūras. Valodas lietojums ir samērā precīzs, atsevišķas nesistemātiskas kļūdas netraucē saprast rakstīto.
	0 punkti.	**1 punkts.**	**2 punkti.**	**3 punkti.**

ESEJAS UN PĀRSPRIEDUMI

Vērtēšanas kritēriji	**Snieguma apraksts, punkti**				
Saturs un uzdevuma izpilde	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem./Teksta apjoms nesasniedz 100 vārdus.	Sniedz vispārīgus apgalvojumus, kuri ir daļēji saistīti ar uzdevuma nosacījumiem un tematu.	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pārstāstot informāciju no iedevuma un savas personiskās pieredzes.	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, apkopojot informāciju no iedevuma, pamatojot savu viedokli ar vismaz vienu argumentu un piemēru/-iem.	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, apkopojot informāciju no iedevuma, formulējot problēmu/jautājumu, izvēršot un pamatojot savu viedokli ar atbilstošiem argumentiem un piemēriem.
Organizācija un tekstveide		Teksts daļēji saistīts, domas virzība dažviet ir uztverama.	Saistītājvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta organizācijas nosacījumiem un satura izklāstam.	Strukturēts un saistīts teksts; saistītājvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta organizācijas nosacījumiem un satura izklāstam.	Loģiski strukturēts un saistīts teksts; saistītājvārdi un rindkopas atbilst teksta organizācijas nosacījumiem un satura izklāstam.
Valodas līdzekļu (vārdu krājuma un gramatisko struktūru) **daudzveidība**		Ļoti ierobežoti valodas līdzekļi. Lieto atsevišķas gramatiskās pamatstruktūras un īsas iegaumētas vārdu kopas.	Ierobežots vārdu krājums, lai izteiktos vienkāršā veidā, lietojot vienkāršas gramatiskās struktūras, kas bieži atkārtojas.	Pietiekams vārdu krājums, lai izpildītu uzdevuma prasības vienkāršā veidā, dažreiz lietojot sarežģītākas gramatiskās struktūras.	Pietiekami bagāts vārdu krājums, lai izpildītu uzdevuma prasības, pārsvarā lietojot sarežģītākas gramatiskās struktūras.
Valodas lietojuma pareizība un precizitāte (leksika, gramatika un pareizrakstība)		Valodas lietojums pārsvarā ir kļūdains un tikai daļēji saprotams.	Sistemātiski pieļauj elementāras kļūdas, kuras dažkārt var traucēt saprast rakstīto.	Valodas lietojums ir pārsvarā pareizs. Pieļautās kļūdas netraucē saprast rakstīto.	Valodas lietojuma precizitāte un pareizība ir augsta. Atsevišķas nesistemātiskas kļūdas sarežģītākās gramatiskās struktūrās netraucē saprast rakstīto.
	0 punkti.	**1 punkts.**	**2 punkti.**	**3 punkti.**	**4 punkti.**

PREZENTĀCIJAS

Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)		Bieži atkārto vienas un tās pašas frāzes, lai mēģinātu noformulēt domu.	Lieto ierobežotu vārdu krājumu un vienkāršas un vienveidīgas struktūras, lai izteiktos par doto kontekstu.	Lieto pietiekamu vārdu un struktūru krājumu, lai spētu izteikties vispārīgi un aprakstoši, un/vai pārmērīgi izmanto iedevuma leksiku.	Lieto saziņas situācijai piemērotus valodas līdzekļus. Pietiekams vārdu krājums, lai spētu brīvi izteikties par dažādiem tematiem, reti meklē vārdus vai izsakās aprakstoši.	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus un daudzveidīgus valodas līdzekļus. Ir bagāts vārdu krājums, lai spētu sniegt skaidru salīdzinājumu, izteiktu argumentētu viedokli, īpaši nemeklējot vārdus.
Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)		Valodas līdzekļu lietojums ir daļēji saprotams.	Izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus ar kļūdām, kuras dažreiz traucē uztvert teikto.	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus, kļūdas netraucē saziņai.	Pārsvarā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus, nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Pārsvarā runā gramatiski pareizi un leksiski precīzi. Nav kļūdu, kas rada pārpratumus.
Valodas plūdums (izruna, uzsvari, ritms un intonācija)		Runā izmanto ļoti īsus, izolētus izteikumus.	Runā ar biežām pauzēm, izmantojot atsevišķus izteikumus. Izrunas kļūdas var kavēt izpratni.	Runā ar vilcināšanos, meklējot vārdus. Izrunas kļūdas nekavē izpratni.	Runā diezgan tekoši. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamas pauzes nevietā. Izrunā iespējamas nelielas kļūdas.	Runā tekoši. Pauzes ir pamatotas. Izruna un intonācija ir pārsvarā mērķvalodai atbilstoša.
	0 punkti.	1 punkts.	2 punkti.	3 punkti.	4 punkti.	5 punkti.

Punkti	**10**	**9**	**8**	**7**	**6**	**5**	**4**	**3**	**2**	**1**	**0**
Saturs (kritēriji katrai konkrētai											Nav ko vērtēt

prezentācijai tiek izstrādāti atsevišķi)											
Uzstāšanās								Veido kontaktu ar klausītājiem	Mēģina veidot kontaktu ar klausītājiem	Nav kontakta ar klausītājiem	Nav ko vērtēt
Vizuālais noformējums								Atbilstošs darba uzdevumam	Novērojamas kļūdas vai paviršība	Primitīvs vizuālais noformējums	Nav ko vērtēt
Laika ievērošana									Laika limits pilnībā ievērots	Pārsniedz laiku vai prezentācija ir par īsu	Nav ko vērtēt

Kopā: ____/33

ANGĻU VALODAS A2/B1 LĪMEŅA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

(Valodas daļā balstīti uz VIAA angļu valodas monitoringa darba vērtēšanas kritērijiem)

PREZENTĀCIJAS

	Valodas bagātība (valodas apjoms, diapazons)	**Valodas līdzekļu lietojuma pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)**	**Valodas plūdums (izruna, uzsvari, ritms un intonācija)**	**Saturs (kritēriji katrai konkrētajai prezentācijai tiek izstrādāti atsevišķi)**	**Vizuālais noformējums**	**Uzstāšanās**
5	Izmanto piedāvātajai saziņas situācijai atbilstošus valodas līdzekļus. Prasmīgi lieto pietiekami bagātu vārdu krājumu, lai spētu izteikties par tematu un uzturētu sarunu.	Pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus. Var pieļaut kļūdas, izsakot sarežģītākas domas un lietojot kompleksākas struktūrās. Kļūdas netraucē saziņai.	Runā pietiekami tekoši un saprotami. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamas pauzes. Izrunā iespējamas nelielas kļūdas.		-	-
4	Lieto pietiekamu vārdu krājumu un dažādas teikumu struktūras, lai spētu izteikties par tematu un uzturētu sarunu	Pārsvarā pareizi lieto dažādus valodas līdzekļus, nedaudzās kļūdas un pārteikšanās netraucē saziņai.	Runā diezgan tekoši un saprotami. Izvēloties piemērotus izteikumus, iespējamas pauzes nevietā. Izrunā iespējamas kļūdas, kas nekavē izpratni.		-	-

3	Lieto ierobežotu vārdu krājumu, vienkāršus un vienveidīgus izteikumus par tematu, lai izteiktos un uzturētu sarunu.	Diezgan pareizi izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus, kļūdas pārsvarā netraucē saziņai.	Runā saprotami, dažreiz ar vilcināšanos, meklējot vārdus. Izrunas kļūdas pārsvarā nekavē izpratni.		Atbilstošs darba uzdevumam	Pārliecinoša uzstāšanās.Veido kontaktu ar klausītāju.
2	Bieži atkārto vienas un tās pašas frāzes, lai mēģinātu noformulēt domu.	Izmanto biežāk lietotos valodas līdzekļus ar kļūdām, kuras dažreiz traucē uztvert teikto.	Runā ar pauzēm, izmantojot atsevišķus izteikumus. Izrunas kļūdas var traucēt uztvert domu		Novērojamas kļūdas vai paviršība	Mēģina veidot kontaktu ar klausītājiem.
1	Lieto tikai elementārus vārdus un vienkāršas frāzes.	Valodas līdzekļu lietojums ir tikai daļēji saprotams	Runā izmanto ļoti īsus, izolētus izteikumus		Zemas kvalitātes vizuālais noformējums	Nav kontakta ar klausītājiem.
0	Nepietiek, lai novērtētu	Nepietiek, lai novērtētu	Nepietiek, lai novērtētu	Nepietiek, lai novērtētu	Nepietiek, lai novērtētu	Nepietiek, lai novērtētu

	Laika ievērošana
2	Laika limits pilnībā ievērots
1	Pārsniedz laiku vai prezentācija ir par īsu
0	Nepietiek, lai novērtētu

ANGĻU, FRANČU, SPĀŅU UN KRIEVU VALODAS A2/B1 LĪMEŅA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

(valodas daļā balstīti uz VIAA centralizētā angļu valodas monitoringa vērtēšanas kritērijiem)

RAKSTU DARBI

	Saturs un uzdevuma izpilde	**Organizācija un tekstveide**	**Valodas līdzekļu daudzveidība (valodas apjoms, diapazons)**	**Valodas līdzekļu pareizība (gramatiski pareizs un leksiski precīzs valodas lietojums)**
5	Uzdevuma nosacījumiem un saziņas situācijai pilnībā atbilstošs teksta saturs, pamatojot savu viedokli ar atbilstošiem piemēriem.	Uzdevumam atbilstošs teksta noformējums. Skaidrs un saistīts teksts; saistītājvārdi un rindkopas pilnībā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Efektīvai uzdevuma izpildei un skaidrai komunikācijai atbilstošs vārdu krājums un gramatiskās struktūras.	Valodas lietojums ir pārsvarā precīzs, nedaudzās kļūdas sarežģītākās struktūrās netraucē saprast rakstīto.
4	Uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pamatojot savu viedokli ar atsevišķiem piemēriem.	Uzdevumam atbilstošs teksta noformējums. Saistīts teksts; saistītājvārdi un rindkopas pārsvarā atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Uzdevuma izpildei un komunikācijai piemērots, pietiekami bagāts vārdu krājums un gramatiskās struktūras, kas pārsvarā izmantotas atbilstoši kontekstam.	Valodas lietojums ir pamatā precīzs, nedaudzās nesistemātiskās kļūdas netraucē saprast rakstīto.
3	Pārsvarā uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, iespējama atkārtošanās vai novirze no uzdevuma nosacījumiem.	Uzdevumam pārsvarā atbilstošs teksta noformējums. Pārsvarā saistīts teksts; saistītājvārdi un rindkopas daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	Pietiekams vārdu krājums, lai izteiktos vienkāršā veidā, lietojot gramatiskās pamatstruktūras.	Valodas lietojums pamatā ir saprotams, lai gan ir teikumi vai vārdi, kas ir kļūdaini
2	Daļēji uzdevuma nosacījumiem atbilstošs teksta saturs, pārstāstot informāciju no iedevuma.	Uzdevumam daļēji atbilstošs teksta noformējums. Saistītājvārdi un rindkopas	Ierobežots savu vārdu krājums, izmanto iegaumētas frāzes un	Valodas lietojums bieži ir kļūdains un dažreiz traucē uztvert domu.

		tikai daļēji atbilst teksta uzbūves principiem un satura izklāstam.	vienkāršas gramatikas struktūras, kas bieži atkārtojas.	
1	Mēģinājums rakstīt par tematu, pārrakstīts iedevuma teksts.	Tekstā daži savstarpēji saistīti teikumi un daži noformējuma elementi. Domas virzība dažviet ir uztverama.	Ļoti ierobežoti valodas līdzekļi, izmanto vienkāršas iegaumētas frāzes.	Valodas lietojums pārsvarā ir kļūdains un tikai daļēji saprotams
0	Teksts neatbilst uzdevuma nosacījumiem./ Teksta apjoms nesasniedz 50 vārdus.	Nepietiek, lai novērtētu (saturā saņemta 0).	Nepietiek, lai novērtētu (saturā saņemta 0)	Nepietiek, lai novērtētu (saturā saņemta 0)

SPĀŅU, FRANČU UN ITĀĻU VALODAS A2/B1 LĪMEŅA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

RAKSTU DARBS

Saturs (4 p.)

- atbilstība tematam un rakstu darba veidam;
- secīgs, loģisks un skaidrs domu izklāsts;
- vārdu un frāžu teksta daļu sasaistīšanai lietojums;
- atbilstība dotajiem norādījumiem.

Vārdu krājums (4 p.)

- atbilstošs tematam un precīzs;
- zināma daudzveidība, atbilstoša valodas apguves līmenim;
- ievēroti vārdu pareizrakstības likumi.

Gramatika (4 p.)

- tiek lietotas atbilstošās gramatiskās konstrukcijas;
- morfoloģijas, sintakses un ortogrāfijas likumu ievērošana.

*Rakstu darba kritērijos, atkarībā no darba temata specifikas un kontroles mērķa, var tikt ietverti vēl papildus punkti mācību vielas apguves līmeņa konstatēšanai.

MUTISKO PĀRBAUDES DARBU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Prezentēšanas prasme (10 p.)

- runā brīvi un patstāvīgi, neveidojot prezentāciju kā teksta nolasīšanu; piezīmes vai slaidus izmanto tikai kā atbalstu (7 p.);
- vērojama radoša pieeja (2 p.);
- vērojama aktīva iesaiste tēmas izklāstā: runātājs skaidri uzsver būtiskāko, uztur kontaktu ar auditoriju un izmanto piemērotus paņēmienus klausītāju uzmanības piesaistīšanai (1 p.).

Saturs un diskurss (4 p.)

- atbilstība tematam;
- secīgs, loģisks un skaidrs domu izklāsts;
- vārdu un frāžu domas izklāsta sasaistīšanai lietojums;
- atbilstība dotajiem norādījumiem.

Vārdu krājums (4 p.)

- atbilstošs tematam un precīzs;
- zināma daudzveidība, atbilstoša valodas apguves līmenim.

Gramatika (4 p.)tiek lietotas atbilstošās gramatiskās konstrukcijas;

- morfoloģijas, sintakses un ortogrāfijas likumu ievērošana.

Izruna (4 p.)

- pareizs burtu izrunas un uzsvaru lietojums;
- runas plūdums un ritms atbilstoši valodas apguves līmenim.

Vizuālais noformējums (3 p.)

- atbilstība tematam;
- akcentē būtiskākos aspektus;
- palīdz izprast domu izklāstu;
- vērojama radoša pieeja, piesaista uzmanību.

Prasme noformulēt jautājumus un atbildēt uz tiem (1p. + 2 p.)

1 p. par diviem uzdotiem jautājumiem + 2 p. par divām skaidri un pilnos teikumos formulētām atbildēm)

RADOŠU GRUPU DARBU UN PROJEKTU KRITĒRIJI un INDIVIDUĀLĀ DARBA VĒRTĒŠANA GRUPU DARBA IETVAROS

Prezentēšanas prasme (10 p.) – *individuāls vērtējums*

- izklāsta saturu brīvi un patstāvīgi, izmantojot prezentāciju vai piezīmes tikai kā atbalstu, nevis lasot iepriekšsagatavotu tekstu vārds vārdā;
- demonstrē aktīvu iesaisti tēmas izstrādē un izklāstā;
- uztur kontaktu ar auditoriju un izmanto paņēmienus klausītāju uzmanības piesaistīšanai;
- izmanto radošu pieeju tēmas prezentēšanā.

Saturs un organizēts diskurss (4 p.) – *individuāls vērtējums*

- atbilstība tematam;
- secīgs, loģisks un skaidrs domu izklāsts;
- vārdu un frāžu domas izklāsta sasaistīšanai lietojums;
- atbilstība dotajiem norādījumiem.

Vārdu krājums (4 p.) – *vērtējums visai grupai*

- atbilstošs tematam un precīzs;
- zināma daudzveidība, atbilstoša valodas apguves līmenim.

Gramatika (4 p.) – *vērtējums visai grupai*

- tiek lietotas atbilstošās gramatiskās konstrukcijas;
- morfoloģijas, sintakses un ortogrāfijas likumu ievērošana.

Izruna (4 p.) – *individuāls vērtējums*

- pareizs burtu izrunas un uzsvaru lietojums;
- runas plūdums un ritms atbilstoši valodas apguves līmenim.

Vizuālais noformējums (3 p.) – *vērtējums visai grupai*

- atbilstība tematam;

- akcentē būtiskākos aspektus;
- palīdz izprast domu izklāstu;
- vērojama radoša pieeja, piesaista uzmanību.

Pašvērtējums (3 p.) – *individuāls vērtējums*

- pilnībā aizpildīta pašvērtējums anketa;
- raksta attiecīgajā svešvalodā;
- ieguldījums visa grupas darba rezultātā.

Grupas darba pašvērtējums (3 p.) – *vērtējums visai grupai*

- prasme grupā sastrādāties un sadalīt pienākumus;
- raksta attiecīgajā svešvalodā;
- pilnībā aizpildīta pašvērtējuma anketa.

Prasme noformulēt jautājumus un atbildēt uz tiem (1p. + 2 p.) – *individuāls vērtējums*

1 p. par diviem uzdotiem jautājumiem + 2 p. par divām skaidri un pilnos teikumos formulētām atbildēm)

*Atsevišķu radošo un individuālo darbu kritēriji, atbilstoši to specifikai, var integrēt vairākas no iepriekšminētajām darbu vērtēšanas pozīcijām (piemēram, individuāls projekts, kura vērtējums sastāv gan no rakstiskās, gan mutiskās daļas) vai papildināt vērtēšanas kritērijus ar citu grupu darba izvērtējumu pēc 3P metodes.

Punktu interpretācija:

4 – Izcili

3 – Labi

2 – Apmierinoši

1 – Nepietiekami

0 – Nav

VĀCU VALODAS (A2/B1) MUTVĀRDU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Bewertungskriterien für die Mündliche Kommunikation – DSD I

Kriterium		B1 3 Punkte	B1/A2 2 Punkte	A2 1 Punkt	unter A2 0 Punkte
Verfügbarkeit sprachlicher Mittel	**Wortschatz**	Der Wortschatz reicht aus, um sich zu Themen des eigenen Erfahrungsbereichs angemessen zu äußern. Wortschatzlücken bzw. -fehler kommen bei komplexer angelegten bzw. weniger vertrauten Themen vor.	Der Wortschatz reicht weitgehend aus, um sich zu Themen des eigenen Erfahrungsbereichs zu äußern. Wortschatzlücken bzw. -fehler treten gelegentlich auch bei einfachen und vertrauten Themen auf.	Der Wortschatz ist begrenzt, reicht aber aus, um konkrete und vertraute Alltagssituationen sprachlich zu bewältigen. Wortschatzlücken bzw. -fehler treten häufiger auch bei einfachen und vertrauten Themen auf.	Der Schüler verfügt über einen elementaren Wortschatz und einzelne Wendungen, um sich in konkreten und vertrauten Alltagssituationen begrenzt zu verständigen.
	Strukturen	Der Schüler verfügt über ein hinreichend breites Spektrum an Satzbaumustern und Strukturen, um sich zu Themen des eigenen Erfahrungsbereichs angemessen zu äußern.	Der Schüler verfügt über ein ausreichendes Spektrum an Satzbaumustern und Strukturen, um sich zu Themen des eigenen Erfahrungsbereichs zu äußern.	Der Schüler verfügt über ein Repertoire elementarer Satzbaumuster und Strukturen, um konkrete und vertraute Alltagssituationen sprachlich zu bewältigen.	Der Schüler verfügt nur über sehr einfache Satzbaumuster und Strukturen, um sich in konkreten und vertrauten Alltagssituationen begrenzt zu verständigen.
Umsetzung der Aufgabenstellung	**Inhalt**	Der Schüler trägt das Thema nachvollziehbar und strukturiert vor. Im Gespräch rundet der Schüler seinen Vortrag durch vertiefende Aussagen zum Thema ab.	Der Schüler trägt das Thema weitgehend nachvollziehbar und weitgehend strukturiert vor. Im Gespräch ergänzt der Schüler seinen Vortrag durch mehrere zusätzliche Informationen.	Der Schüler trägt das Thema zum Teil nicht nachvollziehbar und wenig strukturiert vor. Im Gespräch ergänzt der Schüler seinen Vortrag nur durch wenige zusätzliche Informationen.	Der Schüler trägt lediglich einzelne Aspekte des Themas kaum nachvollziehbar und unstrukturiert vor. Im Gespräch wiederholt der Schüler lediglich bereits genannte Aspekte bzw. kann der Schüler keine zusätzlichen Informationen zu seinem Vortrag geben.
	Präsentation	Die Integration von Vortrag und mitgebrachtem Material gelingt dem Schüler durchgängig. Das eingesetzte Material unterstützt die Strukturierung des Vortrags und illustriert das Thema in angemessener Weise.	Der Schüler nimmt im Vortrag an mehreren Stellen auf das mitgebrachte Material Bezug, jedoch gelingt die Integration nicht durchgängig. Das eingesetzte Material unterstützt die Strukturierung des Vortrags im Wesentlichen und illustriert das Thema in weitgehend angemessener Weise.	Der Schüler verweist im Vortrag manchmal auf das mitgebrachte Material. Das eingesetzte Material unterstützt die Strukturierung des Vortrags begrenzt und illustriert das Thema in eingeschränkter Weise.	Der Schüler nimmt im Vortrag kaum Bezug auf das mitgebrachte Material. Das eingesetzte Material leistet einen sehr geringen Beitrag zur Strukturierung des Vortrags und Illustration des Themas.

Korrektheit	**Grammatik**	Der Schüler zeigt unter Berücksichtigung der Merkmale gesprochener Sprache eine gute Beherrschung grammatischer Strukturen. Fehler beeinträchtigen die Kommunikation nicht.	Der Schüler zeigt unter Berücksichtigung der Merkmale gesprochener Sprache eine weitgehende Beherrschung grammatischer Strukturen. Fehler beeinträchtigen die Kommunikation nicht.	Der Schüler verwendet unter Berücksichtigung der Merkmale gesprochener Sprache einige einfache Strukturen im Allgemeinen korrekt. Es können elementare Fehler vorkommen. Die Verständigung kann beeinträchtigt werden.	Der Schüler verwendet unter Berücksichtigung der Merkmale gesprochener Sprache nur wenige einfache Strukturen korrekt, macht insgesamt zahlreiche elementare Fehler, die die Kommunikation erschweren.
	Aussprache	Die Aussprache ist trotz eines Akzents gut verständlich. Falsche Aussprache einzelner Wörter kann auftreten.	Trotz Aussprachefehlern und eines merklichen Akzents ist die Aussprache klar genug, so dass der Schüler verstanden wird.	Die Aussprache ist klar genug, um trotz eines merklichen Akzents meistens verstanden zu werden, doch manchmal muss der Prüfer um Wiederholung bitten bzw. kooperieren.	Die Aussprache weist einen so starken Akzent auf, dass es insgesamt mühsam ist, den Schüler zu verstehen. Der Prüfer muss öfter um Wiederholung bitten.

VĀCU VALODAS (A2/B1) RAKSTU DARBA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Bewertungskriterien für die Schriftliche Kommunikation – DSD I

Kriterium		B1 3 Punkte	B1/A2 2 Punkte	A2 1 Punkt	unter A2 0 Punkte
Gesamteindruck		Der Text ist zusammenhängend und insgesamt flüssig zu lesen.	Der Text ist weitgehend zusammen- hängend. Mehrere Textstellen lesen sich nicht flüssig.	Es liegen einfache Sätze vor, die inhaltlich verbunden sind. An mehre- ren Textstellen wird der Lesefluss deutlich unterbrochen.	Es liegen überwiegend Wendungen und Sätze vor, die weder inhaltlich noch sprachlich miteinander verbun- den sind.
Inhalt	*Wiedergabe*	Die Aussagen werden angemessen und eigenständig wiedergegeben.	Die Aussagen werden weitgehend angemessen und weitgehend eigen- ständig wiedergegeben.	Die Aussagen werden nur zum Teil angemessen und nur zum Teil eigen- ständig wiedergegeben.	Die Aussagen werden nicht ange- messen oder gar nicht wiedergege- ben bzw. abgeschrieben.
	eigene Erfahrungen	Der Bericht enthält mehrere Aspekte, die detailliert und nachvollziehbar dargestellt werden.	Der Bericht enthält einige Aspekte, die knapp, aber insgesamt nachvoll- ziehbar dargestellt werden.	Der Bericht ist insgesamt knapp und teilweise nicht ganz nachvollziehbar.	Der Bericht ist sehr kurz und kaum noch nachvollziehbar.
	eigene Meinung	Die eigene Meinung wird angemes- sen begründet.	Die eigene Meinung wird nur knapp begründet, ist aber noch nachvoll- ziehbar.	Die eigene Meinung wird deutlich, aber nicht begründet.	Die eigene Meinung wird nicht geäu- ßert bzw. ist unverständlich.
Verfügbarkeit sprachlicher Mittel	*Wortschatz*	Der Wortschatz ermöglicht eine angemessene Bearbeitung der Auf- gabe. Wortfehler treten überwiegend im Zusammenhang mit einer komplexer angelegten Lexik auf.	Der Wortschatz lässt eine Bearbei- tung der Aufgabe weitgehend zu. Wortschatzlücken und Wortfehler treten auch bei einer weniger kom- plex angelegten Lexik gelegentlich auf.	Der Wortschatz lässt eine Bearbei- tung der Aufgabe nur begrenzt zu. Wortschatzlücken und Wortfehler treten häufiger auf.	Der Wortschatz ist so begrenzt, dass er nicht ausreicht, um die Aufgabe zu bearbeiten.
	Strukturen	Die Strukturen ermöglichen eine angemessene Bearbeitung der Auf- gabe. Gelegentlich werden komplexe Strukturen verwendet.	Die Strukturen lassen eine Bearbei- tung der Aufgabe weitgehend zu. Komplexe Strukturen kommen kaum vor.	Die Strukturen lassen eine Bearbei- tung der Aufgabe nur begrenzt zu. Komplexe Strukturen kommen nicht vor.	Die Strukturen sind so begrenzt, dass sie nicht ausreichen, um die Aufgabe zu bearbeiten.
Korrektheit	*grammatische Korrektheit*	Die grammatischen Strukturen wer- den mit wenigen Ausnahmen korrekt verwendet. Diese Ausnahmen beein- trächtigen die Verständlichkeit nicht.	Einfache Strukturen werden überwie- gend korrekt verwendet. Bei der Ver- wendung komplexer Strukturen kom- men Fehler vor, die die	Einige einfache Strukturen werden korrekt verwendet, allerdings zeigen sich viele elementare Fehler. Es wird jedoch überwiegend klar, was ausge-	Auch wenn nur einfache Strukturen verwendet werden, ist der Text sehr fehlerhaft. Dadurch wird die Ver- ständlichkeit an einigen Stellen be- einträchtigt.

			Verständlich- keit beeinträchtigen können.	drückt werden soll.	
	orthografische Korrektheit	Orthografie und Interpunktion sind weitgehend korrekt.	Orthografie- und Interpunktionsfehler kommen vor, ohne die Verständlich- keit zu beeinträchtigen.	Orthografie- und Interpunktionsfehler treten häufig auf, jedoch wird die Verständlichkeit kaum beeinträchtigt.	Orthografie und Interpunktion sind so fehlerhaft, dass die Verständlichkeit beeinträchtigt wird.

VĀCU VALODAS (B2/C1) MUTVĀRDU VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Bewertungskriterien für die Mündliche Kommunikation – DSD II

		C1 3 Punkte	B2/C1 2 Punkte	B2 1 Punkt	unter B2 0 Punkte
Inter-aktion		Der Schüler vertritt überzeugend seine Position und kann spontan und flüssig mit Fragen, Kommentaren und Argumenten umgehen.	Der Schüler vertritt sicher seine Position und kann häufig spontan und flüssig mit Fragen, Kommentaren und Argumenten umgehen.	Der Schüler vertritt seine Position, kann hinreichend flüssig Fragen, Kommentare und Argumente wenigstens kurz aufgreifen.	Der Schüler vertritt seine Position, hat aber Schwierigkeiten, sich auf Fragen, Kommentare und Argumente einzulassen.
Verfügbarkeit sprachlicher Mittel		Der Schüler verwendet einen präzisen und differenzierten Wortschatz. Wortschatzlücken können problemlos kompensiert werden. Komplexe Strukturen prägen in der Regel die Äußerungen.	Der Schüler verwendet weitgehend einen differenzierten Wortschatz. Wortschatzfehler treten kaum auf. Wortschatzlücken sind selten zu bemerken. Komplexe Strukturen werden häufiger als einfache Strukturen verwendet.	Der Schüler verwendet einen großen Wortschatz und vermeidet weitgehend Wiederholungen. Manchmal treten Wortschatzfehler auf. Wortschatzlücken sind zu bemerken. Neben einfachen Strukturen werden in relevantem Umfang komplexe Strukturen verwendet.	Der Wortschatz reicht für das Präsentationsthema und für Themen des eigenen Alltagslebens aus. Wortschatzlücken und Wortschatzfehler sind häufiger zu bemerken. Überwiegend werden einfache Strukturen verwendet.
Umsetzung der Aufgabenstellung	**Inhalt**	Der Schüler spricht durchgängig gut strukturiert über ein komplexes Thema und macht dabei verschiedene Perspektiven deutlich. Argumentative Passagen werden sinnvoll entwickelt. --- Im Präsentationsteil wird das Thema in einen größeren Zusammenhang gestellt.	Der Schüler spricht weitgehend strukturiert über ein komplexes Thema und macht dabei z. T. verschiedene Perspektiven deutlich. Argumentative Passagen gehen i.d.R. deutlich über das Formulieren von Thesen hinaus. --- Der übergeordnete Zusammenhang wird im Präsentationsteil nicht immer deutlich.	Der Schüler spricht überwiegend strukturiert über ein komplexes Thema. Eine monoperspektivische Darstellung dominiert. Argumentative Passagen werden manchmal nur thesenartig vorgetragen. --- Der übergeordnete Zusammenhang wird im Präsentationsteil nur angedeutet.	Die Komplexität des Themas wird oft nicht deutlich, die Klarheit fehlt. Argumentative Passagen werden überwiegend nur thesenartig vorgetragen. --- Der übergeordnete Zusammenhang bleibt im Präsentationsteil sehr formal oder fehlt ganz.
	Präsentation	Das Präsentationsmaterial veranschaulicht den Vortrag und unterstützt dessen Strukturierung durchgehend. Der Schüler geht souverän mit dem Präsentationsmaterial um. Der Vortrag wird durchgehend adressatenorientiert gehalten.	Das Präsentationsmaterial veranschaulicht den Vortrag und unterstützt dessen Strukturierung weitgehend. Der Schüler bezieht sich häufiger direkt auf sein Präsentationsmaterial. Der Vortrag wird weitgehend adressatenorientiert gehalten.	Das Präsentationsmaterial veranschaulicht den Vortrag überwiegend und unterstützt überwiegend dessen Strukturierung. Der Schüler bezieht sich nur manchmal auf sein Präsentationsmaterial. Der Vortrag wird überwiegend adressatenorientiert gehalten.	Das Präsentationsmaterial veranschaulicht nur z. T. den Vortrag und unterstützt auch nur z. T. dessen Strukturierung. Der Schüler bezieht sich kaum auf sein Präsentationsmaterial. Der Vortrag wird nur in Teilen adressatenorientiert gehalten.
Korrektheit	**Gram-matik**	Der Schüler behält durchgehend ein hohes Maß an grammatischer Korrektheit bei. Fehler sind selten und fallen kaum auf.	Der Schüler zeigt eine gute Beherrschung der Grammatik. Auftretende Fehler fallen auf, stören aber nicht.	Der Schüler beherrscht die Grammatik zureichend. Er macht keine Fehler, die das Verständnis beeinträchtigen.	Der Schüler zeigt bei ihm bekannten Themen eine gute Beherrschung der Grammatik, bei unbekannten Themen treten jedoch Fehler auf, die das Verständnis beeinträchtigen.

	Aussprache	Der Schüler hat eine deutliche Aussprache. Wort- und Satzakzentuierung sind regelgerecht. Selten auftretende Normabweichungen in der Lautbildung stören die Kommunikation nicht. Der Schüler variiert die Betonung durchgehend so, dass die Redeintention deutlich unterstrichen wird.	Der Schüler hat eine deutliche Aussprache. Wort- und Satzakzentuierung sind weitestgehend regelgerecht. Normabweichungen in der Lautbildung kommen gelegentlich vor, stören aber die Kommunikation nicht. Der Schüler variiert die Betonung weitgehend so, dass die Redeintention deutlich unterstrichen wird.	Der Schüler hat eine leicht verständliche Aussprache. Wort- und Satzakzentuierung sind meistens regelgerecht. Normabweichungen in der Lautbildung kommen häufiger vor, ohne die Kommunikation zu stören. Der Schüler variiert die Betonung gelegentlich so, dass die Redeintention unterstrichen wird.	Der Schüler hat eine insgesamt verständliche Aussprache. Die Wort- und Satzakzentuierung sind häufig regelgerecht. Normabweichungen in der Lautbildung kommen oft vor und können die Kommunikation stören. Der Schüler variiert die Betonung nur selten so, dass die Redeintention unterstrichen wird.

VĀCU VALODAS (B2/C1) RAKSTU DARBA VĒRTĒŠANAS KRITĒRIJI

Bewertungskriterien für die Schriftliche Kommunikation – DSD II

Kriterium		3 Punkte C1	2 Punkte C1/B2	1 Punkt B2	0 Punkte unter B2
Gesamt-eindruck	**Flüssigkeit**	Der Text ist flüssig zu lesen.	Der Lesefluss ist an einigen Stellen verlangsamt.	Der Lesefluss stockt an einigen Stellen.	Der Lesefluss stockt an mehreren Stellen.
	Gedanken-gang	Der Text ist klar strukturiert.	Der Text ist insgesamt strukturiert.	Der Text ist nicht durchgehend strukturiert, aber als zusammenhängendes Ganzes verfasst.	Der Text zeigt nur vereinzelt Strukturelemente.
Inhalt	**Wenn das Thema völlig verfehlt ist, wird der gesamte Prüfungsteil „Schriftliche Kommunikation“ mit 0 Punkten bewertet.**				
	Textwieder-gabe	Wichtige Textaussagen werden eigenständig und vollständig wiedergegeben.	Wichtige Textaussagen werden nahezu eigenständig und nahezu vollständig wiedergegeben.	Wichtige Textaussagen werden überwiegend eigenständig und überwiegend vollständig wiedergegeben.	Wichtige Textaussagen werden nur zum Teil und mehrfach nicht eigenständig wiedergegeben.
	Diagramm-auswertung	Die Grafik wird anhand wichtiger Daten angemessen ausgewertet.	Die Grafik wird anhand wichtiger Daten kurz ausgewertet.	Die Grafik wird anhand einzelner Daten kaum ausgewertet oder wichtige Daten werden weitgehend angemessen wiedergegeben, aber nicht ausgewertet.	Wichtige Daten werden nur zum Teil dargestellt. Eine Auswertung findet nicht statt.
	begründete Stellungnah-me	Die eigene Meinung ist deutlich. Die Stellungnahme enthält eine differenziert ausgearbeitete Argumentation.	Die eigene Meinung ist deutlich. Die Stellungnahme enthält eine ausgearbeitete Argumentation. Die einzelnen Argumente gehen zumeist über These und Begründung hinaus.	Die eigene Meinung ist deutlich. Die Stellungnahme enthält eine knapp ausgearbeitete Argumentation. Die einzelnen Argumente bestehen zumeist nur aus These und Begründung.	Die eigene Meinung ist deutlich. Die Stellungnahme zerfällt in Einzelargumente, die kaum ausgearbeitet werden und/oder in sich widersprüchlich sind.

Kriterium		3 Punkte C1	2 Punkte C1/B2	1 Punkt B2	0 Punkte unter B2
sprachliche Mittel	**Wortschatz**	Der Wortschatz ist differenziert. Textsortenspezifische Redemittel werden durchgehend verwendet. Sachverhalte werden präzise versprachlicht.	Der Wortschatz ist in Teilen differenziert. Textsortenspezifische Redemittel werden häufig verwendet. Sachverhalte werden weitgehend präzise versprachlicht. Falsche Wortwahl / Wortfehler sind selten.	Der Wortschatz geht über den Grundwortschatz hinaus, weist jedoch einige Lücken auf. Textsortenspezifische Redemittel werden begrenzt verwendet. Sachverhalte werden nicht immer präzise versprachlicht. Falsche Wortwahl / Wortfehler treten häufiger auf.	Der Wortschatz verbleibt auf der Ebene des Grundwortschatzes und weist deutliche Lücken auf. Textsortenspezifische Redemittel werden kaum verwendet. Eine unpräzise Lexik und falsche Wortwahl / Wortfehler prägen den Text an mehreren Stellen.
	Strukturen (Morpho-Syntax)	Ein hohes Maß an komplexen Strukturen wird durchgehend beibehalten.	Komplexe Strukturen dominieren, allerdings werden auch einfache Strukturen in einem relevanten Umfang verwendet.	Komplexe Strukturen werden in einem relevanten Umfang verwendet, allerdings dominieren einfache Strukturen.	Komplexe Strukturen kommen selten vor. Überwiegend werden einfache Strukturen verwendet.
Korrekt-heit	**Korrektheit (Grammatik)**	Der Text zeigt ein hohes Maß an grammatischer Korrektheit.	Der Text zeigt – von wenigen Textpassagen abgesehen – ein hohes Maß an grammatischer Korrektheit.	Der Text zeigt – abgesehen von gelegentlichen und nichtsystematischen Fehlern – ein zureichendes Maß an grammatischer Korrektheit.	Der Text zeigt deutliche Defizite in der Grammatik. Systematische Fehler kommen vor und/oder der Text ist fast durchgehend fehlerhaft.